EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN! Sayı:30 , Mart 1990

Devrimci yükseliş ve devrimci perspektif

Son bir ayın olayları Türkiye'de yeni bir devrimci kitle eylemleri dalgasının gelişmekte olduğunu gösteriyor. Yeniçeltek katliamının yolaçtığı yaygın tepkiler ve eylemler, tütün üreticilerinin direnişi, sıklaşan işçi mitingleri, binlerce, onbinlerce işçinin her günkü direniş eylemleri, yaygınlaşan öğrenci hareketleri, tüm bunlar yeni bir devrimci dalganın ilk habercileridir. Kürdistan'daki olayları buna katmıyoruz. Zira orada sıradan kitle eylemlerinin ötesinde, kendine özgü dinamikleri ve istemleri ile gelişen, geleneksel tüm ilişkileri temelden sarsan, değişime zorlayan gerçek bir devrimci süreç var. Onu Türkiye devrimine bağlayan binlerce bağla birlikte Kürdistan devrimi bugün kendine özgü bir gerçekliktir.

Son olaylar, '80'lerin ikinci yarısından itibaren başlayan, ilk belirtileri sınırlı ve kesikli işçi eylemleri olarak ortaya çıkan, geçen yılki Mart-Nisan işçi hareketleriyle önemli bir ivme kazanan yeni devrimci yönelişin bugün artık yeni bir safhaya girmekte olduğunu gösteriyor.

Bu son 30 yılın üçüncü devrimci yükseliş olgusudur. Aynı dönemde Türkiye, ikincisi tam bir vahşete dönüşen iki karşı-devrim saldırısı yaşamıştır. Sonuncusunun tahribatı büyük olmuş, ama yine de bu, biraz gecikerek de olsa, nispeten ağır bir tempoyla da gelişse, üçüncü bir devrimci yükselişi engelleyememiştir. Gecikme döneminin, patlayıcı madde stoklarının derinlemesine ve genişlemesine birikmesiyle geçtiğini, hızlanan olaylar açık olarak göstermektedir.

Türkiye'nin bir üçüncü devrimci yükseliş dönemine girmesi ne şaşırtıcıdır, ne de rastantı. Zira Türkiye bir devrim ülkesidir. Yalnızca son dönemin olayları değil, daha da önemlisi son 30 yılın olayları bunu açık-seçik hale getirmiştir. Biz komünistler, yaşamakta olduğumuz devrimci süreci anlık heyecanlarla değil, bu tarihsel perspektif içinde ele almalıyız. Dünya devriminin ağırlık merkezi artık Türkiye'dedir. Bu aynı zamanda, Türkiye işçi sınıfının, uluslararası işçi sınıfının öncü bölüğü olmak gibi şerefli bir tarihsel görev ve olanakla yüzyüze olduğu anlamına da gelir. 71 yıl önce bugünlerde, Komünist Enternasyonal'in Kuruluş Kongresi'nde, M.Suphi, "Dünya ihtilalinin gelecekteki seyrinde Türkiye proletaryası şerefli bir mevki işgal edecektir", demişti. Ekim Devriminin o coşku dolu fırtınalı günlerinde, M.Suphi, bu sözleri coşkuyla dolu bir iyimserlikle, kuşku yok, daha yakın bir "gelecek" için sarfetmişti. Ama daha geç bir tarihsel evrede de olsa, Suphi'nin bu sözleri bir anlam ve güncellik, bir gerçekleşme olanağı kazanmıştır. Tarihsel evrimin sayısız karmaşık etkeniyle oluşan geleceği önceden kestirmeye kalkışmak zor ve riskli bir iştir. Ama eğer olayların akışı beklenmedik sonuçlar yaratmazsa, son 30 yılın olguları ve şimdiki gelişmeler, "Dünya devriminin gelecekteki seyrinde" Türkiye işçi sınıfının tarihsel ve evrensel değerde "şerefli bir mevki" işgal edeceği konusunda iyimser ve inançlı olmamız gerektiğini gösteriyor.

Bu biraz da Türkiyeli komünistlerin ve devrimcilerin tarihin önlerine koyduğu misyonun hakkını ne ölçüde verebileceklerine bağlı. Bir ülke nesnel devrim olanaklarıyla yüzyüzeyse, bir ülkede yığınlar 30 yıllık bir zaman kesitine belirli aralıklarla yayılan bir devrimci kaynaşmayı yeniden yeniden yaşayabiliyorlarsa, böyle bir ülkede çok şey devrimcilerin sergileyeceği çapa bağlıdır. Olayların akışı, belir-

li bir toplumsal bünyenin derinden derine işleyen iç dinamikleri, içten içe bir devrimi mayalıyorsa, işte böyle bir toplumda devrimi muzaffer bir sonuca ulaştırmak, devrimi koparıp kazanmak devrimcilerin görevidir. Bir devrim ülkesinde devrimcinin tarihsel misyonu devrimi muzaffer kılmaktır. Bunun gerektirdiği her çabayı olağanüstü bir fedakarlık ve kararlılıkla ortaya koyabilmektir.

Sosyalizme yüz çevirme süreci içinde oluşan bürokratik-revizyonist iktidarların içten içe çürüyerek bugün artık kumdan şatolar gibi peşpeşe çökmeleri, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de, devrimcileri ve yığınları hedef alan bir karamsarlık ve umutsuzluk dalgasına çevrilmek istendi, isteniyor. Burjuva gericiliğinin yanısıra, tüm hainler, dönekler, devrim kaçkınları elele vermiş bunu bir kampanya halinde sürdürüyorlar. Modern anti-komünizmin günlük basındaki temsilcisi *Cumhuriyet* gibi gazeteler, bu doğrultuda olağanüstü bir çaba harcıyorlar. Moskova'da Çar için gösteri yapanları manşetten veren gerici burjuva basını, Zonguldak'ta "Katil Sermaye", "Kahrolsun Faşist Diktatörlük", "Genel Greve" gibi şiarlarla yürüyen onbinlerce işçiyi sıradan bir haber olarak verebiliyor.

Türkiye'nin gerçek devrimcileri bu gerici rüzgarı göğüsleyebilecek kimlikte olduklarını göstermiş bulunuyorlar. Ama bu kadarı yetmez. Tarihin omuzlarımıza yüklediği büyük sorumluluk yanında bu kadarı çok anlamlı değil. Asıl yapmamız gereken, dünyadan Türkiye'ye estirilen gerici rüzgar karşısında, Türkiye'den tüm dünyaya devrimci bir rüzgar estirebilmektir. Liberallerin, döneklerin, kaçakların dünya gericiliğinin hizmetinde yarattıkları umutsuzluk ve karamsarlık cerayanına karşı, göstereceğimiz olağanüstü devrimci çabayla devrimi ilerletmek, böylece dünyanın tüm emekçi ve devrimci güçlerine umut ve güç taşıyabilmektir. Tarihin bugünkü evresinde ve bugünün Türkiye'sinde, görev ve sorumluluklarına bu perspektifle yaklaşabilen kişi, gerçek bir devrimci olarak adlandırılmaya hak kazanabilir ancak. Türkiye'nin gerçek devrimcisi, yüzünü geçmişe dönerek sosyalist Ekim Devrimiyle elde edilen maddi kazanımlarının yokedilmesine gözyaşı döken değil, yüzünü ileriye, geleceğe dönerek "Yeni Ekimler İçin!" ileriye atılabilendir.

Siyasal yaşamımızın daha en başında, *Ekim*'in ilk sayısında, biz, muzaffer bir Türkiye Devriminin dünyayı sarsacak etkiler yaratacağını dile getirmiştik. Bu etkiyi şimdi daha da geniş bir çerçevede düşünmemiz gerekiyor. Onu, dünya ölçüsünde yaratılmak istenen tarihsel karamsarlığı darbelemek, dünya devrim sürecine yeni bir atılım kazandırmak, dünya komünist ve devrimci hareketini hızlandırmak, kapitalizmin ebediliği hakkında yeşertilen hayalleri yıkmak çerçevesinde, bu en geniş çerçevede ele almamız gerkiyor. Bu, devrimi kendimiz için değil dünya devrimi için yapmamız gerekiyor olarak da düşünülebilir. Şu içinde bulunduğumuz tarihsel ortamda enternasyonalizm kavramı biz Türkiyeli komünistler için her zamankinden çok derin ve güçlü bir anlam ve içerik kazanmış bulunuyor.

Dünya devrimi için, Türkiye devrimini başarmalıyız!

* * *

Bir devrim ülkesi, siyasal gericiliğin katmerleştiği, toplumu sindirme operasyonlarının sık sık gündeme getirildiği bir ülkedir aynı zamanda. Böyle bir ülkede, uluslararası burjuvazinin tam desteğindeki egemen burjuvazinin, devrim olanaklarını yoketmek, devrimci gelişmeleri boğmak, devrimin sürükleyici güçleri olacak siyasal güçleri-örgütleri yoketmek, devrimin maddi güçleri olan emekçi sınıfları mücadeleden alıkoymak, aldatmak, oyalamak, şaşırtmak için her yola başvuracağı, binbir aracı ve yöntemi içiçe kullanacağı kendiliğinden anlaşılır.

Türkiye burjuvazisi hem kendisini bekleyen potansiyel akibetin, hem de bunun karşısında kendi misyonunun bilincinde olduğunu göstermiş, çaba ve uygulamalarıyla artık belli bir deneyim de kazanmıştır. Devrimci kitle hareketindeki her gelişme hamlesi karşısında, uşağı ve sözcüsü durumundaki tüm kişi, kurum ve kuruluşların, tüm partilerin, örgütlerin, basının, hep bir ağızdan "terör yeniden tırmanıyor", "anarşi hortluyor" kampanyasına girişmeleri, ve bu kampanyayı besleyecek çeşitli provokasyonların tezgahlanması bu deneyimin bir parçasıdır.

Tam da kitle hareketinde belli gelişmenin yaşandığı, işçi hareketinin yeni bir bahar dalgasına dönüşeceği bir dönemde, sermaye devletinin kirli işler bölümü harekete geçmiştir. Önce Muammer Aksoy, ardından Çetin Emeç... Ve ikisinin ardından dizginsiz bir "terör tırmanıyor" kampanyası ve "yeni bir askeri darbe mi?" tehdidi. Amaç hareketlenmiş kitleleri dizginlemek, şaşırtmak, korku ve kararsızlığa itmektir. Amaç baskı, terör ve denetim uygulamalarına haklılık kazandırmaktır. Amaç 1990 1 Mayıs'ının görkemli bir mücadele gününe dönüşmesini engellemektir. Amaç 1 Mayıs'la durulmayacak olan, toplusözleşme dönemi olan yaz aylarında iyice hareketlenecek olan işçi kitlelerini açmaza almak, eylem gücünü ve isteğini kırmak, işçi hareketini tecrit etmektir.

Bunlar Türkiye burjuvazisinin çok bayatlamış taktikleridir ve artık çok kimse tarafından bilinmektedir. O vicdanın resmi "kamuoyu"nun bir kesimi bile bunun "devletteki güç odakları"nın yeni bir marifeti olduğunu hiç değilse ima yollu dile getiriyor. Bu tür denenmiş provokasyonlarla kitle hareketinin karşısında çıkmak, bunun için Çetin Emeç gibi kendi en sadık hizmetkarlarını bile kurban seçmekten geri durmamak, sermaye düzeni payına, bir aczin, bir korkunun akibetini hissetmekten kaynaklanan gerçek bir tarihsel tedirginlik duygusunun bir yansıması olabilir ancak.

Düzen, kirli girişim ve provokasyonlarla ve onu izleyecek "terör" demagojisiyle, belli bir kargaşa ve bulanıklığa yolaçıp, işçi sınıfının geri kesimlerinde belli bir çekingenlik ve tereddüt yaratmayı başarsa bile, işçi hareketini dizginlemeyi, devrimci canlanmayı engellemeyi başarması kolay olmayacaktır. Askeri darbe ise şu aşamada ne olanaklıdır, ne de "çözüm". Şimdilik o yalnızca bir korku ve tehdit aracıdır. Daha Muammer Aksoy cinayetinin ardından devrimciler, bu provokasyonlara ve taktiklere pabuç bırakmayacaklarını gösterdiler. İşçilerin tutumu ise, Şubat ayında yayılan eylemlilikte görülebilir.

Bu vesileyle devrimci hareketin bireysel teröre eğilimli kesimlerini, at izinin it izine karışmasına elverişli şu dönemde yeniden uyarmayı görev sayıyoruz. '80 öncesinde, 16 Mart katliamının ardından Türkiye büyük kitle gösterilerinin devrimci atmosferini yaşıyorken, Ümraniye'de beş "faşist işçi"yi öldürerek havayı bir anda değiştiren, nesnel olarak diktatörlüğe bir anda en büyük yardımı sunan körlemesine davranışların sonuçlarından artık bir şeyler öğrenmek gerekiyor. Bugünün Türkiye'sinde yüzlerce fabrika kaynıyor. Devrimci olduklarına inananlar buralara gitsinler, devrimci sınıfı örgütlesinler, fabrikaları "devrimin kalesi" haline getirsinler. Devrimi gerçek kılmanın en güçlü, etkili ve kestirme yoludur bu.

Devrim ülkesinde devrime zarar verebilecek davranışları kesin ve sert bir şekilde mahkum etmek hem hak hem de görevdir.

* * *

Gelmekte olan devrimci yükselişin son otuz yıl içerisinde kendisini önceleyen ilk ikisinden temel bir farkı, bu sonuncusunun işçi hareketinin damgasını taşımasıdır. '80'lerin ortasından itibaren sahneye ilk çıkan işçiler oldu, bugün, '90'ların başında sahneyi belirgin bir şekilde işçiler tutuyor. Ve bu sahne birkaç büyük sanayi kentinden de ibaret değildir. Bunu, devrimimizin proleter karakterinin belirgin göstergelerinden biri saymak gerekiyor.

İşçi hareketi ağır, sancılı bir tempoda ve kesikli dalgalar halinde gelişti. Komünistler onun bu özelliğini daha başından tespit ettiler. Muhtemelen gündemdeki yeni dalga da toplu sözleşme döneminin ardından hızını kaybedecek, yavaşlayacaktır. Ama durmayacak, çeşitli biçimler kazanarak sürecek, ve içten içe bir yenisini hazırlayacaktır. Onun bu özelliğinden, kesikli dalgalar halinde gelişinden hareketle, ek olarak, iktisadi etkenlere ve istemlere bağlı olarak canlanmasını ve sonrasında nispi bir durgunluğa girmesini kanıt göstererek, bazıları, onu küçümseme yoluna gidebildiler. En hafif ifadeyle bu, kitle hareketlerinin devrimci mantığını değerlendirmedeki bir yeteneksizliğin ifadesidir.

Bugünkü işçi hareketinin son 30 yılın mücadele birikimleri üzerinde yükseldiğini, onun harekete geçirenin yalnızca bazı ekonomik

haklar dahil, ama çok daha önemli ve temel olarak, kapitalist düzenin dayanılmaz hale gelen genel toplumsal, siyasal ve iktisadi koşullar bütünü olduğunu kavrayamayan bir kimse, kitle hareketlerinin, dolayısıyla bugünkü hareketin devrimci gelişme mantığından hiçbir şey anlamamıştır.

Dikkat edin sermayenin bir kısım sözcülerine. Onlar, Demireller, İnönüler, Ecevitler, mevcut işçi hareketini yalnızca ileri sürdüğü bazı ekonomik ve demokratik haklarla değerlendiriyorlar, bu çerçevede işçilere hak vermekten, hatta bir kısım "haklı" taleplerini savunmaktan da geri durmuyorlar. Ama onlar gerçekte bu reformist talepler görüntüsünün gerisindeki asıl devrimci niteliği, devrimci dinamizmi görüyorlar, biliyorlar ve bundan ürküyorlar. Tarihte "kuru fasulye" isyanlarının devrimci ayaklanmalara dönüştüğünü, burjuvazi bir kısım sözde devrimciden daha iyi biliyor. Bu nedenledir ki sermayenin temsilcileri, hareketi görüntüsünden ibaret göstermek, onun devrimci niteliğini karartmak, bu gerçeği özellikle hareketliliği yaşayan işçinin kendisinden saklamak için olmadık çabalar harcıyorlar. Ecevit'in, Türk burjuvazisinin bu aşağılık hizmetkarının, geçen Mart-Nisan işçi hareketleri sırasında bu amaçlı çabaları gerçekten dikkate değerdi.

Bir marksistin görevi ise, bugünkü işçi hareketine bakarken görüntünün ötesine geçebilmek, onun asıl devrimci niteliğine, gücüne ve kaynaklarına ulaşabilmektir. Halihazırdaki istemleri ile onu yaratan derindeki nedenleri birbirinden ayırmak, bu ikincisini gözönünde tutmak, dolayısıyla, hareket karşısındaki görev ve sorumluluklarını da bu açıdan saptamaktır. Bu sonuncu nokta önemlidir. Hareketi abartıyorsunuz diyenlerin, aynı zamanda harekete karşı görevlerden uzak duran çevreler olması rastlantı değil.

Öte yandan, bir marksist için asıl önemli olan, olması gereken, işçi hareketinin mevcut istemlerini elde etmede ne ölçüde başarılı olduğu değil, bu elde etme mücadelesi içinde, bu hareketlilik içinde, kazandığı eğitim ve deneyim, edindiği mücadele bilinci ve geleneğidir. Bu ve daha önce ifade edilen, ikisi birarada, kitle hareketine yaklaşımda bir marksist devrimciyi bir liberal reformcudan ayırmanın temel kıstaslarındandır.

İşçi hareketi gelişme çizgisini sürdürecektir. Bütün güç ve olanaklarımızı seferber ederek bu harekete katılmalı, onu desteklemeli, geliştirmeli, yaymalı, örgütlemeye ve politik bakımdan geliştirmeye, temel devrimci hedeflere yöneltmeye çalışmalıyız. Tek kelimeyle ona önderlik etmeliyiz. Hareketin mevcut çerçevesi, bilinç ve örgütlenme düzeyi onun temel zaafıdır. Bu zaaf kısa dönemde ve kolay giderilebilecek gibi görünmüyor. Bunun kendisi bir önderlik boşluğuna işaret ediyor. Komünist hareketin güçsüzlüğü, dağınıklığı ve örgütsüzlüğü anlamına geliyor. Ama öte yandan, mevcut hareketlilik hem komünist hareketin ve hem de buna bağlı olarak işçi hareketinin zaaflarını hızla gidermede uygun ve elverişli bir ortamdır. Örgütlenme ve birlik sorununun komünist hareketin temel bir ihtiyacı ve zaafı olduğu haklı olarak sık sık belirtiliyor ve yakınma konusu ediliyor. Bunda samimi ve tutarlı olanlar, dikkatlerini ve pratik çabalarını işçi hareketine yöneltsinler. İşçi hareketinin bugünkü devrimci zemini dışında denenecek her örgütlenme ve birlik çabası, boş ve sonuçsuz kalmaya mahkumdur.

Yeni bir devrimci yükselişin baş gösterdiği bir dönemde, örgüt sorunu hayati önemdedir. Bu sorunu atlayarak, ya da ona yeterli ilgiyi göstermeyerek devrim ve iktidardan sözedenleri ciddiye alamayız. Örgüt sorunu devrim yapmak istek ve kararlılığının denek taşıdır. Liberal gevezelikle ihtilalci konumu ve kimliği ayırdetmenin turnasoludur. Sözü edilenin, çok sayıda "sosyalist"in üstüne yıllardır tartıştıkları halde bir türlü başaramadıkları gevşek bir yasal parti değil, leninist tipte, illegal gerçek bir ihtilal örgütü / partisi olduğunu eklememiz gereksizdir.

Devrimi başarmanın, iktidarı kazanmanın ve sosyalizmi kurmanın gerçek güvencesi böyle bir örgüt olabilir ancak.

EKİM

Ülke çapında büyük tepkilere yolaçan Yeniçeltek katliamı devrimci örgütler tarafından çeşitli etkinliklerle teşhir ve protesto edildi. Bu çabalara örgütümüz faal bir biçimde katıldı, merkezi ve mahalli bildirilerimiz dağıtıldı. Merkezi bildirinin metnini yayınlıyoruz.

68 İŞÇİNİN KATİLİ KAPİTALİZMDİR

İşçiler,

Yeniçeltek'te 68 arkadaşımızın kar hırsına kurban edilişine bir kez daha tanık olduk.

Kurbanları yutan canavar "geliyoruz" diye diye geldi. Katiller azami karları için canavarı besleyip büyütmek ve harekete geçeceği anı beklemekle kalmadılar, 68 can "kutsal" kitaplardaki cehennem azabıyla yüzyüze kaldığında bile "kara altın"larını dert edindiler. İşçilerin, 68 sınıf kardeşimizin mutlak bir ölüme terk edilmesi pahasına, yanan kömürü ve iş aletlerini kurtarmanın önlemini aldılar, ocakları kapattılar. Onlar için işçilerin diri diri gömülmesinin, geri kalanların bunların acısıyla yıllar yılı kahrolmasının hiç bir önemi yoktu. 20 milyon çalışabilir insanın 4-5 milyonu işsiz olan bir ülkede 68 işçinin ölmesinin ne önemi olabilirdi ki? Ellerini sallasalar ellisini bulabilirler ve uzman bilim adamlarının "bu ocaklara değil insan, köpekler bile sokulamaz" dediği ocaklara sürebilirlerdi. Daha 1983'de 103 işçi diri diri gömülmüştü de ne olmuştu? Geride kalanları ağlayıp sızlanmış, ağıtlar yakmış, sonunda dönüp dolaşıp, küfredip hakaretler yağdırdıkları maden ocaklarına girmek zorunda kalmışlardı... İşçi sınıfı kendilerine kafa tutacak ve bütün bunların hesabını soracak bilinç ve örgütlülükten yoksun olduğu sürece burjuvazi sömürü ve azami karı işçilerin yaşamına tercih etmede bir sorun görmüyordu.

Sermayedarlar, sömürücüler sınıfı bunun rahatlığı ile işçi yaşamını hiçe saymakta ısrar ederken, düzenin politik temsilcileri bu durumun sürüp gitmesinin yasal önlemlerini alarak titizlikle düzeni korudular. İş gücü ucuzluğu ile dünyanın bir numarası olmakla övündükleri bu ülkede çalışanların sağlığını ve güvenliğini kar hırslarına feda ettiler. Her gün ortalama 600'ün üzerinde "iş kazası" dedikleri cinayetlerin gerçekleşmesine, bu kazalar sonucu 5 işçinin yaşamından olmasına ve 10 işçinin sürekli sakat kalmasına seyirci kaldılar. 1975-87 döneminde "iş kazaları" sonucu üçyüz milyonu aşkın işgünü kaybını görmezlikten gelirken, gerçeği gizlerken, aynı dönemde yalnızca yedi milyon işgününün kaybına yolaçan grevlerin ülke ekonomisini nasıl da krize soktuklarını avaz avaz bağırdılar. Bu yalanı sermaye diktatörlüğünü 12 Eylül'le askeri bir kimliğe kavuşturmanın gerekçesi yaptılar.

Ölüm ve sakatlık işçi ve emekçiler arasında kol geziyorken, ateş düştüğü yeri yaktı hep. Cinayetler, başsağlığı mesajları ve ikiyüzlüce demeçlerle geçiştirildi. Toplu cinayetlerin geniş kesimlerde öfke uyandırdığı her durumda iktidarı muhalifiyle tüm burjuva politikacıları sahneye doluşarak kabaran öfkeyi yatıştırmak için birbirleriyle yarıştılar. Ölenlere rahmet, kalanlara metanet dilediler. Cinayetlerin başlıca sorumluları kendileri değilmişcesine, sorumluların bulunup yargılanacağından dem vurdular. Daha da olmuyorsa, "kan bedeli" olsun diye mağdurların ağzına birer parmak bal çalıverdiler. Cinayetlerinin bedelini cins bir sığırın yarı fiyatıyla karşılama küstahlığını gösterdiler. Küstahlıkla içiçe sergilenen bu işçi ve emekçi düşmanlığı, sendikaların denetimini ellerinde tutan burjuvazinin işçi kahyalarınca desteklendi. Kahyalar kan emici canilere hak ettikleri cevabı verecek yaygın, kitlesel ve etkili eylemler yerine yas tutma ya da saygı duruşu çağrılarıyla yetindiler. Sınıfı burjuvazinin anlayacağı dilden konuşmaktan alıkoyan taktikleri devreye sokarak rejime bağlılıklarını kanıtladılar.

Arkadaşlar,

Kapitalist düzen bizi aç ve sefil yaşamaya mahkum etmekle yetinmiyor, ayakta kalmak için hergün beşimizin kar hırsına kurban edilmesi, onumuzun ömürboyu sakat kalmasına yolaçıyorsa bizden gerekli dersi almadığı içindir. Bu kahredici yaşamı bize reva gören şu veya bu sermayedar ya da şu veya bu düzen partisi değil, kapitalist düzenin kendisidir. Ömrümüz boyunca çokça hükümet ve parti değişmişse, ama bizim için değişen hiç bir şey olmamışsa, sömürü ve soygun düzeninin değişmediği içindir.

Bir avuç sermayedar, rejimin ayrılmaz parçası olan bir kaç siyasi parti, bir kaç bin subay, polis şefi,

savcı ve hakime, ve bir avuç bürokrata dayanarak milyonlara hükmediyorlarsa örgütlü oldukları içindir. Milyonlarca işçi ve emekçi bu zulme karşı koyamıyorsa militan ve savaşçı bir örgütten yoksun olduğu içindir. Ayrıcalıklarını ve hükümran oluşlarını buna borçludurlar. İşçi ve emekçilerin örgütlenmelerini bunun için yasaklıyorlar. Savaşçı örgütlere sahip olma hakkımızın yasaklanması onurlu ve haysiyetli bir yaşamın yasaklanmasıdır.

Yasaklara boyun eğmek, aç ve sefil yaşamayı, işsiz, eğitimsiz ve sağlıksız olmayı kabullenmektir. İntihara ya da fuhuşa sürüklenmektir. Burjuvazi bizi uysal köleliğe mahkum ediyor, oysa biz buna layık mıyız?

Örgütlenme, her türlü yolla düşüncemizi ifade etme özgürlüğüne sahip olabiliriz.

Fabrikaları, tarlaları sömürücüler olmaksızın da ve yalnızca çalışanlar için işletebiliriz.

Sömürünün, cehaletin, ayrıcalıkların olmadığı yeni bir toplumsal düzeni kurabiliriz. Bu toplum sosyalizmdir.

Bunlar için örgütlenmeliyiz ve zaferin elde edilebileceğine güvenerek mertçe döğüşmeliyiz. EKİM sizleri bu onurlu mücadeleye çağırıyor.

GELECEK İŞÇİLERİN VE EMEKÇİLERİN OLACAKTIR.

GELECEK SOSYALİZMİN OLACAKTIR.

EKİM

Şubat 1990

Katliamların hesabını soracağız...

Ocak ayı ortalarında Kumkapı'daki bir işhanında çıkan yangında çoğu çocuk 16 işçi yaşamını yitirdi. Bunların acısı dinmeden Merzifon-Yeni çeltek kömür ocaklarında yeni bir katliam yapıldı. Üç-beş parça alet kurtarmak için 68 maden işçisi zorla ölüme gönderildi.

Yeniçeltek kömür ocaklarında katledilen maden işçileri sermayedarların gözünde birer üretim aracıydı. Tıpkı kazma, kürek veya bir "katır" gibi... Yöneticilerin tek derdi vardı: Daha fazla kömür üretmek ve daha fazla kar elde etmek. Bu yüzden, katliamdan üç gün önce CO_2 gazıyla zehirlenen işçilere "onlar sarhoştur" diyerek vizite kağıdı vermek istemediler.

Ağır dış ve iç borç yükü altındaki Türkiye burjuvazisinin cangüvenliği için harcama yapacak derınanı yoktur.Nasıl olsa ölenlerin yerinde yine ölümüne çalışmak zorunda olan milyonlarca işsiz sırada bekliyor.

Bu katliamdan sorumlu olarak tutuklanan H. Sarıtepe daha düne kadar üretimi çok seven bir kişi olarak kapitalist devletin gözbebeği idi. Bugün için katliamın gerçek sorumlusu olan devleti saklamak için sanık sandalyesine çıkarıldı. Merzifon katliamının gerçek sorumlusu sermayenin faşist diktatörlüğü ve onun bugünkü uygulayıcısı ANAP iktidarıdır. İktidar sahipleri katliamdan dolayı hesap verecekleri yerde, bölgeyi jandarma birlikleriyle kuşatmış ve "taşkınlık yapan halkı" dipçikletmekle meşguldür. Suspayı olarak verilen birer milyonu da suratlarına çarpmak gerekir.

İşçilerin aidatlarıyla saltanat süren Türk-İş beyleri böyle günlerde bile rahatça uyku uyuyabiliyorlar. Yavan demeçlerle ve TİSK gibi katil şebekesinin desteği ile yapılan iki dakikalık saygı duruşuyla katliamların üstünü örtmek istiyorlar.

İşçi arkadaş,

Güçlerimizi birleştirelim. Kapitalist düzene karşı olan kinimizi birleştirelim. Kendi bayrağımız yükseltelim. Partimizi kuralım. Bu katliamlara, zamlara, işten atılmalara... kısacası bu modern köleliğe son verelim. Üretimin, insanlığın en modern gereksinmelerinin karşılanması için yapıldığı ve insanca çalışma koşullarında gerçekleştirildiği Sosyalist Cumhuriyetimizi kuralım.

Kahrolsun Kapitalizm

Yaşasın Özgürlük, Yaşasın Sosyalizm

EKİM İstanbul I. Yaka Örgütü

Şubat 1990

Zonguldak'ta binlerce işçi yürüdü

Yeniçeltek Maden Ocaklarının 25. ayağında meydana gelen grizu patlamasında ölen 68 maden işçisinin katliamını protesto için 25 Şubat Cumartesi günü ; "iş güvenliklerinin sağlanması", "iş cinayetlerinin önlenmesi", "maden ocaklarının kapatılması yönündeki girişimlerin engellenmesi" ve "sömürüye, baskıya, haksızlığa dur deme"ye yönelik miting ve yürüyüş Zonguldak'ta yapıldı.

Yürüyüş ve miting kararı, tabandan işçilerin zorlaması üzerine sendika tarafından alındı ve düzenlemesini Genel Maden İşçileri Sendikası Yönetim Kurulu yaptı.

Türk-İş yönetiminin katılmamasına ve sağ eğilimli sendika patronlarının başında bulundukları sendikaların katılımını engellemelerine rağmen, mitinge katılım yüksek oldu. Yaptığım hesaplamaya göre yaklaşık 35.000 kişiyi buluyordu. Katılımcılar; Likat-İş Marmara bölgesi, TÜMTİS İstanbul bölgesi, Petrol-İş İstanbul ve Gebze şubesi, Harb-İş Kocaeli şubesi, Deri-İş, Hava-İş, Haber-İş, Yol-İş İstanbul 1 Nolu şubesi, Ağaç-İş Düzce ve Yenice şubeleri, Denizciler Sendikası, Laspetkim-İş Zonguldak şubesi, Selüloz-İş Çaycuma şubesi, Maden-İş Sendikası üyesi işçiler ile Genel Maden-İş Merkez Atölyelerinde ve Kozlu madenlerinde çalışan işçilerden oluşuyordu. Ayrıca çeşitli devrimci gruplara ve derneklere ait pankartlar arkasında küçük gruplar halinde yürüyenler vardı.

İstasyon meydanında oluşturulan kortej, geriye İnönü köprüsüne doğru yürümeye başladığında, yanyana gelen işçi grupları birbirlerini teşvik edercesine; "Türk-İş nerede!", " İşçiler elele, genel greve!", "Katil sermaye!", "Kahrolsun faşist diktatörlük!", "Yaşasın işçilerin birliği!", "Madenler mezar olamaz!" vb., sloganları büyük bir tepki ve hırsla haykırmaya başlayınca tansiyon oldukça yükseldi. Zaten işçiler saflara erkenden geçtiklerinden dolayı, yürüyüşün başladığı saate kadar uzunca bir süre, önden arkaya doğru gruplar halinde veya topluca iktisadi ve siyasi nitelikte sloganlar atılmıştı. Ortalık çeşitli bölgelerden gelen dayanışmacı işçilerin sloganları ile çınladı. Yukarıdaki sloganların yanısıra, "Yeniçeltek'in hesabını soracağız!", " İşçilerin katili patron-ağa devleti!", "Yaşasın özgürlük, yaşasın sosyalizm!" vb. sloganlar atıldı.

İnönü köprüsü ve Uzun Mehmet Caddesi boyunca süren yürüyüş sırasında en ön sırada yer alan maden işçileri; "İş cinayetlerine son", "İnsana saygı", "Diri diri gömülmek istemiyoruz", "Ekmek-barış-özgürlük", "Canımız değil, emeğimizi satıyoruz", "Ölmek istemiyoruz", "Önce insan, sonra üretim". "İnsanca yaşama, insanca çalışma" ve "Biz ekmek, onlar vurgun derdinde" vb., pankartlarla, çok sayıda bu tür talepleri içeren dövizler taşıyorlardı. Attıkları sloganlar genellikle can ve iş güvenliğinin sağlanmasına yönelikti. Yürüyüşe oldukça iyi hazırlandıkları düzenli ve disiplinli davranışlarından belli oluyordu. Kırmızı pazubantlı işçiler kortejin kenarında elele tutuşarak yürüyüşçüleri korumaya almışlardı. Ayrıca maden işçilerinin başında, Yeniçeltek katliamını protestoya yönelik bir sembol olarak, alınlarını çevreleyen siyah, geniş bantlar görülüyordu.

Bu arada, kortejin oluşturulması aşamasında çevrede biriken kalabalığa yönelik olarak "Halkımız saflara" diye slogan atıldı. Başlangıçta pek yankısı olmadı. Daha sonra tekrar "Zonguldak halkı saflarımıza" diye tekrarlandığında, bizim bulunduğum yerdeki seyreden kalabalık içinde bulunan bazı kadınlar kadın işçilerin arasına katıldılar. İşçi eşleri olduklarını söyleyen bu kadınlar attığımız tüm sloganlara katıldılar. Bunun gibi yürüyüş sırasında da çevredeki insanların, özellikle de kadın işçiler slogan attığında, kalabalık arasındaki kadınların yürüyüşçü işçileri alkışladıklarını gözledik.

Hükümet alanına vardığımızda muazzam bir kalabalığın toplandığını gördüm. Heyecanın en yüksek olduğu anlar alana girişte yaşandı. Ortalık sloganlarla inliyordu. Açış konuşmasını Genel Maden-İş Amasya Şb. Başkanı yaptı. Konuşması sık sık "Hükümet istifa","İşçiler elele, genel greve" sloganlarıyla kesildi. Emek şehitleri için yumruklar yukarda saygı duruşunda bulunuldu.

Daha sonra İstiklal Marşı söyleme çağrısı yapıldı. Bu çağrı bir kısım işçilerce tepkiyle karşılandı. Bir sendikacı, mikrofondan marşın söylenmesine önayak olmaya çalıştı, bazı işçiler de eşlik ettiler. Fakat atılan sloganlar ve bir kısım işçilerin söylediği 1 Mayıs marşından

dolayı ilk dörtlüğü zorlukla söylenebildi.

Sonra mitinge katılan sendika başkanları, belediye başkanları ve milletvekillerinin adları okundu. Özellikle sendika başkanları, sendikalarına bağlı işçilerin yuhalamalarına maruz kaldılar. Siyasi partilerden kimi milletvekilleri ile SP temsilcisi de yuhalananlar arasındaydı. Fakat bu yuhalamalar kısmiydi.

TMMOB İstanbul Şubesinin mesajı okundu. Mesajda diğer şeylerin yanısıra "bağımsız sınıf mücadelesini vermek için, bünyesinde demokrasiyi uygulayan sendikalara ihtiyaç var" deniliyor, ancak bunun için işçi sınıfının kendi sınıf örgütünün zorunluluğu atlanıyordu.

Son olarak Türk-İş başkanı Şevket Yılmaz'ın mesajı okunurken miting alanını ıslık çalma, slogan atma ve yuhalama biçiminde yoğun bir protesto dalgası kapladı. Mesaj doğru dürüst okunamadı. Bu arada " Şevket istifa!", "Türk-İş nerede?" şeklinde sloganlar atıldı.

Mesajların okunmasından sonra, Genel Maden-İş başkanı Şemsi Denizer konuşmaya başladı: "İyi bir işimiz, iş güvenliğimiz olsaydı, karnımız doysaydı burada ne işimiz vardı? Neden işgüvenliğini sağlamıyorlar ve insana saygı duymuyorlar? Çünkü 151 sayılı yasa var, ona sığınıyorlar" türünden sıradan sözler sarfedince, işçiler arasında homurdanmalar oldu. "Geç bunları geç, bunlar belli şeyler, biz bunları çok iyi biliyoruz, sonuca gel" sözleriyle yer yer tepkilerini dile getirenler oldu. Ş. Denizer'in konuşması yer yer alkışlandı, yer yer de "İşçiler elele, genel greve", "Katil iktidar" vb. sloganlarla kesildi ve konuşmasının bir yerinde yanındaki sendika başkanlarını işçi dostu olarak gösterince, işçilerin bir kısmının alkışlamasına karşılık, bir kısmı da, "Kahrolsun sarı sendikacılık", "Kahrolsun sendika ağaları" diye slogan attılar. Maden-İş başkanı konuşmasını "Biz ulu önder Atatürk gibi bir önder istiyoruz" diyerek bitirdi, ancak fazla bir alkış almadı.

Daha sonra başka bir sendikacı ve üçüncü olarak da Harb-İş genel başkanı Kenan Durukan konuştu. Saat 15.00 sıralarında miting sona erdi.

Sonuç olarak, katılımın tüm engellemelere rağmen yüksek olduğu, çevre illerden gelen işçilerin örnek bir dayanışma gösterdiği, mücadeleyi yükseltmeye dönük sloganların atıldığı, işçi sınıfının öfkesini dile getirdiği, tepkisini ortaya koyduğu canlı ve coşkulu bir miting oldu. Miting düzenleme kurulu ve diğer sendikacılar ise, özellikle Yeniçeltek katliamı ile işçilerin doruğa tırmanan tepkilerini ve muhalefeti yumuşatmaya çalıştılar. Sorunların çözümünü ortaya koyma yerine, yalnızca sorunları düşük perdeden yinelemekle yetindiler ve katliamının nedenini, patronların insanlara saygı duymayışları ve 151 sayılı yasa ile açıklamaya ve kapitalist üretim ile sömürü düzenini gizlemeye çalıştılar.

S. Usta
27 Şubat 1990

Tütün üreticileri...

(Baştarafı s.9'da)

tüccarlarının yazıhanelerine saldırdılar. Manisa'da, Tekel binasının ve tütün tüccarlarının yazıhaneleri önünde gösteri yaptılar ve ANAP il merkezi önündeki protestoda Pakdemirli'nin istifasını istediler. Milas'ta başfiyatları protesto edildi ve Milas-Bodrum karayolu trafiğe kapatıldı. Bergama'da Tekel binası önünde toplanan 5000 kadar üretici,binayı bozuk para yağmuruna tuttu. Denizli'nin Çivril ilçesinden tütün üreticileri, yaptıkları basın açıklaması ile devletin tütün politikasını protesto ederek iki günlük açlık grevi yaptılar. Açlık grevine katılanlar, sorunlarını dile getirirken; tütün üreticilerinin eylemlerinin kendiliğinden geliştiği ve örgütsüz olduğu için sürekli olamayacağını ve örgütlü bir güce dönüştürülemediği sürece de bunu sürdürmelerinin zorluğunu dile getirdiler.

Tütün üreticileri ve köylüler, ilk açılan tütün piyasası olan Ege Ekici Tütün Piyasasında haklı taleplerini, alışılmamış bir yaygınlık ve yıkıcılıkla dile getirdiler. Çevik kuvveti, jandarma dipçiğini ve güvenlik güçlerini daha yakından tanıdılar. Süngü ve silahların bir gün kendilerine dönebileceğini yaşayarak gördüler. Ama haklı istemlerle ayağa kalktıklarında, tütün üreten ellerinin taşa sarılıp havaya kalktığında bu güçlerin nasıl da güçsüz kaldığını da gördüler.

Daha, Karadeniz, Marmara, Doğu Ekici Tütün Piyasaları açılmadı. Egeli tütün üreticilerinin estirdiği fırtına geçti. Bu fırtına yeni açılacak ekici tütün piyasalarında nasıl esecek? Yaz yağmuru gibi gelip geçici mi olacak? Yoksa daha hazırlıklı, daha tutarlı ve sonuç alıcı, örgütlü eylemlere mi dönüşecek?

İzmir'den Ekimciler

Tütün üreticileri sokağa döküldü

İki ay gecikmeyle açılan Ege Ekici Tütün Piyasasında açıklanan alım fiyatları tütün üreticilerini isyan ettirdi. Üretim girdi fiyatlarının hızla artması, düşük satış fiyatları ve yüksek enflasyon sonucu ikiyakasını biraraya getiremeyen ve borçlanan tütün üreticilerinin öfkesi, Ege'de hem de DYP ve ANAP kaleleri olarak bilinen Manisa ve Akhisar'da kasırga gibi esti. Düzenin destekçisi, istikrar taraflısı olan küçük üreticiler bile, ekonomik ve siyasi kriz ortamında ayağa kalkmak zorunda kaldılar.

Piyasanın açılacağı 12 Şubat gününü merakla bekleyen köylüler akın akın, ama kendiliğinden Manisa ve Akhisar'a geldiler. Tütün ekim merkezlerinin başında gelen, Ege Ekici Tütün Piyasasının her yıl tantanalarla açıldığı Akhisar ve Manisa'da bu yıl hükümeti temsilen kimse yoktu. Üreticiler, tütün fiyatlarını 12 Şubat günü TRT'nin 13. 00 haberlerinden öğrendiler. 1988 ürünü için verilen ortalama fiyatlardan % 38 fazla ve yıllık enflasyon oranının çok altında olan tütün alım fiyatları üreticileri çılgına çevirdi. Radyo haberini duyan binlerce köylü Akhisar Tekel binası önünde toplandı. Tekel yöneticilerinden biri merdivenlere çıkıp, yüksek sesle bağırıp çağırarak "Tekel olarak bu sezon tütün alımına girmiyoruz" açıklamasını yaptı. Bu açıklama köylülerin öfkelerini taşıran son damla oldu. Büyük bir öfke ile Tekel yöneticisini yuhaladılar ve eyleme başladılar. İçlerinden bazılarının "bu böyle olmaz, haydi yolları kapayalım, trafiği durduralım" diye haykırışlar üzerine üreticiler İzmir-Akhisar karayoluna yöneldiler. Bir anda, peş peşe sloganlar atılmaya başladı."Hükümet istifa!", "Pakdemirli istifa!", "Piyasa iptal!", "Pakdemirli sefada, üretici cefada!" gibi sloganlar yeri göğü inletmeye başladı. 10 binden fazla tütün üreticisi, Akhisar- İzmir yolunu kapattı, Akhisar'a 4-5 km. uzaklıktaki Tekel Sigara Fabrikasına kadar yürüdü. Fabrika önünde jandarma barikatı ile karşılaşıldı. Köylüler jandarmanın süngüsü ile göğüs göğüse gelmiş, ileri gitmeleri yasaklanmıştı. Bunun üzerine İzmir-Manisa karayolu üzerine oturuldu. Trafik kesildi. Tütün üreticilerinin gösterisine, Tekel Sigara Fabrikasının işçilerinin çoğu üretimi durdurarak katıldı.

Akhisar'daki polis-jandarma güçleri yetersiz kalınca, Balıkesir ve Manisa'dan takviye güvenlik güçleri geldi. Manisa Jandarma Alay Komutanı, Manisa Emniyet Müdürü, Akhisar Kaymakamı ve Emniyet Müdürü bu sefer köylülerin ayağına kadar gelip eylemden vazgeçirmeye çalıştılar. İsyancı üreticileri yatıştırmak için bir yandan yalvarma, bir yandan tehdit içine giren yetkilileri köylüler terslediler. "Sizinle işimiz yok, Pakdemirli gelsin! Onunla hesaplaşacağız, o gelmeden buradan kalkmayız" cevabını verdiler. "Pakdemirli sefada, üreticiler cefada" sloganını attılar.

Üreticilerin yoldan kalkmayacağını anlayan güvenlik güçleri, açıktan tehdite başladılar. Öte yandan bir çok köylü, bir katliam olur diye korkuyordu. Durumdan tedirgin olan üreticiler "buraya mutlaka TRT gelmelidir" diye bağırdılar. Yarım saat içinde bir kameraman geldi. Ama bir çok köylü gelenin TRT kameramanı değil, Akhisar'dan bir fotoğrafcı olduğunu anladı. Yetkililerin bu yalanını yuh çekerek protesto ettiler ve mutlaka bir TRT ekibi gelsin diye bağırdılar. Bir saat sonra Manisa'dan TRT ekibi geldi, çekim yaptılar. Ardından polisler köylülere saldırdılar. Havanın da kararması üzerine köylüler şehre doğru kaçmaya, dağılmaya başladılar.

Manisa-Akhisarkarayolunun trafiğe kesildiği saatlarda 2 bin kişilik bir köylü grubu da Akhisar tren istasyonunu basıp, trenin hareketini engellemişler ve hava kararıncaya kadar işgal sürmüş.

Manisa-Akhisar karayolunu kesen köylüler ile, Akhisar tren istasyonunu işgal edenler hava kardıktan sonra gruplar halinde şehire dağıldılar. Önce Tekel binasının, sonra ne kadar tütün tüccarı bürosu, dükkanı, deposu varsa hepsinin ve Sümerbank'ın kapı pencerelerini kırıp döktüler. Köylülerle güvenlik güçleri uzun zaman kovalamaca oynadılar.

Tütün üreticilerinin protesto eylemleri, şimdiye kadar görülmemiş öfkesi, diğer tütün alım merkezlerinde, köylerde, kasabalarda devam etti. Jandarma korumasındaki tütün eksperleri köylere sokulmadı.

Kırkağaç'ta tütün üreticileri ANAP ilçe binası ve lokalini camlarını kırdılar, ANAP amblemini parçaladılar, tütün

(Devamı s.8'de)

Destek eylemlerimiz militan ve kitlesel olmalı

Biz hem Yeni çeltek işçilerinin açıktan açığa katledilmesi ile ilgili olarak, hem de tütün üreticilerinin eylemlerine destek olmak için, aktif ve etkili faaliyetler geliştirmek istedik. Etkili olduğumuz bir demokratik kuruluş aracılığı ile sendikalarla ve diğer demokratik kitle örgütleriyle ilişki kurduk. Eylemlerimiz başta işçi sınıfı olmak üzere diğer emekçi kitleleri kapsamalı, yaygın ve kitlesel olmalıydı. Gerek katliamın kitlesel bir katliam olması gerekse tütün üreticilerinin kendiliğinden gelişen eylemlerinin kitleselliği militan ve kitlesel bir desteği gerektiriyordu.Bizim sendikalar ve demokratik kitle örgütlerine önerimiz miting ve yürüyüş şeklindeydi. Türkiye genelinde olduğu gibi İzmir'de de reformist, sarı ve revizyonist sendika ağaları sendikaların başına çöreklenmiş durumdalar. Diğer demokratik kitle örgütlerinde de durum üç aşağı beş yukarı bundan farklı olmadığı için, gerçekten etkili olabilecek türden militan ve kapsamlı eylem önerilerimizi daha önceleri olduğu gibi bu kez de geri çevirdiler. Önerilerimize katılmadılar. Biz burada Ekinciler olarak henüz etkili olabilecek kapsamlı militan eylemleri gerçekleştirebilecek yeterli güçte değiliz. Ancak önerilerimizde sonuna kadar direnerek, bu reformist ve sarı sendikacıları yaptırabileceğimiz en son şeyi yaptırmaya zorladık. Sonuçta bir kaç sendika ve bazı demokratik kitle örgütleri ile basın toplantısı kararı aldık.

Türk-İş'in ülke genelinde aldığı iki dakikalık saygı duruşu kararını, patronlar ve devletin resmi temsilcileri doğal olarak adeta ayakta alkışıladılar ve ferahladılar. İşçi sınıfının biriken öfkesinden ve devrimci tepkisinden korkan ve 15-16 Haziran Direnişi gibi bu birikimin patlayacağı noktanın tedirginliğini duyan burjuvazi için bu elbette alkışlanacak bir karardı. Ve bu kararla, Türk- İş'in sermaye uşaklığı ve işçi sınıfına ihaneti bir kez daha açık bir biçimde sergilenmiş oldu. Ne yazık ki bölgemizde de sendikalar, genellikle Genel Merkezle aynı doğrultuda hareket ettiler. Türk- İş'in 3. Bölge Temsilcisi Orhan Sorgucu, olayı cinayet olarak gördüğünü söylediği halde, "Allah rahmet eylesin, üzgünüm" demekten başka bir şey yapmadı; bir şey yapılmasını da önermedi. Dahası, daha önceden İzmir'de yapılması düşünülen panel kararını iptal ettiler ("Demokrasi" paneli). Nedeni, panelde eylem kararlarının alınabileceği korkusuydu. Panele katılacak olan işçilerin ve militan mücadeleyi yürütmekten yana olan bazı sendikacıların panelde Yeniçeltek katliamını protesto temelinde aktif eylemler kararı alabilme ihtimali vardı. Bu dahi, reformist, revizyonist ve sarı sendika ağalarının yüreğine korku salmaya yetiyordu.

Basın toplantısına katılan kuruluşlar; Tarım-İş, Selüloz-İş, Belediye-İş 1, 2, 3 No'lu şubeleri, Petrol-İş Aliağa şubesi, İşçi Sağlığı Derneği, Tabipler Birliği, Eğit-Der, Görmeyenler Derneği, Halk Evleri, İHD ve Çağdaş Kadınlar Derneğinden oluşuyordu. Otomobil-İş söz verdiği halde katılmadı.Yeniçeltek katliamını protesto ve tütün üreticilerinin başlattığı eylemlere destek vermek amacıyla düzenlenmişti basın toplantısı. Ancak, toplantıya katılanların büyük çoğunluğu düzenden yakınmakla ve "değişen dünya"dan sözetmekle birlikte, yapılması gereken doğrultuda aktif eylemlerden sözeden olmadı. Sadece protesto edilmekle yetinildi. Yalnızca bir sendikacı arkadaş yaptığı konuşmayla toplantının seyrini olumlu bir noktaya getirdi. Yeniçeltek'de devlet tarafından 68 işçinin katledilişine, tütün üreticilerinin Ege Bölgesinde yürüttükleri eylemlere ve Denizli'nin Çivril ilçesi tütün üreticilerinin başlattığı iki günlük açlık grevine değindi.Ve onları eyleme zorlayan nedenlerin kapitalist sistem olduğunu dile getirdi: "Bize göre çıkış yolu bellidir. Mevcut olan devlet mekanizmasının yıkılması, yerine sosyalist iktidarın kurulmasıdır. Ancak o zaman başta işçi sınıfı olmak üzere tüm ezilenler kurtulur. Katliamlar ve haksızlıklar son bulur. Esasında şuna getirmek istiyoruz. Bunca katliamlara, tütün emekçilerinin alınterlerine göz dikenlere karşı bir basın toplantısı ile olayları savuşturmak olmaz. Burda kitlesel militan eylem kararları almalıyız. Sendika bürokratlarının ilgisiz ve pasif olmalarına karşın işçiler eylem istiyor."

Nihayetinde beş kişilik bir eylem komitesi oluşturuldu. Komitenin faaliyetleri devam ediyor.

N.Çaylı-Serdar Şener
İzmir

Gelmekte olan işçi eylemleri

Merkezi Yayın Organımız *Ekim*, birçok sayısında işçi hareketinin inişli çıkışlı, ama sürekli bir gelişme çizgisi izleyeceği değerlendirmesini yaptı. Olaylar bunu doğruladı.

Geçen yıl Mart ve Nisan aylarında sınıfın gösterdiği atılganlık '80'li yılların doruk noktasıydı. Bu yıl ise işçi sınıfının geçen yıla göre daha sert ve kitlesel bir eylemlilik içerisinde olacağının açık göstergeleri var. Bu göstergelerin başlıcalarını şöyle sıralayabiliriz:

Birincisi; bu yıl 787 bin 866 işçi topluiş sözleşmesi imzalayacak. Toplu sözleşmesi olan işçilerin 624 bini Türk-İş'e, geriye kalanlar ise Hak-İş ve bağımsız sendikalara bağlı. Rakamlar, 800 bine yakın işçinin toplusözleşmeler nedeniyle bir aktivite içerisinde olacağını göstermektedir. Eldeki rakamlara toplusözleşme görüşmeleri olmayan ama olanlarla bağları çerçevesinde aktifleşecek kesimi de kattığımızda karşımıza önemli bir toplam çıkar.

Eylemliliğin toplusözleşmeler döneminde artması aynı zamanda işçi hareketinin zayıflığının da bir göstergesidir. İşçi hareketi sınıfsal çıkarları doğrultusunda mücadeleye girecek bir politik bilinçten yoksundur. Tersine henüz dar ekonomik çıkarları için mücadele etmektedir. Bu nesnel durum, sınıf bilinçli işçilerin ve komünistlerin görev ve sorumluluğunu arttırıyor.

İkincisi: Bu yıl toplu sözleşmesi olan işçilerin çoğunluğu özel sektördedir. Bu durum şu anlamda önemlidir; geçen yıl toplusözleşme vesilesiyle eyleme geçen kamu işçileri "işçi sınıfının en geri kesimi" idi. Pek çoğu "hayatında ilk kez" greve, direnişe katılıyordu. Bu yıl için ise durum şöyledir: 171.370 işçiyle metal işçileri toplusözleşme görüşmelerinde birinci sırada yer alıyor. Metal işçilerini sırasıyla 112.471 işçiyle tekstil, 99.161 işçiyle belediye, 46.387 ile gıda işçileri izliyor. Ayrıca Çimse-İş üyesi 25.778, Basi-Sen üyesi 24.093 işçinin toplusözleşmesi bu yıl. Bunları 20.050 ile petrol işçileri izliyor. Bu rakamlar gösteriyor ki, bu yıl toplusözleşmesi olanlar, temel üretim ve hizmet alanındaki işçilerdir. Bu işçiler geçen yıl eylemlere katılan işçilerin tersine daha önceden bir veya daha çok direniş, grev yaşamış, belli bir mücadele deneyi olan işçilerdir.

Üçüncüsü: Geçen yıl sendika bürokratlarına karşı gösterilen tepki, sınıfın tarihinde ilk kez bu denli şiddetli olmuştu. Bu nedenle işçiler arasında sendika bürokratlarının ayak oyunlarına karşı önemli bir duyarlılık vardır. Bu duyarlılığın doğal sonucu olarak bürokrat sendikacıları etkisizleştirme ve insiyatifi kendi ellerine alma yönünde arayışlar vardır. Bu arayışlar "sert çatışmalar"a hazırlığın göstergesidir. Bu nedenle bu yıl işçi hareketi sendika bürokrasisi karşısında daha fazla bağımsızlaşacak, onlara rağmen, ya da yer yer onları da tutum almaya zorlayarak sermayeye karşı eylemliliğini yükseltecektir.

Dördüncüsü: Geçen yıl, yasadışı eylemelerin başarısını kanıtladı. Bu tecrübe ve moralle işçiler bu yıl eylemin yasal veya yasadışılığına kafa yormaktan çok eylem yapmaya kafa yoracaktır. İşçilerin belirli bir kesiminden yükselen şu sözlere kulak verilmelidir: "Geçen yıl çıplak ayakla, kesik saçla yürüdük. Bu yıl, sopalarla, molotoflarla yürüyeceğiz"!

1990 yılında "sert çatışmalar"ın yaşanacağının hem burjuvazi, hem de işçiler bilincindedir. Yeni bir eylem yılına hazırlanırken nelerin yapılıp nelerin yapılmaması gerektiği noktasında kafa açıklığına sahip olmak gerekmektedir.

Geçen yıl Mart-Nisan eylemlerine sınıfın hazırlıksız yakalandığı açık. Hazırlıksız olmak sadece işçi sınıfı için sözkonusu değildi. Sınıf bilinçli işçiler de devrimci hareket de aynı durumdaydı. Geniş anlamda emek cephesinin hazırlıksızlığının yanısıra, burjuvazi de hazırlıksızdı.. Fakat bu yıl burjuvazi açısından durum farklıdır. Burjuvazinin hazırlıksız yakalanmaya tahammülü yoktur. Bunun içindir ki, basınını da kullanarak durum değerlendirmesi yapıyor. Geniş işçi kitlelerine gözdağı vermek için işten atmalara daha sık başvuruyorlar. "Sert çatışmalar" yaşandığında burjuvazi, çıkarlarının bekçisi jandarma ve polisi sık sık devreye sokacağına da kuşku yok.

Burjuvazi işçi hareketi karşısında geçen yıla göre daha hazırlıklı olmasına rağmen, hükümetin güçsüzlüğü de işçi hareketine güç katacaktır. Asıl sorun, sınıfın bunun bilincinde olarak eylemlerde göstereceği kararlılıktır.

Biz, geçen yıldan da ders çıkartarak, "gücümüzün zayıflığından ürkmeden" harekete olabildiğince müdahale etmek, onu geliştirmek ve politikleştirmek konusunda azami çaba harcamaya

kararlıyız. Bu nedenle faaliyetlerimizin merkezinde önümüzdeki günlere hazırlık vardır.

İşçiler arasında eylemler ve sendikalar ilişkisi hakkında iki temel eğilimden sözedilebilir. Birincisi, sendika bürokratlarının yaklaşımlarından dolayı sendikalardan kopma, çözümü bütünüyle sendikaların dışında arama eğilimi. İkincisi ise sendikaların izni ve desteği ölçüsünde eylem yapmakla yetinme. Her ikisi de sınıf bilinçli işçinin tutumu olamaz. Doğru olan şudur: Sendika bürokratlarının tabanın zorlamasıyla aldığı ve alacağı bir çok kararın takipçisi olmak gerekiyor. Yaptırım gücünün (taban eylemliliği) harekete geçirilmesi gereklidir. Türk- İş yöneticilerinin işçilerin değil kapitalistlerin temsilciliğini yaptıkları, pratik tavırlarıyla sabittir. Fakat bürokratlara tepki duyup sendikalara sırt çevirmek, işçi sınıfının gücünü zayıflatır, **geniş kesimlerin harekete geçirilmesini olumsuz etkiler.** Şiarımız; **sendikalar bizim, bürokratlar defolun!** olmalıdır.

İşçi sınıfında yaygın başka bir eğilim ise, toplu sözleşmelere sadece ücret artırımı olarak bakılmasıdır. Bu eğilimin yıkılması için bilinçli işçilere görevler düşmektedir. Toplusözleşmeler dönemini, ekonomik olarak işçi sınıfına daha iyi yaşam koşulları ve daha fazla ücret için eylemliliğin yükseltildiği bir dönem olarak olduğu kadar, işçi sınıfının temel politik çıkarları ve amaçları doğrultusunda kalıcı adımların atıldığı bir dönem olarak da ele almak sınıf bilinçli işçilerin görevidir. Örneğin, grevlerin adeta kanunen yapılamaz olduğu bugünün koşullarında, bir grev yasaklarının kaldırılması şiarı yükseltilebilmeli. Grev, genel grev, dayanışma grevi gibi hakların alınması için ciddi çaba yürütülmeli, dikkatler sınıfın kendinden öte, kendi dar çıkarlarından öte politik görevlerine çekilebilmelidir. İşçi sınıfı tüm emekçilerin ve ezilenlerin istemlerine sahip çıkabilmelidir.

Bu dönem geride bırakılıp değerlendirmesi yapıldığı zaman, başarının ya da başarısızlığın ölçütü, sınıf hareketinin politik ve örgütsel gelişiminde alınan mesafede,temel hedefler doğrultusunda ne derece ilerleme sağlanıp sağlanmadığında aranmalıdır.

Geçen eylemlilik döneminden ders çıkartarak işçilerin eğitimine önem verilmelidir. Kendisiyle birlikte, tüm toplumu kurtarma tarihsel misyonuna sahip devrimci sınıf, her türlü bencillikten, darlıktan ve kapalılıktan uzak durmalıdır. Bu bağlamda, eylemlerine diğer sınıf ve katmanları da çekmelidir. Eylemlere destek veren kesimler ne gerekçeyle olursa olsun geri itilemez. Yürüyüşlere işçilerin dışında katılan kesimleri reddetme davranışlarına tavır alınmalıdır.

Üzerinde durulması gereken bir başka sorun, eylemlerle 1 Mayıs'ın ilişkisidir. 1 Mayıs öncesi eylemlilik 1 Mayıs'ın görkemli kutlanmasını sağlayacağı gibi, 1 Mayıs'ın görkemliliği de 1 Mayıs sonrası eylemleri çok daha canlı kılacaktır. İşçi hareketine müdahaleyi 1 Mayıs'ın sınıfa layık bir şekilde kutlanması ile birleştirmek, hazırlıkları bu noktayı da dikkate alarak yoğunlaştırmak gerekiyor. Bu amaçla, işçi sınıfı içinde yer alan her devrimci eğilimden işçilerle, devrimci akımlarla birlikte birleşik devrimci işçi hareketini örgütlemek bugünün önemli görevlerinden biri olmalı. İşçi hareketini bölecek yanlış eğilimlerden kaçınarak, güçleri birleşik, militan bir işçi hareketini yaratma amacı etrafında toparlamalıyız.

Diğer bir sorun da, eylemlere hazırlığın aracı olarak örgütlenme sorunudur. Geçen yılın eylemleri kanıtladı ki, işyeri komiteleri taban insiyatifini örgütlemede önemli roller oynuyor. Bu deneyin de etkisiyle şimdiden bir çok yerde bu türden komiteler kuruluyor. Bunu teşvik etmeli, yaygınlaştırmalıyız.

İşçi sınıfı yılların birikimiyle yoğun bir hoşnutsuzluk içinde. Bu durum mücadele isteğini besleyen ana etken. Değişik vesilelerle kendini dışa vuruyor. Toplusözleşme görüşmeleri, iş kazaları, işten atılmalar vb. buna vesile olabiliyor. Kendiliğinden gelişen ve gelişecek olan bu eylemlere önderlik edebilmek, sınıfın öncü partisini yaratmada kalıcı adımlar atabilmek için göreve dört elle sarılmak zorundayız. Eylemlerin bizim ve devrimci hareketin eğitiminde de önemli bir rol oynadığının bilinciyle hareket etmeliyiz. Eylemlere vakit geçirmeksizin olabildiğince yoğun hazırlanmak büyük önem taşıyor.

Bizim açımızdan hazırlık, bir başka açıdan da önemlidir. Örgütsel toparlanmamızı, pratik sınıf mücadelesinin içinde sürdürmeliyiz. Gelişen işçi hareketi bize örgütlülüğümüzü pekiştirmede, sınıf içinde yeni mevziler kazanmada önemli olanaklar sunuyor. Bu beraberinde bir sorumluluk da getiriyor. Zayıflıklarımızı aşarak, politik çalışmaya hız vermek!

Can Utku

İstanbul

1 Mayıs'a doğru

1 Mayıs işçi bayramı yaklaşırken Ekim Hareketi militamlarını büyük görevler bekliyor. Çünkü 1990 1 Mayıs işçi bayramının her zamankinden daha görkemli geçeceğini şimdiden görebiliriz. Bugün bunun koşulları fazlasıyla var.

Önümüzde 2 aylık bir hazırlanma süresi var. Bunu ok iyi kullanmalıyız. Bu süre zarfında özellikle sorumlu yoldaşların güncel olayları çok iyi takip etmelerini ve bu gelişmeleri, konulabilecek tavır biçimlerini anında yansıtmaları gerekir, bu konularda biraz geç kalındığını düşünüyorum. Örneğin Yeniçeltek olayı. Bir sürü maden işçisi grizu patlamasından, iş kazasından ölüyor. Ama bildiriler elimize geç geliyor. Tabii bir de buna dağıtım gecikmesi eklenince bu işi yapacak yoldaşları toparlamada, müdahalede geç kalınıyor, oysa anında yapılabilecek müdahaleler hiç kuşkusuz gelişmeleri çok daha olumlu yönde etkileyecektir.

Bir de geçmiş 1 Mayıs' ta düşülen hatalara düşülmemesi gerekir diyorum. 1 Mayıs'ı Taksim'de mi, yoksa başka yerde mi kutlamalı tartışmalarını da yanlış buluyorum. Taksim'in komünistler için özel bir anlamı vardır. O meydanda devrimcilerin ve işçi sınıfının kanı vardır. Orada şehitler de vermiştir. Kimse bu gerçeği yadsıyamaz, yadsımıyor da. Ama bugün önümüzde duran görev bir parti sorunuysa, bu da işçi sınıfının içinde oluşacaksa, o zaman işçi sınıfından kopmadan onların içinde yer almalı, sınıfı o alana çekmenin yolları aranmalıdır. Yoksa işçi sınıfının dışında sınıftan kopuk olarak sırf eylem koymak için eylem yapmak yanlıştır diyorum. O zaman 1 Mayıs'ı nerede olursa olsun işçi sınıfının içinde yer alarak kutlamak, koşullar uygunsa sınıfı militan bir önderlikle Taksim Alanı'na çekmek gerekir.

O zaman sermaye düzeninin her türlü yasaklarına karşı 1 Mayıs gösterisi için, özellikle Ekim taraftarlarının önünde büyük görevler duruyor. Mesele salt gazete okumak veya bağış yapmak değildir. Asıl önemli olanbütün çalışmalara militan bir şekilde katılmak, çalışmaları sınıfın geniş kesimlerine yayayabilmektir.

İsmail Bakır

İstanbul

Ölümünün 6.yıldönümünde anıyoruz.

Hasan Hüseyin

belki de en güzeli
en yiğitçesi
denize dalar gibi dalmak kavgaya
anılarda yaşamak

H.Fırat

Küçük-burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi

Örgütsel ve politik çalışma

Sorunlarımız, görevlerimiz...

İşçi sınıfı saflarında yeni bir devrimci kaynaşmanın baş gösterdiği bir dönemi yaşıyoruz. Komünist olmak, işçi sınıfının çıkarlarını ve ideallerini temsil etmek iddiasındaki her hareketin böylesi dönemlerde sorumlulukları olağanüstü büyüktür. Sınıfı temsil etmek, onun siyasal öncüsü olmak iddiasının pratik olarak sınanabileceği sıcak anlardır devrimci kaynaşma dönemleri.

Pratik çalışma alanındaki sorunlarımıza bu açıdan da yaklaşmalıyız. İşçi hareketinin yeni bir devrimci dalgasının genel bir beklentiye dönüştüğü bir dönemde, örgütsel ve politik çalışmamızı hızla gözden geçirmemiz, zaaflarımızı, yetersizliklerimizi, sorunlarımızı tespit ve tahlil ederek, seri, kararlı bir şekilde aşmamız özel bir önem taşımaktadır. Bunda geciktiğimiz, başarısız ya da yetersiz kaldığımız takdirde, işçi hareketinin gelmekte olan yeni eylem dalgasını yalnızca kenardan izleme vahim durumuyla karşı karşıya kalacağımızı her yoldaş bilmek, gözönünde bulundurmak zorundadır.

Türkiye devriminin şu içinde bulunduğumuz özel evresinin biz komünistler için ayırdedici özelliği, proletaryanın devrimci sınıf partisini yaratmak acil ve temel göreviyle karşı karşıya bulunmamızdır. Popülizmin parti anlayış ve pratiklerini eleştirirken üzerinde durduğumuz temel bir nokta, belkide en önemli nokta, adına ve iddiasına layık gerçek bir komünist sınıf partisini ancak işçi sınıfı tabanı üzerinde, onun en ileri unsurlarıyla birleşilerek, onları sosyalizme kazanarak ve leninist esaslara dayalı bir örgütsel yapıda birleştirerek inşa edilebileceği gerçeği idi. Bugün işçi sınıfının canlı bir kaynaşma içinde olması, partileşme görevinin bu boyutunun gerek-lerini yerine getirebilmede son derece elverişli bir maddi ortam demektir. Bu elverişli ortamdan azami şekilde yararlanabilmek için mümkün olan her çabayı harcamak bizim için, ve komünist olmak iddiasında tutarlı olmak isteyen herkes için, tarihsel bir sorumluluktur. Bunu beceremediğimiz ya da başaramadığımız bir durumda, sınıfın gerçek temsilcileri, komünist öncüleri olmak iddiası dayanaksız boş bir laf olarak kalmaya mahkum olur. Yöneticisinden sıradan militanına kadar tüm yoldaşlar, hepimiz bunun bilincinde olmak, örgütsel ve politik çalışma alanındaki sorunlarımıza ve görevlerimize bunun gerektirdiği bir ciddiyet, sorumluluk ve gayretle yaklaşmak zorundayız.

Teorik görüş ve ilkelerimiz ne denli doğru ve isabetli olursa olsun, sağlam temellere dayalı bir ihtilalci örgüte ve ancak böyle bir örgüt sayesinde her koşul altında kesintisiz olarak sürdürülebilecek olan sistemli bir politik-pratik çabaya sahip olmaksızın ve olamadığımız sürece, bunlar güzel ama ölü sözler olmaktan öte bir anlam ifade etmezler. Böyle bir durumla yüzyüze kalırsak eğer, devrimci sınıfın temsilcisi komünist bir siyasal hareket olarak değil, olsa olsa sınıf dışı devrimci bir aydın çevre olarak adlandırılmaya hak kazamrız. Zamanla kaçınılmaz olarak ilke ve amaçlarımızdan da uzaklaşır, açmazlar ve çaresizlikler içinde yozlaşır, kaybolur gideriz.

Hareketimizin ortaya çıkışından bu yana teori-pratik bütünlüğü sorunu üzerinde önemle ve döne döne durması bu kavrayışın ürünüdür. Bu bütünlüğün temel, olmazsa olmaz koşulu örgüttür. Teori, taktik ve örgüt bütünlüğü, ancak ve yalnızca örgüt aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Örgüt aracından yoksun bir devrimci program ya da bir devrimci iktidar perspektifi düşünülemez. Devrimi ve iktidarı isteyen, tutarlı olmak için, aracını da istemek ve yaratmak zorundadır. Zira, " *İktidar savaşımında, proletaryanın, örgütten başka silahı yoktur.*" Lenin'in derin bir anlama sahip bu düşüncesi karşısında kayıtsız kalan, teori sorunlarına yönelttikleri haklı ilgiyi örgüt sorunlarına aşırı bir ilgisizlikle bir arada sürdürebilen, ama öte yandan "iktidara yürümek"ten söz eden devrimci aydınlarımızın tutarsızlığına şaşmak gerekir. Devrimci örgüt pratiğinden ve devrimci politik faaliyetten köşe bucak kaçan yorgun solcularımızın, leninist örgüt teorisine saldırıları da kapsayan liberal reformist gevezeliklerini ise, olağan karşılamak gerekir. Örgütten kaçan devrimden kaçmaktadır, ya da tersi...

Biz proleter bir devrim ve proletaryanın sınıf iktidarını, sosyalizmi istiyor, bunun için mücadele ediyoruz. Örgüt sorunu bu nedenle bizim için temel, canalıcı bir sorundur. Bu düşünceyi özüm-

lememiş olanlarla beraber olamayız; berabersek eğer, böylelerinden bir an önce kurtulmak zorundayız.

*

Biz yeni bir siyasal hareketiz. Sanılabileceği gibi bunu kusurlarımızı ve sorunlarımızı mazur göstermek için hatırlatmıyoruz. Tersine biz, yeni olmanın sorumluluklarımızı artırdığını, her bakımdan daha tutarlı, daha titiz, daha kararlı bir çaba ve pratik ortaya koymamızı gerektirdiği düşüncesindeyiz. Zira biz siyasal mücadele de hiç de yeni insanlar değiliz. Bir çoğumuz 10-15 yıllık bir siyasal ve örgütsel pratiği geride bırakmış bulunuyoruz ve bu pratiğin derslerine ve deneyimlerine sahip olmak gibi bir avantajımız var. Bizde yeni olan, geçimişin küçük-burjuva teorik-siyasal kavrayışını geride bırakmış olmamızdır. O halde örgüt ve politik çalışma pratiğinde de buna uygun bir değişim içinde olabilmeli, her bakımdan daha ilerde, devrimci sınıfın konumuna yakışır nitelikte bir pratik koymalıyız ortaya. Şöyle de diyebiliriz: Teorik kavrayışında geçmişi aştığını söyleyen bir hareket, bunu pratik davranışında da göstermek ve kanıtlamak zorundadır.

Fakat biz, yeni bir siyasal hareket oluşumuzu, sorunlarımızın tam da işaret ettiğimiz zorunluluktan kaynaklanan kendine özgü niteliğini vurgulamak için hatırlatıyoruz. Halihazırdaki örgütsel sorunlarımız, öz olarak, teorik perspektiflerimize uygun yeni bir örgüt ve politika pratiği yaratmadaki uyumsuzlukların ya da zorlanmaların yansımalarıdır. Bu aynı şeyi, geçmişin teorik-politik perspektiflerinden kopmuş, ama bu aynı geçmişin küçük-burjuva zihniyetinden, örgüt ve politik çalışma alışkanlıklarından henüz yeterince kopamamış, kendini bu açıdan henüz gereğince yenileyememiş olmanın ifade ettiği çelişkinin sonuçları olarak da tanımlayabiliriz. Bugün gönlüyle, ideolojik tercihiyle, teorik ve programatik görüşleriyle bizden olan, saflarımızda bulunan, fakat alışkanlıklarıyla, örgüt anlayışı ve çalışma tarzıyla hala on yıl öncesinde yaşayan çok sayıda yoldaşımızın varlığı bir gerçektir. Dahası bu yoldaşların bir kısmı, bir çok başka devrimci gibi, 12 Eylül döneminin olumsuz etki ve izlerini de taşımaktadırlar. Nedir ki sorun, tek tek yoldaşların değil bir bütün olarak hareketimizin sorunudur. Yeni bir çalışma tarzına intibakta zorlanan, bir bütün olarak hareketimizin kendisidir. Çözümü de, doğal olarak bir önderlik sorunudur. Geçmişten devralman mevcut kadrolarda her yönüyle bir dönüşümü gerçekleştirebilmek, leninist çizgimizin ruhuna ve ihtiyaçlarına uygun leninist bir örgüt yapısı ve yaşamı kurmak, bu örgütü devrimci sınıfa yaraşır bir politik pratik içine sokabilmek, tüm yoldaşların aktif katılımını ve katkısını gerektirse de temelde bir önderlik sorunudur. Dolayısıyla mevcut durumun sorumluluğu da herkesten çok hareketimizin önderliğinin omuzlarındadır.

Öncelikle kavramamız gereken, tüm bu sıralananları gerçekleştireceğimiz maddi-toplumsal zeminin işçi sınıfı olduğudur. Küçük-burjuva teori ve politikalardan kopmayı küçük-burjuva ortam ve pratiklerden kurtulma adımıyla tamamlamak temel bir sorunumuzdur. Örgütsel şekillenmenin, mevcut kadroları yenilemenin, yeni kadrolar edinmenin ve etkin bir politik çalışmanın temel alanı, işçi hareketidir. Teorik yönelimimizle tutarlı olabilmek için, örgütsel şekillenmemizi ve politik faaliyetimizi, gecikmeksizin işçi sınıfına yöneltmeliyiz. Bunun anlamını, önemini ve gereklerini kavrayamamış bir yoldaş, bizim popülist harekete yönelttiğimiz eleştiriden bir şey anlamamış demektir. Ne yazık ki bu kavrayışsızlığı hala gösterebilen yoldaşlarımızın sayısı saflarımızda hiç de az değildir.Geçmiş alışkanlıkların bir devamı olarak ve biraz da kolay yoldan adam kazanmak kaygısıyla, bir kısım yoldaş enerjisini ve zamanını hala işçi sınıfı dışında, ara katmanlar ya da daha kötüsü yorgun solcu kesimler arasında israf edebilmektedir. Sınıfa yöneltilecek güçleri kazanmak gibi iyi niyetli, masum bir gerekçeyle de haklı gösterilmek istenmektedir bu. Burda bir değerlendirme hatası olmalı. Bugünün Türkiye'sinde sınıfa yöneltilecek güçlerin kazanılabileceği en verimle kaynağın yine işçi sınıfının kendisi olduğunu görüp anlayamamak için; birincisi, küçük-burjuvazide ve "eski solcular"da yılların yarattığı yorgunluktan, ve ikincisi, yaşadığı sürekli kaynaşmayla hergün onlarca militanını devrim saflarına iten işçi hareketinin bizzat kendisinden bihaber olmak gerekir.Eskiye takılıp kalanlar bu canlı gerçekleri göremeyebiliyorlar. Ya da kendileri için yeni bir çalışma alanı olan işçi sınıfı çalışmasının gerektirdiği farklı anlayışı, üslubu ve çalışma tarzını göstermede kendilerine güvensiz, bir öteki ifadeyle işçi sınıfına "yabancı" oldukları için, kendi eski alışkanlıklarıyla eski çevrelerde oyalanmayı tercih edebiliyorlar. Gariptir ama, tek bir işçiyle bile düzenli politik ilişki kurmayı başaramamış

yoldaşlarımız bile var. Yeni kazanılmış militan bir işçinin işçi sınıfı içindeki yeni güçlere ulaşmada bize, on tane eski "tecrübeli" ama yorgun devrimciden çok daha fazla yararlı olacağından kuşku duymamak gerekiyor.

Kendi yoldaşlarımız önünde bir kez daha tekrar etmekte bir mahzur yoktur: İçinde bulunduğumuz dönemde en acil ve en temel görevimiz, işçi hareketinin politik ve örgütsel gelişimini sağlamak için en azami çabayı harcamak, bu çaba içinde sınıfın en ileri, en gelişmiş unsurlarını Marksizme kazanmak, leninist bir sınıf partisinde birleştirmek, örgütlemektir. Hergünkü faaliyetimizi bu temel ve şaşmaz göreve göre planlamak ve gerçekleştirmek zorundayız. Çabamızın ve enerjimizin hemen hemen tamamını buna yöneltmeliyiz. Gençlik içindeki çalışmamızı da buna hizmet edecek şekilde düzenlemeliyiz. Güçlerimizin ve olanaklarımızın çapı düşünüldüğünde tüm sınıfa, ya da sınıfın rastgele şu ya da bu kesimine de değil, en gelişmiş, en ileri kesimlerine yönelmek zorundayız. Nesnel koşullar gerek sınıf hareketini geliştirmek, gerekse en ileri, en devrimci ögelerini sosyalizme ve leninist örgüt saflarına kazanmak bakımından her zamankinden daha elverişlidir. Başarı, gösterilecek çaba ölçüsünde büyük olacaktır. Bundan kuşku duymamalıyız. Henüz son derece geri, sınırlı ve yetersiz olan kendi ilk çabalarımız bile bu gerçeği doğrulamaktadır. Öte yandan, yılların yorduğu, yıprattığı unsurlarla, işçi sınıfına yönelik çalışmada geçici bir dönem için bile fazla yol alınamayacağını, yine bu ilk çabalarımız göstermeye yetmiştir. Karşı-devrim dönemi ve onu tamamlayan bazı uluslararası gelişmeler, genellikle küçükburjuva ya da aydın kökenli "eski" devrimcilerin çoğunu kırıp dökmekte, ileriye sıçrayacak, proleter düşünce ve pratiklere uyum sağlayacak pek az insan bırakmaktadır. Bütün umut devrimci sınıfın kendisindedir, onun sınıf bilinci kazanmakta olan diri, devrimci öğelerindedir. Bizim çevremizde daha şimdiden bu tür öğeler bulunduğuna göre, bütün dikkatlerimizi onlara vermeli, bütün hesaplarımızı onlar üzerine yapmalıyız. İşçiler içinde kadrolaşmak, yönetici komiteler de dahil proleter kökenli komünistlere dayalı gerçek bir leninist sınıf örgütü yaratmak, işçi sınıfının gerçek öncüsünü, komünist sınıf partisini bu temeller üzerinde yükseltmek, ideolojik yönelimimizin temel örgütsel gereklerinden dir.

Sınıfa yönelik politik çalışmanın anlam ve önemine, araç ve yöntemlerine, bu konuda saflarımızda varolan bazı hatalı anlayış ve eğilimlere geçiyoruz. Bu sorunun bizim kendi özgün durumumuzda taşadığı özel anlam ve önemi iyi bir şekilde özetlediği için, bir süre önce *Ekim*'de de yayınlanan bir Merkez Komitesi belgesinden aşağıdaki uzun parçayı aktarmak yararlı olacaktır:

"Pratik-siyasal faaliyetimiz ve örgütsel oluşumumuza gelince, henüz çok geri bir noktada olduğumuz bir gerçektir. Yeni bir hareket için bunun belli sınırlar içinde anlaşılır nedenleri elbette var. Ama artık daha fazla gecikmemeli, yığınlara, özellikle sınıfın ileri kesimlerine yönelik sistemli bir siyasal faaliyeti, sürekli bir propaganda-ajitasyon ve siyasal teşhir faaliyetini gündeme almalıyız. Bunu yapamadığımız, başaramadığımız sürece, kelimenin gerçek anlamıyla bir siyasal hareket olamayız. Bunu yapamadığımız sürece, ne mevcut kadrolarımızı geliştirip militanlaştırabilir, ne de yeni militan kadrolar edinebiliriz. Bunu yapamadığımız sürece, kitlesel bir destek kazanamaz, devrimci kitlelerin gerçek öncüsü olamaz, onları eyleme sürükleyemez, ya da bize rağmen gerçekleşecek mücadelelerinde etkin bir rol oynayamayız. Hepsinden önemlisi, bunu yapamadığımız sürece, örgütlenme alanında ciddi ve kalıcı adımlar atamaz, gerçek militan bir komünist devrimciler örgütü yaratamayız. Önce örgütlenelim, örgütlenmeyi belli bir düzeye getirelim ve güvenceye kavuşturalım ki siyasal faaliyeti gündeme alabilelim anlayışı yanlıştır, saçmadır ve dahası pasifisttir. Siyasal faaliyet ile örgütlenmenin gelişimi kopmaz şekilde birbirine bağlıdır, içiçedir, diyalektik bir bütündür. yürütülemez. Örgütsel adımlar atılmadıkça siyasal faaliyet yürütülemez, ama siyasal faaliyete bağlanmadıkça, onunla cana ve kana kavuşturulmadıkça da gerçek örgütsel adımlar atılamaz. Atıldığı sanılanlar da yaşam tarafından hızla iskartaya çıkarılır. Hep akılda tutmalıyız; örgütsel oluşumumuzun taşlarını oluşturacak kadroları biz ancak militan bir siyasal faaliyet içinde yetiştirebilir, tanıyabilir, isabetle seçebiliriz. Siyasal faaliyet gerçek yaşamdır, fırtınalı denizdir. Bu yaşamın, bu denizin içine sokmadan, salt üç beş gazete dağıtırarak biz ne gerçek devrimci kadrolar yetiştirebiliriz, ne de örgütsel oluşumda isabetli bir seçim yapabiliriz. Ve daha da önemlisi, siyasal faaliyet, süreklilik taşıyan ve sürekli genişleyen bir siyasal propaganda ve ajita-

syon faaliyeti sürdürmeden, bunu yığınların siyasal eylemini geliştirme çabasına bağlamadan, biz, yaşamın her gün işçi hareketi saflarında yenilerini çıkardığı militan devrimciler için ilgi ve çekim merkezi olamayız. Görüşlerimizin isabetliliği ve çekiciliği ne olursa olsun, tek başına bu, daha açık bir ifadeyle, tek başına gazete dağıtımı, bizi militan devrimciler karşısında yeterince inandırıcı kılamaz. Dahası bir süre sonra, çevremizdeki insanlar içinde bile tereddütler yaratır." (*Ekim*, Sayı: 27, s.24-25)

Bu görüş ve tespitler yaklaşık bir yıl öncesine ait (Ocak 1989). O zamandan beri örgütsel şekillenmede ve pratik çalışmada belli adımlar atıldığı bir gerçektir. Fakat yapılması gerekenlerin ve yapabileceklerimizin yanında, yapmış bulunduklarımız son derece zayıf ve yetersiz kalmaktadır. Örgütsel şekillenme ve militan bir siyasal faaliyetin kopmaz bütünlüğünün henüz yeterince kavrandığı söylenemez. Bazı yoldaşlarımız ise sık sık güç ve ilişkilerimizin sınırlı olduğundan, bunun etkili bir siyasal çalışmayı zorlaştırdığından yakınırlar. Güç ve ilişkilerimizin yetersizliği bir gerçektir. Fakat soru şudur: Olduğu kadarıyla mevcut güç ve ilişkilerimizi en iyi, en akıllı, en enerjik ve planlı bir şekilde düzenleyip seferber etmezsek eğer, yeni güç ve ilişkileri nerden ve nasıl edinebileceğiz biz? Çevremizde işçi sınıfı sürekli bir hareketlilik içinde. Gücümüzün yetersizliğinden yakınıp elimiz böğrümüzde bekleyeceğimize, çabalarımızı bir kaç misli yoğunlaştırarak bu hareketliliğe yönelsek, mevcut güçlerimizi hızla katlayabileceğimizden hiç kuşku duyulmamalı.

Fakat bu, işçi bile olsalar tek tek bireylerin ardından sürüklenip durmakla başarılabilir bir iş değil. Bireysel çalışma eğiliminden bir türlü kurtulamayan bazı yoldaşlarımız, bir birey olarak bazı işçi bireylerle bağ kurmayı ve tek tek ilişkilerle oyalanmayı, onlara ayda bir gazete vermeyi ve zaman zaman oturup konuşmayı "işçi çalışması" sayıyorlar. Yanılıyorlar. Siyasal çalışma yığın çalışmasıdır ve örgüt organlarının kollektif organizasyonuyla yürütülebilir. Bilinçli bir şekilde seçilmiş belli alanlara ve birimlere sistemli ve sürekli bir propaganda ve ajitasyon saldırısı demektir. Gazeteden bildiriye, broşürden pullamaya ve yazılamaya kadar çok çeşitli araçlarla ve yöntemlerle, binlerce, onbinlerce işçiye bir arada hitap edilerek başarılabilir. Böyle bir çalışma biçim ve içerik olarak etkili olduğu ve kesintisiz olarak sürdüğü ölçüde, sesimizi, görüşlerimizi, şiarlarımızı binlerce ve binlerce işçiye ulaştırmakla kalmaz, onların en ileri en devrimci öğelerini de bize doğru iter. Fabrika çevresi ya da gruplarını, ve giderek de bunların içinden fabrika hücrelerini yalnızca ve yalnızca bu tür bir politik çalışmanın sonunda yaratabiliriz biz. Yoksa sağda-solda bir rastlantı sonucu olarak yakaladığımız tek tek işçi ilişkileriyle değil. Ve akılda tutmalıyız; fabrika hücreleri temeline kavuşmadıkça, gerçek manada bir leninist sınıf örgütü olmaktan hep uzak kalacağız.

Bir bildiri yayınlayıp dağıtmamız için, illa Yeniçeltek gibi büyük bir katliamın ya da 1 Mayıs gibi önemli bir mücadele gününün vesile olması gerekmiyor. Toplumsal ve politik yaşamımızın binlerce görünümü, bizim için sürekli bir siyasal ajitasyon ve siyasal teşhir konusu olabilmelidir. Bunu sürekli, sonu gelmeyen, kesintiye uğramayan bir faaliyet olarak kavramalıyız. Canlı, militan, insiyatifli, olayların ve yığınların önünde yürüyen devrimci bir siyasal örgütü ve onun militan kadro tipini biz ancak bu nitelikte ve bu tempoda bir çalışma içinde varedebiliriz. Aydan aya gazeteyi bekleyerek ve gazete geldikçe bunu çevresindeki üç-beş kişiye dağıtarak "Yeni Ekimler İçin!" savaştığını sanan hayli yoldaşımız var. Örgütsel yenilenme çabamız içinde kendilerini yenilemek, ataleti, hantallığı, militan ve girişken bir ruhtan yoksunluğu geride bırakmak zorundadır bu tür yoldaşlar. Bunu başaramayanların harketimiz tarafından geride bırakılacaklarına böylelerinin hiç kuşkusu olmasın.

Mevcut güç ve ilişkilerimizin yetersizliğinde, politik çalışmada yaşadığımız darlık ve zorlanmalarda, legal olanakları, legal araç ve yöntemleri henüz pek az kullanıyor olmamızın büyük bir etkisi var kuşkusuz. Bu sorun bugün bir çok yoldaş tarafından haklı bir eleştiri konusu da yapılmakta. Soruna bakışımız ve başlangıç dönemindeki net tercihimiz kesin olarak doğruydu. Sağlam ve uzun vadeli bir bakışın ürünüydü. Hareketimizi halkçı akımların kolaycılığından ve dargöşlülüğünden ayıran temel ve ayırdedici bir tutumun ifadesiydi.

Ancak gelinen aşamada legal olanaklardan sistemli fakat dikkatli bir şekilde yararlanmayı gündemimize almak zorundayız. Bu, illegal örgütlenmemizi ve çalışmamızı geliştirmek için de bir zorunluluktur. Legalite ile illegalite bir bütündür. Bir ihtilal örgütü legalitenin sağladığı olanakları

mümkün ölçüler içerisinde kullanamadan, illegalitesini de sağlamlaştıramaz. Önemli olan ikisi arasandaki ilişkiyi doğru olarak ele alabilmektir. Legaliteyi illegal olanın tasfiyesine dönüştürmemek, tersine legal olanakları illegal örgütü rahatlatacak, güçlendirecek ve geliştirecek tarzda kullanabilmektir. Bizim titizliğimiz, özellikle legal yayınla başlamanın yolaçacağı vahim sonuçlara ilişkindir. Nitekim şu son bir kaç yılın uygulamaları, legal yayın eksenli bir siyasal faaliyetin tam bir tasfiyeye yolaçtığını bir kez daha açık olarak göstermektedir. Fakat legal olanaklardan yararlanmak deyince, bir çok yoldaşın aklına nedense daha çok legal yayın sorunu geliyor. Öteki alanlar, araçlar ve yöntemler gözden kaçabiliyor. Kitlesel hareketliliğin arttığı bir dönemde, legal olanakların kullanılmasına legal yayın faaliyetinden öte bir pespektifle bakabilmemizin önemi büyüktür.

*

Biraz da örgütümüzün iç yaşamına dönelim. Öncelikle belirtilmesi gereken, bireysel çalışma eğiliminin bir türlü kırılamaması, organ çalışmalarında kollektivizmin gerçekleştirilememesidir. Bunda geçmişten gelen ya da toplumsal özelliklerden kaynaklanan köklü ve etkili zaafların yanısıra, hareketimizin başlangıç döneminin çalışma tarzının özel bir rolü var. Hareketimiz iki yılı aşkın bir çalışma dönemini geride bırakıyor olmakla birlikte, gerçek örgütsel şekillenmemiz henüz yeni bir olay, kabaca son bir yılın ürünüdür. Bu gecikme bir ihtimaldan değil, fakat gösterilmesi zorunlu bir ihtiyattan doğdu. Ayrışma döneminin ardından kazandığımız, ama henüz yeterince tanıyamadığımız, sınayamadığımız, yönelişimizin ideolojik mantığını ve esaslarını ne ölçüde kavradıkları konusunda yeterli bir fikir sahibi olamadığımız bazı ilk ilişşkilerle hemen kalıcı bir örgütlenme yoluna gidemezdik. Gitseydik eğer bu önemli bir yanılgı olur ve pratikte bize bir dizi sıkıntıya malolur, bu arada örgüt fikri ve normları da hayli erozyona uğrardı. (Nitekim daha sonraları bile, yaptığımız bazı isabetsiz seçimler bu tür sonuçlara yol açtı.) Bunun yerine biz, başlangıçta ve bir yıl öncesine kadar, nispeten gevşek, sınırları belirsiz, daha çok gazetenin şekillendirdiği ya da onun ihtiyaçlarına uygun şekillenmiş örgütsel biçimleri tercih ettik. Bu bize leninist ilke ve normlara uygun kalıcı bir örgütklenmeye geçişin imkanlarını ve kadrolarını da hazırlayacaktı. Fakat bunun kendisi, öte yandan, bir çok yoldaşı uzun zaman gazete dağıtma ve tek tek bazı ilişkiler kurmayla sınırlı dar ve bireysel faaliyetin içine soktu ve bir ölçüde bunu bir tür alışkanlık haline getirdi. Bunun bir sonucu daha önce değindiğimiz gibi, politik çalışma anlayışında çarpık ve sığ bir kavrayış olduysa, öteki bir sonucu da bireysel çalışma alışkanlığı ve kollektif çalışmada zorlanmak oldu. Bugün örgüt organlarımız, organ öncesi dönemin yansıması bu tür sıkıntılarla yüzyüzeler. Bunları süratle gidermemiz, bireysel çalışmadan kollektif organ çalışmasına, tek tek kişilerle uğraşmaktan, örgüt organları tarafından tartışılıp karalaştırılan, örgütlenen, uygulanan ve denetlenen gerçek bir politik kitle çalışmasına geçmemiz gerekiyor.

Sözünü ettiğimiz bu aynı dönem disiplin anlayışının zayıflamasına ya da zayıf kalmasına da yolaçtı. Öyle ki bugün bazı yoldaşlarımız büyük bir rehavet içinde en basit disiplin kurallarını bile sık sık ihlal edebilmektedirler.(Randevulardaki durum buna örnektir.) Buna seyirci kalamaz, hoşgörü gösteremeyiz. Zira disiplin bir ihtilal örgütünün an canalıcı sorunlarındandır. "Demir disiplin", gerçek proletarya partilerinin temel bir ilkesi ve özelliği olarak tanımlanmıştır hep. Politik gericiliğin sürekli bir saldırı halinde bulunduğu bizimki gibi bir polis rejiminde, bu sorun daha bir önem taşır. Gündelik örgüt ilişkilerinde ve yaşamında sağlam ve kesin bir disiplin anlayışı ve uygulaması yerletirmek, disiplin ihlallerine, örgüt çalışmasında gevşekliğe, laçkalığa karşı tahammülsüz olmak zorundayız. Gevşeklik ve laçkalık, başta illegalite alanındakiler olmak üzere, öteki bir çok hata ve zaafın yeşermesine uygun bir ortam oluşturur. Bu eğilimlere ve davranışlara biran önce müdahale etmek, disiplin ihlallerini eğilim haline getirenlerin durumunu ciddi bir uyarı ve eleştiri, hatta soruşşturma konusu yapmak, uyarı ve eleştirilerin sonuç vermemesi durumunda örgütsel tedbir almak zorundayız. Siyasal ve örgütsel çalışşmanın gerektirdiği sıkı disipline ayak uydurmada zorlanan her yoldaş ise, bunun, örgüt üyeliği için gerekli asgari niteliklerden kendisinin yoksun olduğu şeklinde yorumlanacağı ve buna uygun bir örgütsel tedbire başvurulacağını bilmek zorundadır.

(Devam edecek)

Türk-İş ağaları ve biz işçiler...

Türk-İş 15. Genel Kurulu, sermaye sınıfının yeminli uşağı Şevket Yılmaz grubu ile, sermaye sınıfının bir başka uşağı sosyal-demokrat blok sendikaağalarının birbirlerine "ağır" saldırılarıyla başlatıldı; "Doğu Bloku Ülkelerinde" gelişen olayların tozu dumanı içinde sürdürüldü. Şevket Yılmaz'ın yeniden Türk-İş başkanlığına seçilmesi ve islamcı sendikal hareketin Türk-İş içinde önemli mevziler kazanmasıyla sonuçlandırıldı. Bir başka deyişle, sınıf düşmanlığı yarışını, Şevket Yılmaz başkanlığındaki sermayenin has uşakları kazandı. Onların bu yarışı kazanmaları, yalnız kendi güçleriyle değil, aralarındaki koltuk kavgasını halledemeyen (ki bu hep böyle olacaktır) sosyal-demokratların yardımıyla olmuştur.

Türk-İş içindeki koltuk kavgasında, sosyal demokratların kanatları altına sığınmaktan başka hiç bir şey yapmayan, sözde sosyalist bazı sendikacıların da yanılgısı ve yenilgisiyle sonuçlandı, Türk-İş Genel Kurulu. Yanlış hesap Ankara'dan, sermayenin başkentinden bir kez daha geri döndü.

Kapitalist sınıfın dizginsiz sömürüsüne, kapitalist devletin maddi ve manevi zorbalığına karşı kendiliğinden yükselen mücadeleyi kendilerine maletme sahtekarlığını gösterenler, düzeni "olası" kazalardan korumak için, sınıftan tecrit olmamak için sınıfın tepkisine sahip çıkanlar, bugün de kendi koltuk kavgalarını, sözüm ona "işçi sınıfı için" kavgaya dönüştürdüler! İşçi sınıfını "savunmak" için, tahta kılıcını kapan savaş meydanına inmişti. Sonuç ortada: Tahta kılıçlarıyla birbirlerinin kanın dökemediyseler de, sınıfın kendiliğinden yürüttüğü "bahar eylemlerinin" üstüne gerine gerine oturmaya hak kazandılar!

15. Genel Kurulun bir özelliği de, faşist-dinci sendikacıların kendilerini demokrat ilan etmeleriydi. "İşçinin sağcısı olmaz" diyen MHP'li sendikacılar, bu yeni demokratların en ilginç olanlarıydı. İrticanın Türk-İş içindeki en etkili ve yetkili temsilcisi Demiryol-İş başkanı Enver Toçoğlu'nun işçi hakları için mücadeleye daha çok önem vereceklerini açıklaması da olayın bir başka yönüydü. Toçoğlu, şeriat düzenini savunurken, nasıl oluyor da işçilerin daha çok haklar almasını da savunabiliyordu! Toçoğlu, "Kullarımın rızıklarını ben veririm. Kimine az kimine çok veririm" diyen Allah'a karşı mı geliyordu? Yoksa hem Allah'ı hem de işçileri kandırarak, burjuvaziye ve kendine mi çalışıyordu? Gerçekten değişen bunlar mıydı? Onları, değişmedikleri halde değişmiş gibi görünmeye zorlayan; işçi sınıfının açız, insanca yaşamak istiyoruz diyen çığlıklarının tehlikeli gelişimi miydi?

Böylesi "değişmiş" bir ortamda başlayan 15. Genel Kurul çalışmaları, ihanetin de derinleşmesini içinde taşıyordu. Bu durumu bilen Türk-İş ağaları, faşisti, dincisi, sarısı, siyahıyla topyekün kendi kendilerini demokrat ilan edince, eski yönetim ve yeni ortakları otomatikman demokratlaşınca, yönetimin değişmesi ihtiyacı da kendiliğinden ortadan kalkmış oldu!

Bu gelişmelere anında adapte olan sosyal-demokrat Orhan Balta ve Yol-İş yöneticileri gruplarından koparak, yeni demokrat kardeşleriyle koltukları paylaştılar. Geriye kalan sosyal-demokratlara ise salonu terk etmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı. Onlar da bunu yaptılar. Ama, Şevket ağa onların ardından şöyle sesleniyordu: "Biz onlarsız, onlar da bizsiz olamazlar". Şevket Yılmaz'ın kongre boyunca söylediği tek doğru şey, beş sözcükten oluşan bu tümceydi.

İşçi dostu pozlarına yatan bu hainler kimlerdir? Dün ne yaptılar, bugün ne yapıyorlar? Türkiye işçi sınıfı bu soruları sorup ve yanıtını verip karara varmazsa işler daha da karışarak devam edecektir, ve verdiği mücadeleler de kendine karşı kullanılacaktır. Biz işçileri boğazına kadar pisliğin içine sokanların, geri dönüp bizi kurtarıyormuş gibi yapmalarının ne anlama geldiğini öğrenemediğimiz sürece de bu hep böyle olacaktır. Öyleyse, bizi kurtarmak isteyenlerin kimliklerini bilmek zorundayız. Bunu bilmenin yolu ise, dün ve bugün yaşadıklarımızın nedenlerini ve bu yaşantıya neden olanları tanımaktan geçiyor. Bir namussuzluğu açığa çıkarmadan başka namussuzlukları açığa çıkarmak mümkün gözükmüyor. Bu namussuzluğu açığa çıkarmak için hep birlikte şöyle seslenelim, bakalım nasıl bir sonuçla karşı karşıya geleceğiz:

Onlar değil miydi, kanımız canımız pahasına kazandığımız haklarımızın generaller çetesi

tarafından gaspedilmesine alkış tutanlar?

Onlar değil miydi, generallerle gizli toplantılar yaparak, şimdi güya karşı çıktıkları yasaların madde madde belirlenmesinde görüşlerini açıklayanlar?

Kapitalist sınıfın devletini korumak için işçi sınıfını feda edenler, anayasaya oy verenler, verdirtenler, onlar değil miydi?

Eli kanlı generaller çetesinin kurduğu kukla hükümete bakan verenler, işçilerin önceden ödedikleri ilaç paralarını ikinci bir kez daha ödemeye mecbur eden yasalar çıkartanlar, onlar değil miydi?

Onlar değil miydi, patronların odalarında kadife koltuklara gerine gerine otururak, patronlarla birlikte, işçilerin daha çok nasıl sömürüleceğinin hesabını yapanlar?

Onlar değil miydi, faşist generaller çetesinin, işçi sınıfının önderlerine, emekçi halka, gençliğe, Kürt ulusuna karşı giriştiği katliamları övenler, destekleyenler?

Açlığa karşı mücadele eden işçileri işten attıranlar, sürgün ettirenler, polise, işverene ihbar edenler, bozgunculukla suçlayanlar, onlar değil miydi?

Sendikaların kapatılmasını isteyenler, "vatanın selameti" (=kapitalist düzenin selameti demektir) için vatandaşların toplama kamplarına doldurulmasını, işkencelerde katledilmesini, kadınlarımıza tecavüz edilmesini tek çözüm yolu olarak görenler, onlar değil miydi?

Faşist sivil militanlara, polislere hedef göstererek, işçileri dövmelerini, grevlere saldırmalarını isteyenler, yer yer örgütleyenler, onlar değil miydi?

CIA'nın sendikal eğitim kamplarında, nasıl daha iyi işçi sınıfı düşmanı olunur eğitimi almak için, birbirinin ayağını kaydıranlar, onlar değil miydi?

Dün Demirel'lerin, Türkeş'lerin, Ecevit'lerin, Erbakan'ların; bugünse Özal'ların-Evren'lerin, İnönü'lerin şahsında düzene sadakat yemini edenler, onların işçi sınıfı içinde ajanlığını yapanlar onlar değil miydi?

Polonya'nın, Doğu Almanya'nın, Romanya'nın... işçilerinin bürokratik-kapitalist yönetimlerine karşı burjuva demokratik talepler ile sokağa dökülmesini "özgürlük mücadelesi" ve hak aramanın gereği olarak gören onlar, o ülkelerdeki işçilerden bin kat daha beter yaşayan biz Türkiye'li işçilerin sokaklara dökülmesini engellemekle, kendi ikiyüzlülüklerini ve namussuzluklarını sergilemiş olmuyorlar mı?

Bir taraftan "soydaşların" yardımına koşan, bir yandan da Kürt halkının katledilmesine destek verenler, bizim sendika ağalarımız değil mi?

Onlar değil mi, işçi sınıfının sırtından milyonlar kazananlar?

Bütün bunları yapanlar, nasıl oluyor da bugün, biz işçilerden yana olduklarını ilan ederek, bizleri aldatmaya cesaret edebiliyorlar? Nasıl oluyor da bizim için birbirleriyle kıran kırana savaşıyorlar? İtin, itin kuyruğuna bastığı nerede görülmüş?

Onlar değişmediler, ne de bundan sonra değişecekler. Onları değişmiş gibi görünmek zorunda bırakan bizleriz. Onlar "açlık sınırında" zorla çalıştırılan biz işçilerin gazaba geleceğinden korktukları için, onları aşarak düzenle direk karşı karşıya gelmemizi engellemek için, bizden yana görünerek bizi denetim altında tutmak istiyorlar. Bugüne kadar çok az sayıda olanlarını saymazsak, Türkiye işçi sınıfı, ne patronlarla ne de patronların devletiyle karşı karşıya gelmedi. Sınıf hep kapitalist devletin öncü karakolu olan sarı, siyah, faşist sendika ağalarıyla çarpışmak zorunda kaldı. Bu çarpışmadaki başarısızlığımız ise, kendi gücümüzün bilincine ulaşmaktaki isteksizliğimizden kaynaklanıyor. Kurtulmak istiyorsak, başta kendi önümüzdeki engelleri kaldırmamız, kendi kendimizi aşmamız gerekiyor. Bizim için bundan başka hiç bir yol ve yöntemin olmadığı, yaşam tarafından yüzlerce kez tanıtlandı. Tanıtlanan bu şeyleri durmadan yeniden yaşamakla hiç bir şey kazanamadığımız gibi, kazandıklarımızı da kaybetmemize neden oldu. Sendikal mücadeleyi öne çıkarıp, siyasi mücadeleyi geri plana ittiğimiz sürece de, başarabileceğimiz bazı şeyleri bile başaramayacağımız hiç bu kadar açık hale gelmemişti.

A. Can

Adana mitingi sonrasında

Sendika bürokratlarının işçilere saldırısı

4 Şubat 1990 günü, toplam 472 işçinin işten atılmasını protesto etmek amacıyla Harb-İş'in düzenlediği Adana mitingi yapıldı. Miting, sözüm ona, "özelde ABD işvereninin, genelde Türkiye işçi sınıfının kıyımı protesto" amacı ile düzenlenmişti. Harb-İş üyelerinin yanısıra, diğer işkollarından ve Türk-İş üyesi olmayanlarda dahil olmak üzere çevre il ve ilçelerden 10 bini aşkın işçi mitinge katıldı. Miting, Harb-İş ve Türk-İş yöneticilerinin belirlediği dar sınırları aşarak, devrimci sloganların atıldığı ve Şevket Yılmaz'ın protesto edildiği bir eyleme dönüştü.

Mitinge katılan 10 bini aşkın işçinin Türk-İş başkanı Şevket Yılmaz'ı protesto etmesi, yuhalayarak ve sloganlarla konuşturmaması, işçiler ile burjuva sendikacılar arasındaki derin uçurumu yeniden gösterdi.Burjuva sendikacılar arasındaki tartışmayı alevlendirdi. Dahası, istisnasız bütün sarı ve reformist sendikaların ve burjuva basının işçi sınıfına saldırmasının vesilesi yapıldı. Devrimci sloganların atılması, yuhalama eylemi ve burjuva sarı sendikacıların belirlemeye çalıştığı reformist sınırların aşılması, "100-150 kişilik bir avuç işçi düşmanının provokasyonu", işçilerin "bilinçsiz katıldığı eylem" olarak nitelendi. Ne ki, güçleri gerçekleri karartmaya yetmedi. İşçilere saldırdıkça daha fazla teşhir oldular.

Türk Harb-İş genel başkanı Kenan Durukan protesto eylemini şöyle değerlendiriyor: *"Mitingde, **pek çok kimsenin onaylamadığı ve önüne geçilemeyen,** basına da yansıyan **protestoları bertaraf ettiğimizde,** işçi sınıfının kendisine yönelik tehlikelere ve saldırılara karşı birleşmek ve birlikte mücadele vermek kararlılığında olduğunu bir kere daha gördük."* (*Harb- İş* dergisi, Şubat 1990, Sayı: 49, siyahlar bize ait). Adana'daki 16 sendika şubesi başkanlarının işçi sınıfına alçakça bir saldırısının belgesi olan "Açıklama"ya oranla epey yumuşatılmış olsa da, Kenan Durukan farklı bir dille konuşmuyor. Zaten "Açıklama"nın örgütçülerinden ve başını çekenlerden birisi de kendisidir.

Pek çok kimsenin onaylamadığı protestolardan sözediyor, Durukan. Protestoları onaylamayanların olduğu doğrudur. Ne var ki, bu onaylamayanlar içinde işçiler yoktu. Burjuva basında bazılarının ve 16 sendika şube başkanının imzalı açıklama ve saldırıları dışında, herkes, "sürekle ve geniş katılımlı bir protesto eylemine tanık olduklarını" itiraf etmek zorunda kaldılar. Harb-İş üyesi işçiler dahil olmak üzere... Dolayısı ile eylemi onaylamayan "pek çok kimse", aslında burjuva sendikacılarından başkaca kimse değildi. Durukan, işçi sınıfına ihanet ve saldırılarla dolu yazısında yazdıkları ve açıklamadaki imzası ile bu "pek çok kimse"den biridir. Ve daha önceki açıklamalarının tersine, *Harb-İş* dergisine yazdığı yazıda, işçilerin protesto eylemine katılmadığını açıkça yazma cesaretini gösteremiyor. "Pek çok kimsenin onaylamadığı", "önüne geçilemeyen" protesto eylemleri diyerek, açıkça olmasa da, dolaylı bir biçimde, işçilerin onları bir kenara attığını ve devrimci sloganlarla, devrimci siyasal amaç ve hedefler uğruna eyleme giriştiklerini itiraf etmek zorunda kalıyor.

Durukan "önüne geçilemeyen protestolar"dan sözediyor. İşçilerin, onların belirlediği son derece dar sınırları aştığını kabullenmek zorunda kalıyor. Harb-İş ve Şevket Yılmaz'ın hedefi neydi? Amerikan üslerinde (ağırlıklı olarak İncirlik) çalışan toplam 472 işçinin *"işten çıkarılması üzerine, sesinin daha geniş kitlelere duyurabilmek amacıyla mitingi yaşama geçirmek."* (agd., s. 4) Mücadele isteklerini açıkça dışarı vuran ve işten atılmalara karşı eyleme geçme arzusunda olan işçileri yatıştırmak. Evet, düzenlenen miting alttan gelen yoğun bir zorlamanın sonucuydu ve yasal sınırlar içinde de olsa eyleme geçmekten başka çaresi yoktu Durukan'ın. Nitekim, atılmasını istedikleri sloganlar bu amaçlarına uygundu. "Varolsun Türkiye", "Adil işveren istiyoruz" vb. gerici ve milliyetçi sloganların yanında, salt ekonomik taleplerin elde edilmesine yönelik sloganlar belirlemişlerdi. Bütün çabalarına rağmen işçi sınıfının öfke ve mücadele isteği, daha ileri amaçlar uğruna mücadele arzusu "önüne geçilemeyen protestolar"a yolaçtı. Binlerce işçi onların belirlediği sloganları değil, kendi sınıf çıkarlarına denk düşen sloganları haykırdılar. Dahası Şevket Yılmaz'ı attıkları sloganlar yuha-

lama ile konuşturmadılar. Evet, "önüne geçilemeyen protestolar" sarı sendikacılara sert bir şamar oldu. Saldırıların şiddeti ve karalamaları da bu kuyruk acısından geliyor. Basma da yansıyan protestoları "bertaraf etme" çabaları ise boştur, ve Durukan'ın başkalarını eleştirirken söylediği gibi "dahası da işçiye ihanettir".

Cumhuriyet gazetesinden Şükran Ketenci, mitingden sonra yaptığı değerlendirmede gelişmeleri doğru yansıtanlardan biriydi. *"Biz bir önceki Adana'da yapılmış Türk-İş mitingini ve 24 yılı bulan gazetecilik yaşamı içinde binlerle mitingi izlemiş olarak farklı gözlemimiz olduğunu açıklama gereği duyuyoruz. Bir önceki Türk-İş'in Adana mitinginde de sayın Şevket Yılmaz protesto edilmişti. Daha agresif ve gençler ağırlıklı grup gerçekten Türk-İş'e üye işçiler dışında, 'bazı siyasetlerin eylemi' izlenimini vermişti. İşçi kitlesi 'yuhalamaya' katılmamış, en azından seyirci kalmıştı. Bu kez sayın Yılmaz toplantı alanında da miting alanında da görülür görülmez protestolar başladı. Agresif bir grup çevresinde değil, yaygın ve sürekli oldu. Her tarafta dolaşarak aralarındaki konuşmalara, tepkilere kulak misafiri olduğumuzda, bir avuç işçi düşmanının provokasyonu diyen sendika liderinin kendi üyeleri işçilerin içtenlikle protestoya katıldıklarına tanık olduk."* (Şükran Ketenci, *Cumhuriyet*, 8 Şubat)

Türk-İş sendikacılarının bütün saldırıları gerçekleri karartmaya yetmedi. Ve gelişmeler şunu bir kez daha kanıtladı. "İşçiler elele genel greve", "1 Mayıs hakkımız, söke söke alırız", "kahrolsun şovenizm", "yaşasın işçilerin birliği", "Şevket Yılmaz istifa", "insanlık onuru işkenceyi yenecek" vb., sloganlarla Türk-İş'in gerici politikasını hızla aşma sürecini yaşıyorlar. Burjuva sarı ve reformist sendikalara tepki duyuyor ve bunu her vesile ile ifade ediyorlar. Bir arayış ve kaynaşma içindeler. Sınıf sezgileri ile bir dizi olumsuzluğu görüyorlar ve tepkilerini gösteriyorlar. Adana mitingi, Çukurova yöresinde ekonomik taleplerden kaynaklı ve daha üst biçimlere sıçrama eğilimi gösteren yaklaşan grev dalgası, işten atılmalara karşı oturma eylemleri, yasadışı yürüyüşler, yemek boykotları vb. bunu ifade ediyor.

Harb-İş Adana mitinginin gösterdiği gibi, içinde büyük dinamizm taşıyan ve geleceğin büyük ve ciddi eylemlerini yapmaya aday Çukurova proletaryasının gelecek görkemli eylemlerini selamlıyoruz.

A.Seyhan
Adana

Olayları geriden mi izleyeceğiz?

(...)

Örgütsüzlüğün acısı şu son hafta içinde (Şubatın 2. haftası) kendini iyice duyurdu. Gelişmiş madencilik kentiyiz, ama Merzifon katliamıyla ilgili hiçbir şey yapamadık. Şimdiye dek merkezi bir şey de ulaşmış değil.

Gerçekten Merzifon'la ilgili ne zaman bir şey söylenecek? Olay soğuyup, öfke yatışınca mı? Bitmedi. Manisa'da tütün üreticisi sokaklara döküldü, eksperleri kovdu, binaları tahrip etti, tutuklandı, açlık grevine başladı. Yoldaşlar biz ne yapıyoruz? Mücadelesini karşıdan seyrederek proletaryanın örgütlendiği nerede görülmüş? Bunun ne genç bir hareket olmakla, ne de örgütsüz olmakla açıklamasının yapılabileceğine inanmıyorum. Olsa olsa iliğimize işlemiş 10 yıllık bir tembellikten sözedilebilir. Örgütsüz mücadele yenilgiye mahkumdur, amenna! Ya mücadelesiz örgütlenme? Yoldaşlar, işte bu olanaksızlığa mahkumdur.

Bahar eylemlerinin üzerinden yıl geçmeden ikinci kendiliğinden kalkışmayla karşı karşıyayız.

Bu kez daha öfkeli, daha yaygın bir fırtına görünüyor ufukta. Henüz Merzifon'un şaşkınlığı ve acısı durulup tepkisi başlamış değil. Manisa daha dün ayağa kalktı. Bir üretici gazetecilere "olayların sonucunu kimse kestiremez" diyor.

Ve sosyalist devrimden, proletarya mücadelesinden, proletarya partisinden söz eden biz, onun kavgasını karşıdan seyredeceğiz... Hayır! Bu korkunç ve gülünç bir durum olur! İkiyüzlülük olur! Ciddiyetsizlik olur! Ya kendimize gelir, kavgasında proletaryanın yanında yer alırız ya da bu davadan çekiliriz.

Önemli bir başka sorun sendikal mücadele konusunda ne diyeceğimizi bilememektir. İşçiler Türk-İş'i istemiyor, hiç istemedi. Bu gerçek. Ve soruyorlar, ne yapacağız? Ve bizde bir sapma: Sendikaysa, işte Türk-İş! Sendikal mücadele çözüm değildir, siyasi mücadeleye katılın!...

Sendikal mücadeleyle ilgili düşüncelerimi yazıyorum önümüzdeki haftalarda iletirim.

Bursa'dan bir Ekimci

Sosyal reformizme karşı mücadele

Hareketimizin ivme kazanması, yeni güçlerle bütünleşmesi ve bağımsız devrimci bir işçi hareketinin gelişmesi için azami çabayı sarfetmemiz gerekiyor. Bu yolda ilerleme kaydetmemizin bir gereği de revizyonizme, oportünizme ve reformizme karşı uyanık olmak, bu ideolojilere amansız bir karşı-savaş açmaktır.

Bugün başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçiler arasında Marksizm adına bu ideolojiler yaygınlaştırılmak isteniyor. Modern revizyonizmin ülkemizdeki uzantıları en arsız biçimde Marksizm-Leninizme ve devrim fikrine saldırıyorlar. Ellerindeki geniş olanakları bu saldırıda birer araç olarak kullanıyorlar. Ama bu arsızlığı yaparlarken kendilerini marksist-leninist ilan etmekten de geri durmuyorlar.

Geniş yığınlar içersinde onların ikiyüzlülüklerini, ihanetlerini, dönekliklerini teşhir etmeden, açığa çıkarmadan düşündüğümüz yolu katetmemiz mümkün görünmüyor.

Onların devrimci ideolojiye, marksist-leninist bilime açıkça saldırılarını püskürtmek, bir karşı-saldırıya geçmek durumuyla karşı karşıyayız. Çünkü ilerlememiz, yol katetmemiz onların yolumuz üzerinden temizlenmesiyle doğru orantılıdır. İşçi sınıfı ve emekçi katmanları, bu tür akımları teoride ve pratikte mahkum ederek etkileyebiliriz. Sınıf mücadelesinin önünü, onların ihanetlerini su yüzüne çıkararak açabiliriz.

Ülkemiz ekonomisinin, maliyesinin, siyasetinin, diplomasisinin ABD emperyalizmine kölece bağımlılığı, halk arasında "ABD hapşırsa, biz nezle oluyoruz" özdeyişi ile ifade edilir. Yerinde, doğru bir ifadedir bu.

Aynı ifadenin bir benzeri bir başka alanda da geçerlidir. '80 öncesinde Moskova'da Brejnev hapşırsa, ülkemizdeki revizyonistler nezle olurdu. Sovyet revizyonistlerini körükörüne, kölece bir bağlılıkla izlerlerdi. Aynı özellik '80 sonrasında bu kez Gorbaçov karşısında sürdü. Çıkmaza giren Sovyet revizyonistleri "yeni"leninceye, bizimkiler de "yeni"lendiler. Yeni bir isim seçmekle başladılar, reformizmin en kaba biçimine "Yeni Açılım"la sürdürdüler. Örgütlerini tasfiye edip kendilerini burjuvazinin icazetine teslim ettiler, "yasallaştılar". Sınıf mücadelesini geçersiz ilan ettiler, sınıf barışını benimsediler. "Tüm sınıf ve tabakaların çıkarına" bir "yeni" demokrasiyi uğruna mücadele edilecek tek hedef kabul ettiler. Emperyalist haydutluğun ayyuka çıktığı bir dönemde ebedi "dünya barışı" döneminin başladığı yalanma sarıldılar vb.

Bu kadarla kalsa iyi. H.Kutlu *Gelecek* dergisinde yayınlanan *"Yöntem Sorunları Üzerine" başlıklı yazısında şunları yazıyor: "Marksizmin bugünkü sorunları (Türkiye ve dünyada) başarının, gelişmenin sorunları mıdır, yoksa gelişmemenin, başarısızlığın mı? Herhalde başarı denemez. Bu yanıttan sonra yanıtlar kabaca ikiye ayrılacaktır: a) Başarısızlık bir uygulama sorunudur. Yani Marksizm-Leninizmi kendi koşullarımıza yaratıcılıkla uygulayamadık. b) Başarısızlık uygulama sorunlarını aşıyor. Bize göre doğru yanıt ikincisidir. Zira nasıl olur da tüm dünyada marksistler aynı beceriksizliği, hep birlikte aynı süreçte gösterebilirler... Öyle ise başarısızlığın nedenlerini bizzat marksist teorinin içinde aramak gerekir."*

Görüldüğü gibi sorunun marksist teoriden kaynaklandığı söyleniyor, teorinin yetmezliği savunuluyor. Buna kanıt olarak da, "Zira nasıl olur da tüm dünyada marksistler aynı beceriksizliği hep birlikte aynı süreçte gösterebilirler" mantığı gösteriliyor.Kutlu'ya; eğer bu "dünya marksistleri" revizyonist "Gorbi hapşırınca, nezle olacak" türden marksistlerse neden olmasın? diye sormak gerekiyor.

Bu durumu en iyi açıklayan bizzat H.Kutlu'ların kendi konumu ve tutumudur. Gorbaçov'ların ağzına baktığı içindir ki; aynı ihanet sürecini birlikte yaşayıp, aynı batağa birlikte batıyorlar; sonra da kalkıp Marksizmin yetmezliğini, iflas ettiğini aynı ağızla birlikte söylüyorlar.

Aynı yolda olanların, sonlarının da aynı olması...Bir bir yıkılmaları...Yerle bir olmaları...H. Kutlu bunun nesine şaşıyor. Cehenneme giden yolda yürüyerek cennete gidildiği nerde duyulmuş?

Bir örnek de *Adımlar* dergisinden vermek istiyorum. 28 Ocak-10 Şubat 1990 tarihli sayısında Sadun Aren şunları söylüyor: *"SSCB'de değişik-*

(Devamı s.32'de)

Demokrasi üzerine

E.Deniz

Son günlerde "demokrasi" ve "özgürlük" kavramları dünya burjuvazisi ve onun uşakları tarafından sıkça kullanılagelir oldu. Halkların tüm özgürlük taleplerini en kanlı biçimde bastırmaktan çekinmeyen, kendi emperyalist çıkarları uğruna dünyayı kan gölüne dönüştüren ABD, Sovyetler Birliği, Almanya, Fransa vb. gibi süper devletler, sözde "özgürlük" ve "demokrasi" meşalesini ellerine aldılar. Kitle iletişim araçlarının büyük çoğunluğuna sahip bu güçler, tüm dünyaya insanlığın barış ve kardeşliğe en nihayet kavuştuğu masalını anlatıyorlar. Bir taraftan da ABD ordusu pervasızca Panama halkının ulusal onurunu ayaklar altına almaktan çekinmiyor. Panama halkı gürültüyle ilan edilen "özgürlük" ve "demokrasi"den böylelikle nasibini de almış bulunuyor.

Burjuva basına göre *"'90'lı yıllara girerken insanlık muhteşem bir özgürlük patlaması yarattı"*. (*Günaydın*, 31.12.1989). Hasan Cemal ise 31 Aralık tarihli *Cumhuriyet*'teki başyazısında *"özgürlük ve demokrasi ilkeleri yeryüzünde güç ve yaygınlık kazanıyor. Batı ve Doğu Avrupa'nın demokratik platformda birbirine yaklaşması yeni ağırlıklar yaratacaktır"* , diyor.

Demokrasinin sözlük anlamı; "halkın, halk için, halk tarafından yönetim şeklidir." Söylendiğinde ilk anda kulağa oldukça hoş gelen bu cümle, bilimsel olarak hiç bir anlam ifade etmez. Çünkü "halk" denilen topluluk, içerisinde uzlaşmaz çelişkileri barındıran sınıfları içerir. 20.yüzyıla damgasını vuran çelişki ise emek ile sermaye arasındadır. Başka bir deyişle uzlaşmaz karşıtlık burjuvazi ile işçi sınıfı arasındadır. Sınıfların bulunduğu her toplumda devlete, yani bir baskı aygıtına gereksinim vardır. Bu baskı aygıtı, onu elinde tutanların, berlili bir tarihsel süreç içerisinde egemen durumda olan sınıfın özgürlüğünü güvence altına alırken, diğer sınıf ve katmanlar için varolan olumsuz koşulları zorla sürdürme amacını güder. Köleci toplumda özgürlük köle sahipleri içindir. Köleler ise alınıp satılan bir eşyadır yalnızca... Dolayısıyla günümüz kapitalist toplumlarındaki demokrasinin tanımı ancak şu şekilde konulabilir: İşçi sınıfı ve toplumun diğer ezilen emekçi katmanlarının, burjuvazi tarafından, sermayenin çıkarları doğrultusunda yönetim şeklidir. '90'lı yıllarda patladığı iddia edilen, yukarda kısaca tanımlamaya çalıştığımız bu demokrasidir. Uluslararası ilişkilerde ise ABD'nin Panama'ya "özgürce" saldırma zemini bulabilmesidir.

Kapitalizmin varlığını sürdürmesi, sömürü düzeninin devamı, işçi sınıfının baskı altında tutulmasına dayanır. Bir avuç azınlığın çıkarları uğruna milyonlarca insanın dev orduların silahları gölgesinde yaşaması, bu bağlamda bir zorunluluktur. İşçi sınıfının ve emekçilerin özgürce yaşaması ise, tam tersine burjuvazinin ve onun kalmtılarımn sınıf olarak yok edildiği, baskı altında tutulduğu bir ortamı gerektirir. Burada ise çoğunluğun azınlığa karşı diktatörlüğü sözkonusudur. Örneğin Lenin ve Stalin dönemindeki Sovyetler Birliği, işte böyle bir sınıf diktatörlüğüdür.

Mutlak demokrasi denilen bir olgu yoktur. *"'Saf demokrasi' işçileri aldatmak isteyen bir liberalin yalanıdır"* (Lenin) "Demokrasi" ve "özgürlük" adı altında bize yutturulmaya çalışılan aslında sermaye sahiplerinin özgürlüğüdür. Bu demokraside üretim araçları üzerinde bireysel mülkiyetin özgürlüğünden sınırsızca bahsedebilirsiniz. Burjuvazinin karlarını artırmaya hizmet edecek her türden "bilimsel" araştırmayı yapma ya da destekleme konusunda insanlar" özgürdür." Kaldı ki hemen hemen bilimsel araştırmaların tümünü burjuva sınıf bizzat kendisi finanse etmektedir. Üniversitelerde kürsü kazanmanın yolu da kapitalistlere verilen hizmetlerden geçer.

Kapitalist toplumda küçük-burjuva entellektüelinin bunalımlarının sanatını yapmak "özgürlük"tür. İnsanın yalnızlığı, çaresizliği konusunu işleyen sanatsal yapıtlar ödüle layık görülür. Tüm dünya halklarının dostluğu ve kardeşliğinden bahsedenleri ise cezaevleri, işkence ve ölüm bekler. Batı ülkelerinin gelişmiş burjuva demokrasilerinde daha ince yöntemler kullanılsa bile, amaç yine halkın düzene karşı tepkisini yok etmektir. Belirli kişiler psikolojik baskıya tabi tutulur, satın alınmaya çalışılır. Başarısız kalınırsa faili meçhul cinayetlere kurban gider, ya da örneğin Batı'da olduğu gibi dazlaklar vb. türünde (sözde bunlara burjuva devlet de karşıdır) sivil

faşist çetelerin saldırısına uğrar.

Bu tip demokrasiler öylesine "geniş" ufuklu-dur ki, eşcinsellerin haklarının yürekli savunucusu da olabilirsiniz. Kaplumbağalar, kuşlar, ağaçlar ölüyor diyerek falanca kapitalistin fabrikasının bacasına filitre takılması talebiyle sokaklara dökülmek de serbesttir. Oysa örneğin İstanbul'da 17 Ocakta Nadir Han'da çıkan yangında 16 kişinin ölümü karşısında yalnızca üzüntü duyulur. Binanın belediye tarafından hiç denetlenmemiş ya da ölen işçilerin çoğunun 10-12 yaşında çocuklar olması, haftadan 10.000-20.000 lira gibi ücretle çalıştırılması gibi ayrıntılar karşısında sırf adet yerini bulsun diye soruşturmalar açılır. Emeğini satarak geçinenlerin insanca yaşamasını savunmak "demokrasinin" ihlaline girer. Protesto etmeye tam özgürlük, yeterki kapitalistlerin karlarına zarar gelmesin!

Bir gün gelir de yoksulluk en son noktaya dayanırsa yaşam koşullarında belirli bir iyileşme için, başka bir deyişle patronların daha fazla kar sağlaması amacıyla işçilerin fiziki varlığını koruması için emeğini satarak geçinenlerin ücretlerine zam istemesi gerekebilir. Bu da çizmenin aşılmaması koşuluyla "demokrasinin" kuralları çerçevesindedir. Kapitalistlerin bu talebi geri çevirip çevirmeme sorunu da onların "özgür iradesine" bağlıdır.

Bu "saf demokrasi" öyle bir demokrasidir ki, hükümetler "barış" adına kendi halkını başka bir ulusun topraklarına savaşmaya yollayabilir, bomba, kimyasal silah vb. kullanmaya zorlayabilir. Bu durumda da onlara göre yapılması gereken "ulusal çıkarlar" adına susmayı bilmektir.

"Çağdaş devletlerin temel yasalarını, yönetimini, toplanma özgürlüğünü 'tüm yurttaşların yasa önünde eşitliğini' alın; her dürüst ve sınıf bilinçli işçinin iyi bildiği burjuva demokrasisinin iki yüzlülüğünün kanıtını her yönden göreceksiniz. Demokratik bile olsa, işçilere karşı asker gönderme, sıkı yönetim ilan etme vb. 'kamu düzeninin bozulması' durumunda sömürülen sınıfın tutsaklığını 'bozma' durumunda ve tutsak değilmiş gibi davranış çabaları karşısında burjuvaziye güvence vermeyen bu koşulları anayasasında bulundurmaya tek bir devlet yoktur." (Lenin, *Proleter Devrimi ve Dönek Kautsky*, Başak Yayınları, s.24)

Burjuva demokrasisinde sömürülenler için özgürlük yoktur. Eğer bir miktar varsa bile, bu o ülkedeki yönetimin "iyiniyetinden", "çağdaşlığından" değil, başta işçi sınıfı olmak üzere halkının kapitalistlere karşı mücadeleleri sonucu elde edilmiş haklardır.

Ezilenlerin demokrasisi ancak proletarya diktatörlüğü, yani proleter sosyalist demokrasi koşullarında mümkündür. Burada çoğunluğun çıkarına uygun olarak bir avuç burjuvaya ve onun artıklarına uygulanan baskı sözkonusudur.

Böyle olduğu müddetçe de demokrasi sözlük anlamını yine dıştalar. Zorun olmadığı, kimseye baskının uygulanmadığı toplum, komünist toplumdur. Tam da burada demokrasi sözcüğünün sözlük anlamıyla uygulanabilirliği mümkün olur. Ama artık ne yöneten, ne de yönetilecek unsurlar vardır. İşte o zaman devlet denilen baskı aygıtına, dolayısıyla demokrasiye de gerek kalmaz. *"... proletarya diktatoryası, yani komünizme geçiş dönemi, ilk kez olarak sömürücü bir azınlığın baskı altına alınmasının yanısıra, halk için, çoğunluk için bir demokrasi gerçekleştirecektir. Ancak komünizm gerçekten tam bir demokrasiyi gerçekleştirmeye yeteneklidir; ve demokrasi ne kadar tam olursa, o kadar gereksiz bir duruma gelecek ve kendiliğinden sönecektir."* (Lenin, *Devlet ve İhtilal*, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, s.102)

Burjuva demokratik özgürlüklerin bile hemen hiç olmadığı ülkemizde burjuva özgürlükler için savaşmak ne anlama gelir? Sosyalizm mücadelesi içerisinde bunlar uğruna savaşmayı küçümseyecek miyiz? Anti-kapitalist savaşım perspektifimizi yitirmeden, kitleler için bir devrim okulu olma işlevi gördüğü, elde edilen özgürlüklerin sosyalizm mücadelesinde önümüzdeki engelleri azaltmaya hizmet ettiği müddetçe, elbette ekonomik ve demokratik haklar uğruna savaşım vereceğiz. Burada unutulmaması gereken, tüm sömürülenlerin gerçek demokrasi talebinin ancak sosyalizm mücadelesinde gerçeklik kazanacağı olgusudur.

Bir yoldaşın, birincisi, yaşadığımız ayrışmanın ilk dönemlerinde (Şubat 1988), ikincisi, Nisan 1989'da kaleme alınmış iki raporunda yer alan bazı görüş, gözlem ve eleştirilerini kısaltarak yayınlıyoruz.

Görüşler ve eleştiriler

8 Şubat 1988 tarihli rapordan:

(...)

Yasalcılık, Türkiye devrimci hareketinde yıllarca etkili olmuş, devrimci harekete büyük zararlar vermiştir. Yasalcı eğilim ve pratik, ideolojik-siyasal temelleriyle ortaya konulup mahkum edilmedikçe, ve dahası, pratik içinde alternatif yaratılmadıkça, yani sağlam bir illegal temele dayanan ihtilalci bir sınıf örgütü yaratılmadıkça, tahrip edici etkisini sürdürecektir.

Yasalcılık şimdilik kendisini, siyasi olarak savunma cesareti gösteremiyor. Liberal-reformist cephede savunulanı dışta tutuyorum (SP, TKP'nin son girişimleri). Küçük-burjuva devrimci-demokrat cephede kendini savunma cesareti gösteremiyor. Kendini siyasi olarak savunma cesaretini gösteremeyen yasalcılık, pratikte nerdeyse kitlesel olarak küçük-burjuva devrimci-demokrat çevreyi etkisi altına almıştır. (İşçi sınıfı üzerindeki etkisini ise geçiyorum.) Bu etki bugün, köşesine çekilmeye çeşitli bahaneler yaratmaya çalışmakla elele yaşanmaktadır.

Köşesine çekilmeye yaratılan bahaneler şöyle ortaya çıkmaktadır:

Güvensizlik: '80 öncesi mücadele içinde yer alanların, beklentileri, devrime yaklaşımları, niyetleri, umut ettikleri, başka bir ifadeyle '80 öncesi mücadeleye katılan bir çok insanın devrimi an meselesi olarak görmesi, buna uygun beklentiler içine girmesi... Ve '80 sonrası yaşananlar... Karşı-devrimci saldırılar, terör, işkence, ihanet, teslimiyet, saldırılar karşısında tutunamamak, dağınıklık, örgütsüzlük, karşı-devrim zulmüne uğramış bir çok kişinin kaderiyle baş başa bırakılması vb. Giderek illegal örgütlerin yaşadıkları toplu tasfiye süreçleri.

Bütün bunların yanında karşı-devrimin sürekli saldırıları, özellikle ideolojik saldırısı, karşı-devrimci propaganda. Karşı-devrim tarafından bilinçli olarak körüklenen yasalcılık (pişmanlık yasası, illegal örgüt mümkün değil, yok ettik dağıttık türünden propagandalar). Reformizmin yeniden umut olarak sunulması, reformizme bağlanan yeni umutlar, hayaller. Bütün bunlar birbirine bağlı olarak yoğun bir **güvensizlik** ortamı yaratmıştır.

Ayrışma-Kopuş: Birinciye sıkı sıkıya bağlı olarak ayrışma ve kopuşun teorik temelleri, siyasal ve sınıfsal anlamı araştırılmadan, ayrılmamıza yolaçan nedenler üzerinde düşünülmeden, ayrışmaya **gözleri kapalı duygusal** bir yaklaşımla karşı çıkmak. Küçük-burjuva sözde "birlik ruhu" ve "biz böyle miydik", "neydi o eski günler" gibisinden geçmişe dönük böbürlenmeyle karışık küçük-burjuva **duygusal** bir yaklaşım... Köşeye çekilmeye gerekçe olarak gösterilen bu sebepler, ayrıntıda, hatta tek tek kişiler için daha çok karmaşık görünümler kazanabiliyor (psikolojik, bireyin kendi durumuna uygun kılıf arama ihtiyacına bağlı olarak).

Bu görünürdeki sebepleri geçelim, geçmek gerekiyor. Kendimiz, bu görünüşteki sözde nedenlerden uzaklaşarak, sorunun özüne, sınıfsal-siyasal muhtevasına vakıf olmalıyız. Tam da bu doğru kavrayışla sorunu (yasalcılığı) ideolojik ve sınıfsal açıdan eleştiri konusu etmeliyiz. Yasalcılığın geçmişle bağlantısını, senelerden beri süren etkinliğini mahkum etmeden, ve alternatifini yaratmak (ihtilalci bir sınıf örgütü ve pratiği) doğrultusunda kararlı adımlar atmadan, bana öyle geliyor ki ilerlemek çok zor. Bunu yapmaya çalışırken sol çizgiye düşmemek önemlidir. Ayrıca genel ve soyut vurgular kimseyi tatmin etmiyor, etmeyecek. Soyut bir ajitasyonla bu işin üstesinden gelineceğine inanmıyorum.

Öte yandan, köşeye çekilmeye getirilen gerekçeler bizim için sözde "nedenler" olsalar da, bayağı ciddi ve önemlidirler. Bir çok insan, geriliğinden ötürü olsa da söylediklerine içtenlikle inanmaktadır. Bazı unsurların soruna samimiyetle böyle bakmaları, onların gerilikleri ve sınıf yapıları dikkate alındığında, doğaldır, anlaşılırdır.

Bütün bu olumsuzlular temelde aşılmalı,

aşılması için yoğun çaba sarfedilmelidir. Zira bu olumsuzluklar bizi, geçmişte yapılanların boşuna olduğu sonucuna kesinlikle getirmemelidir. İhtilalci bir sınıf hareketi ve örgütü yaratma açısından bakılırsa, çabalarımız boşa gitmiştir. Bu doğrudur. Ama öbür taraftan atılan adımlar devrim için atılmış, bir çok gerçek görülmüştür. Ve ihtilalci bir sınıf hareketi şartlarında, bütün bu insanların hiç değilse bir kısımının kazanılması mümkündür.

Bugün pratik çalışmamızda, önümüze engel olarak çıkan yasalcılığı açtıktan sonra, pratikte en önemli faaliyetimizden biri olan yayın sorununa geçeyim.

(...)

Yayın faaliyeti hiç kuşkusuz bizim açımızdan hayati bir sorundur. Yayının komünist çalışma açısından önemi üzerine tartışmaya gerek yok kanısındayım. Bu anlamda sorunu bu açıdan irdelemeyeceğim.. Yayın faliyetini, pratik örgütsel olarak ve çalışmalarımızın bütünlüğü içinde ele alınması gerektiği açısından irdeleyeceğim.

Bence, yayın faaliyeti, genel çalışmaya bağlı, bu genel çalışma içinde hak ettiği yeri alırsa bir anlam kazanır. Tek başına yayın faaliyeti, diğer çalışmalardan kopuk olarak ele alınan bir yayın faaliyeti, bir anlam ifade etmekten uzaklaşır. Buna kesinlikle müsade edilemez. Pratik çalışmamızın şimdiden yayın dağıtım çalışmasına dönüşmesi veya ona eşitlenmesi tehlikesine karşı uyanık olmalıyız ve bunun önüne mutlaka geçerek, yayın dağıtımını, pratik örgütsel çalışmanın bir yönü ve aracı olarak ele almalıyız.

(...)

14 Nisan 1989 tarihli rapordan:

(...)

Bunalım, devrimci harekette tartışmalara, ayrışmalara ve bölünmelere yolaçtı, açıyor. Bu süreç devam ediyor. Bunu bütünüyle bilinçli, iradi bir süreç olarak değerlendirmek yanlıştır. Bu süreç, geçmişi değerlendirmede, olguları veya yaşananları değerlendirmede ortaya çıkan fikir ayrılıkları, bunların kaçınılmaz sonuçları olarak ayrılmalar ve yeniden toparlanma girişimleri, hem öznel, hem nesnel etkenlerin ürünü ve ifadesidir. Nesnel olanla öznel olan içiçe geçmiştir. Bu sürece olumlu bir iradi müdahale şarttır. Bu ise bunalımın nedenleri ve çıkış yolları konusunda net bir kavrayışa sahip olmakla olanaklıdır her şeyden önce. Sorun temelde ideolojik-siyasal bir nitelik taşımaktadır. Çözüm de bu nitelikte olmak zorundadır. Teorik ve programatik sorunlarda netleşmiş bir çizgiye sahip olma bunalıma olumlu müdahalede önem taşımaktadır.

Bu açıdan en şanslı olan bir kaç örgütten biri de biziz. Gerçeği yazmak gerekirse, vardığımız sonuçlar açısından en şanslı olanı biziz. Mücadele isteği, mücadele geleneği açısından da en şanslı olan biziz. Ama yeni oluşumuz, kısa sürede epey dezavantajdır kanısındayım. Öte yandan mevcut durumda siyasal etkinlik açısından bir çoklarından geri görünüyoruz. Veya devrimci kamuoyunda böyle bir imaj var. İnsanlar bir ölçüde ne olduklarını bilmedikleri bir ihtiyatla yaklaşıyorlar bize. Sesimizi, düşüncelerimizi daha geniş kesimlere ulaştırma şansını bugüne değin kullanmadık düşüncesindeyim. Belki durumumuz (illegaliteye özel bir önem verişimiz) sesimizi geniş kitlelere ulaştırmamıza elvermiyordu. Bunu yapmakla doğru yaptık. Yani bu uygulama kendi özel durumumuza denk düşüyor olabilir. Ancak ülkedeki nesnel durum açısından bakıldığında yeni yöntem ve araçlar denemenin zamanı geldi düşüncesindeyim.

Bu açıdan durumu değerlendirdiğimizde, sesini ilgili çevreye ulaştırma ve bu çevrede güç olmaya çalışma açısından bazı çevreler bugün bizden hayli ilerde.

(...)

Bir tarafta devrimci hareketteki bunalım, öbür yandan bizim elverişli koşullarımız. Bizim kendi durumumuzu nesnel olarak görüp bu durumumuzu bir avantaj olarak kullanamamamız bence olumsuzluktur. Bunalıma siyasi alternatif olarak çözüm getirme şansımız büyük. Neden bunu yapamıyoruz?

Hatalarımız, eksikliklerimiz nelerdir? Bunları tartışmak yerine, ne yapmamız gerektiğini tartışmak daha doğru olur kanısındayım.

Bugün için asıl sorun ideolojik-siyasi olarak çekim merkezi durumuna gelebilmektir. Biz ideolojik-siyasi alanda azımsanmayacak şeyler yaptık. Ancak sesimizi çok dar bir çevrede duyurabildik. Sesimizi duyurduğumuz ve etkilediğimiz çevre, sesimizi kendi çevresine, daha geniş bir çevreye iletme konusunda görece geri ve başarısız. Etkileyip kazandığımız insanların geriliğinden ve yeterince örgütlendirilip seferber edilememesinden

ötürü genişleme imkanı bulamadık.Bu durum kabul edilemez, mutlaka aşılmalıdır.

Bir yandan birikmiş deney-tecrübe, bilgili insan gücü, bir yerde edilgen ve atıl olarak duruyor. Ürkek, tereddütlü ve güvensiz olarak. Bu çevreyi, birikmiş insan gücünü kazanmak ve sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına göre seferber etmek önümüzde önemli bir görev olarak duruyor. Bu çevreye seslenebilmek, bu çevreyi kazanmanın uygun koşullarını yaratmak, yollarını bulmak mutlaka gereklidir.

Öbür yandan, Türkiye'de bir sosyalist devrim için elverişli nesnel ve yer yer öznel süreçler hızla ilerliyor. Başta işçi sınıfı olmak üzere toplumun her kesiminde yoğun bir hoşnutsuzluk var. İşçi sınıfı içinde artan eylemlilik taze ve canlı bir örnek.

Bizim çabalarımız dar bir kesimle sınırlı. Örgütlenme çabalarımız, yer yer örgütsel bunalımımız, bilgi-deney, tecrübe yetersizliğimiz, kadro yetersizliği, Türkiye sosyalist hareketinin biriktirdiği bilgi-deney-tecrübe gücünden yararlanamama talihsizliği... (Bu talihsizliği bir bütün olarak ele almak lazım. Genel olarak devrim ve sınıf için büyük bir kayıp, karşı-devrim içinse bir kazanımdır.)

Örgüt olarak bu subjektif olumsuzlukları aşmanın yolu, siyasi düşüncelerimize uygun düşen örgütsel pratik alternatif yaratmaktan geçer. Bunun için bazı etkin ve gözüpek kararlar almak ve uygulamak gerekir. Hantallığı, liberalizmi, beceriksizliği, kısaca ölü toprağını üzerimizden atmamız gerekir. Genel gidişata meydan okumalı, tereddütlü, yılgın ve ürkek unsurlara ve düşüncelere, bu düşüncelerin arkasındaki gerçek nedenlere bindirmeliyiz. Teslimiyeti ve tereddütü aşmanın önemli bir yolu olarak, insanların mücadele inançlarına ve sağduyularına seslenmeliyiz. Hiç bir ara çözüme yer bırakmaksızın, mücadeleden yana en üst düzeyde bağırmalıyız.Birikmiş insan gücüne çok yönlü seslenmenin, en önemlisi de işçi önderlerine, devrimci işçilere seslenmenin, onları kazanıp seferber etmenin çok çeşitli yollarını ve biçimlerini bulmalıyız.

Hiç kuşkusuz illegal örgüt ve faaliyeti esas almalıyız. İllegal örgüt faaliyeti esas olmalıdır. Ancak illegal örgüt faaliyeti eksen alınarak, legal imkanlardan yararlanmak da mutlaka, özellikle bugünkü kitlesel hareket koşullarında, gereklidir.

(...)

Teorik bir yayın organı, sesimizin birikmiş sosyalist potansiyele, insan gücüne gitmesi için mutlaka gerekli.

Siyasi çizginin kendisi, kendi kadrolarını yaratma imkanını ve dinamizmini içinde taşır, kendi kadrolarını yaratır. Temel ideolojik-siyasi görüşlerimiz ne kadar çok insana iletilebilirse hareketin genişleme imkanı da o ölçüde çok olur. Böylece küçük çevremizden, darlıktan kurtulabiliriz. Bazı hatalar vardırki çözümü söylemekle değil yapmakla olur. Sekterlik, darkapıcılık böyledir. Bu eleştiri görecelidir ve ben burda bizim çok dar bir çevrede kalmamız açısından kullanıyorum. Siyasi anlamda komplo ve kitlelere güvensizlik anlamında değil.

Yinelersem, bugünkü durumda devrimci hareketteki bunalımı aşmanın ve toparlanmanın esas halkası ideolojik-siyasal sorunlardır. İdeolojik siyasi bakımdan çekim merkezi durumuna gelen odak kazanır. Bu açıdan iyimserim. Hiç kuşkusuz bu, siyasi çizgiye uygun pratik-örgütsel çalışma da şarttır. Hayata geçmeyen siyasi düşünceler bir anlam ifade etmezler. Biz zaman geçirmeksizin, siyasi düşüncelerimizi devrimci kamuoyuna ve ileri işçilere iletmek zorundayız. Bunu, bugün, bir teorik yayın organı aracılığı ile yapmalıyız.Siyasi çizginin kendisi, kendi kadrolarını yaratarak güçlenir, genişler. Hiç kuşkusuz, biz de kendi siyasi çizgimiz doğrultusunda pratik-örgütsel çalışma içinde oluruz ve esasta çalışmalarımızın esasını işçilere dönük olarak yürütürüz. Böylece pratikte ciddi bir siyasi örgüt durumuna gelmemiz kaçınılmaz olur. Burada üzerinde durmaya gerek görmediğim ama kısaca geçeceğim şu önemli hususu da ilave edeyim. Hem ideolojik-siyasi hem de pratik çalışmanın (kollektifleştirilmesi) denetlenmesi çok önemlidir. Denetim yönelimimize uygun olmalı ve titizlikle yapılmalıdır. Kendiliğindenci sansasyonel şeylere prim verilmemeli.

Örgütsel çizginin belirlenmesini de gündeme almak zorundayız. Biz, bugüne kadarki çalışmalarımızla bazı şeyleri biriktirdik, düşüncesindeyim. Gelinen yerde örgütsel çizginin belirlenmesi de, bir ihtiyaç olarak dayatıyor düşüncesindeyim. Sizden çok şey beklediğimizin farkındayım. Ama gelinen yerde söylediklerimizi açmadan bizim bu hantallığımız sürer düşüncesindeyim. Bunu biliniz.

(...)

Bu durumda çözmemiz gereken en önemli taktik sorun, işçi sınıfına gidebilmenin, onun en diri kesimleriyle birleşebilmenin daha uygun yol ve yöntemlerini bulabilmektir.

Sınıfa gidişin uygun pratik yöntemlerini bulmak, bir ölçüde bize kalmıştı.(Pratikte çalışmayı yürüten bizlere.) Biz bugüne kadar, kendimizce bir şeyler yaptık. Bu çaba daha çok illegal yayın aracılığı ile işçilere ulaşmaktı. Ulaşmaya çalışmaktı. Ve yine buna bağlı, birimleri temel alan bir eğitim ve örgütsel çalışmaydı.Bu çaba hiç kuşkusuz çok sınırlı, dar bir çalışmaydı. Pratikteki sonuçları ise, şu veya bu ölçüde sizce de biliniyor. Ve genel olarak bu sonuçları çok yetersiz saymak mümkündür. Yani başarılı olamadık. Çalışmalarımız veya çabamız, genel olarak işçilerin içinde bulunduğu hareketliliğe denk düşmüyor.

Sınıfa gidişin ve sınıfa seslenmenin başka araç ve biçimleri üzerinde tartışmalıyız. Ve vardığımız sonuçları titizlikle hayata geçirmeliyiz. Sınıfın daha geniş bir kesimine seslenmenin, daha bir geniş kesimine gitmenin yolu, bugünkü koşullarda, mümkün olduğunca titiz ve illegaliteden taviz vermeden legal imkanlardan yararlanmaktan geçiyor düşüncesindeyim.

H. Onur

KAMUOYUNA DUYURU

Bilim adamı Prof. M. Aksoy'un katli ile birlikte iktidar sözcüleri ve çeşitli çevrelerden "Sağ-sol terör"e karşı mücadele demagojileri yeniden yoğunlaşmaya başladı.

12 Eylül öncesini bilenler, hatırlayanlar için Prof. M. Aksoy'un katillerinin kim olduğunu, amaçlarının ne olduğunu çıkarmak zor değildir.

Prof. M. Aksoy cinayetinin sorumlusu bugünkü iktidardır, katilleri MİT, Kontrgerilla maşalarıdır.

Prof. M. Aksoy, Türkiye proletaryasının, Kürt-Türk emekçilerinin, kavgacı gençliğimizin mücadeleye giderek daha aktif katılması, devrimci mücadelemizin sesini her geçen gün daha fazla yükseltmesi karşısında iktidar sahiplerinin seçtiği bir hedeftir. Amaç, kitlelere, tüm devrimci ve ilerici güçlere gözdağı vermek, ortalığı bulanıklaştırmak, devrimci atılımları önlemektir.

Prof. M. Aksoy'un ardından timsah gözyaşları döken iktidar sözcülerinin, 12 Eylül'den bu yana tüm ülkeyi en alçakça terör altında inletenlerin, Kürdistan'da vahşetin en koyusunu estirenlerin ve çeşitli gerici çevrelerin "Sağ-sol terör" demagojisine sarılmalarının anlamı da açıktır. Böylece hem faşist terör gizlenmek istenmektedir, hem de kitleler sindirilmek istenmektedir.

Ancak dev yekindi, hiç bir güç, hiç bir demagoji, hiç bir provokasyon, hiç bir yalan, hiç bir kirli oyun onun ayakları üstüne dikilmesini önleyemeyecektir. O doğrulacak ve balyozunu iktidarın burçlarına indirecektir.

Bizler işte bu taptaze inançla tüm devrimci ve demokrasi güçlerini, tüm halkımızı yoğunlaşan "Sağ-sol teör" demagojisine karşı uyanık olmaya çağırıyoruz, faşist terörü protesto ediyoruz. Bu nedenle 8 Şubat 1990 günü sabahından itibaren 3 günlük açlık grevine başlıyoruz.

"SAĞ-SOL TERÖR YOK", FAŞİST TERÖR VAR!
PROF. M. AKSOY'UN KATİLİ FAŞİST GÜÇLERDİR!
Ankara Merkez Kapalı Cezaevindeki
TDKP, DEVRİMCI SOL, KAWA, TKP-ML HAREKETİ, HDÖ, TİKB, EKİM
Davası Tutukluları

Not: Devrimci Yol ve Kurtuluş davası tutukluları açlık grevine katılmalarına rağmen yöntem konusundaki anlaşmazlıktan dolayı imzalamadılar.

Adli tutuklu 80 kişi de üç günlük açlık grevine katılmışlardır.

Nikaragua seçimleri

C.Kaynak

Sandinistlerin yayın organı *Barricada*, seçim sonuçlarını, "Bush Kazandı!" başlığı altında verdi.Bundan daha isabetli bir özetleme bulmak zordur. 19 Temmuz 1979'dan bu yana, emperyalizmin dünya jandarması ABD'nin 3 milyon nüfuslu Nikaragua'nın devrimci yönetimi ile sürekli boy ölçüştüğü, onun varlığını bir türlü kabullenmek istemediği, devirmek için vargücünü kullandığı, giderek doğrudan istila etmek ihtimalini sık sık gündeme getirdiği dikkate alınırsa, Violeta Barrios de Chamorro'nun seçimlerde sağladığı üstünlük, emperyalizmin 11 yıldır yaptığı "yatırım"ların bir ürünü olmaktan öte bir anlam ve değer taşımaz.

Bir zamanlar çoğu insanın varlığından dahi habersiz olduğu Nikaragua, eğer 11 yıldır uluslararası aktüalitenin gündeminde baş köşelerden birini tutabildiyse, bu O'nun küçük ve fakir olmasına ve sürekli bir abluka altında tutulmasına rağmen, boy hedefi haline geldiği irili ufaklı tüm emperyalistlerin ve gerici mihrakların önünde diz çökmeyişinden kaynaklanıyordu. Bu nedenle Nikaragua'daki seçimlerin sonuçları ancak uluslararası bir bağlamda değerlendirilebilir.

Hiç şüphesiz Nikaragua iç politikası ve Sandinistlerin icraatı hakkında söylenebilecek çok şey vardır. 19 Temmuz 1979 günü Managua'ya kahramanca giren gerillalar bugüne kadar ülkeyi yönettiler. Hataları, zaafları, eksikleri olmuştur, olmaması düşünülemez. Nitekim genç insanlardı, ülkeyi arpalığı gibi kullanan Somoza faşist diktatörlüğüne karşı savaşmış, 40 bin civarında ölü veren bir mücadeleden sonra harap bir ülkenin yönetimini devralmışlardı. Bir çok açıdan birikimleri sınırlı, tecrübeleri göreceli bir kadro olarak herşeye sıfırdan başlamak görevi ile karşı karşıyaydılar. Bu olumsuz etkenler ve eksiklikler Nikaragua'ya dışarıdan vurulan darbeler yanında devede kulak kalıyor.

Somoza devrildiğinde alınan ilk önlemler; kişi özgürlüklerinin tesis edilmesi, siyasi partilerin serbest bırakılması, ölüm cezası ve işkenceye son verilmesi, olağanüstü bir boyutta okuma-yazma seferberliğinin başlatılması türündeydiler. ABD emperyalizminin şimdiki gözdesi bayan Violeta da yönetimdeydi. Devrimin misyonunun bu tür insancıl önlemlerle sınırlı kalmasını istediler. Ne zaman ki büyük toprak sahiplerinin arazileri yoksul topraksız köylülere dağıtılmaya başlandı, Somoza'nın mal varlığına el kondu, sosyal hizmetler genelleştirildi, İşte o zaman bayan Violeta "sağlık" nedeniyle yönetimden ayrıldı.(19 Nisan 1980) Ve ardından devrimin ilkelerine ihanet ediliyor diye yaygara başladı. Yani bayan Violeta'nın temsil ettiği akımın niyeti Somoza'nın tahtına oturmaktı. Bu mümkün olmayınca geri çekilmek ve muhalefete başlamak zorunda kaldılar. Üstelik Violeta sıradan biri değil, Nikaragua burjuvazisinin en etkin ve en soylu bir ailesinden gelmeydi!

Nikaragua'nın bağımsızlığını kazanması, ulusal onuruna kavuşması, toplumsal yapısını daha adil bir tarzda değiştirmek için bir takım radikal reformlara gitmesi, bunlar yetmiyormuş gibi El Salvador'da mücadele veren FMLN gerillalarına yardım etmeye başlaması, tüm bunlar ABD için olacak şeyler değildi, olamazdı.

Ortadoğu'dan yaralı dönen ABD 1 Nisan 1981'den itibaren tüm kudreti ile Nikaragua'ya yüklenmeye başladı. Allende'nin akibeti biliniyor. Küba'ya uygulanmayan reçete kalmamıştı. Nikaragua için ise her şey mübahtı. ABD emperyalizmi, onurlu ve bağımsız yaşamak isteyen bu mütevazi ülkeyi bir deneme tahtasına dönüştürdü. Ekonomik ambargo uyguladı, kıyılarını mayınladı, ülkeyi birfiil abluka altına aldı. Honduras'da mekan kuran karşı-devrimci Kontra çeteleri aracılığı ile Nikaragua'yı savaşa sürükledi. Gerçek tutarı bilinmeyen, İrangate, Oliver North vb. skandallara konu olan ABD'nin Kontralara yaptığı yardım sonucu süren savaşta Nikaragua halkı 50 bin evladını kaybetti. Bütçesinin % 65'ini savunmaya ayırmak 100 bini aşkın bir orduyu sürekli tetikte bekletmek, savaştırmak zorunda bırakıldı. Küba dışında Nikaragua'ya içtenlikle yardım eline uzatan olmadı ve bu ülke tek başına bir devle güreşti.

Daniel Ortega seçimleri kazanamayınca burjuvazinin kalemşörleri analizler üretmeye koyuldular. Bir çok köşe yazarı salya kusuyor. Burjuvazinin bilim adamı yaftası taşıyan ekonomistleri sokak soytarılarına layık bir üslupla "Planlı ekonomi Nikaragua'yı iflasa götürdü, pazar ekonomisinden vazgeçmeselerdi öyle olmazdı ve Da-

niel Ortega da seçimleri kaybetmezdi, diyorlar." Namussuzluğun doruk noktası yoktur! Evet Nikaragua ekonomisi iflasın eşiğindedir. Nedenine gelince, bunu, ABD emperyalizminin hayatına malolduğu 50 bin Nikaragua'lı yurtsever kanlarıyla yazdılar tarih sayfalarına. ABD emperyalizmi Nikaragua'ya karşı tutumuyla, bütün çağların en aşağılık, en haydut devleti olduğunu bir kez daha gösterdi.

ABD'nin niyeti Nikaragua'yı ekonomik iflasa sürükleyip devrimci yönetimi çökertmekti. Halkın Sandinist önderleri sokaklarda kovalayacağını umuyordu. 1977'de kişi başına düşen ortalama gelir 1348 dolardı, tabi buna Somoza'nın geliri de dahil! 1989 için yabancı uzmanlar inşallah 300 dolara düşer demişlerdi, 635 dolarda kaldı. 1988'de enflasyon oranı % 36 000'e fırladı. 1989'da ülke parası 30 kez devalüe edildi, enflasyon ancak % 2000 civarına düşürülebildi. 1989 yılında 35 bin memurun işine son vermek zorunda kaldı hükümet, biraz tasarruf yapabilsin diye. Nüfusun % 15'i ülkeyi terk etti, uzman elemanlar ABD'ye veya diğer komşu ülkelere göç ettiler ve bu göç yalnız ekonomik alanda değil, sağlık ve eğitim gibi hizmet sektörlerine de ağır darbeler indirdi. Nikaragua'nın 8 milyar dolara yakın dış borcu var.

Ekonomisi böyle bir görünüm arzeden bir ülkede iktidar genellikle kitle desteğini kaybeder, sopa zoruyla ayakta durur, ilk fırsatta muhalefeti ezer. Oysa Nikaragua'da muhalefete hiç de zor kullanılmadı. Bayan Violeta'nın başında bulunduğu *La Prensa* gazetesi, hükümete ateş püskürtüyor, karşı devrimci Kontraların sözcülüğünü yapıyordu. Daniel Ortega bir çok taviz verdi, hepsini de zorunluluk sonucu, çoğunu SSCB'nin baskıları ardından. SSCB bir dönem Sandinist iktidarı destekledi, bölgede nüfuz alanı elde etmek için. ABD-SSCB yakınlaşması sonucu bu yardım kesildi. 1980'den itibaren Nikaragua'nın % 50 oranında dış mali ve maddi ihtiyacını SSCB karşılıyordu. Şimdi durmadan 2 milyar dolarlık borcunu istiyor.

Sovyetler Birliği'nin karşı-devrimci politikası Nikaragua ile ticari ilişkilerini sınırlamakla kalmadı. El Salvador'da gerillalara yardım ediyor diye Daniel Ortega'ya her türlü baskıyı yaptılar. Küba'ya karşı dahi tavır aldırttılar. ABD'nin Latin Amerika politikasını Gorbaçov Malta zirvesinde tamamen onayladı. Nikaragua'yı büyük devler kendilerine bir pazarlık malzemesine indirgediler. Ve Gorbaçov'un yeşil ışık yakmasıyla ABD bölgede tüm cüretini sergiledi. Panama işgali tüm kıtaya özellikle de Nikaragua ve Küba'ya dolaysız bir tehditti. Eğer Daniel Ortega seçimlere gitmemekte direnseydi, ABD için son çare kaçınılmaz ve ivedi bir nitelik kazanmıştı.

ABD kendi adayı Violeta Hanım için tüm mali gücünü kefeye koydu, 9 milyon dolar yardımda bulundu kampanyasına. James Baker liberal partileri Violeta'ya mali yardımda bulunmaya çağırdı. Bir oy 50 dolar! burjuva demokrasisinin bu meziyetinin yaygınca denendiği söyleniyor.Buna rağmen % 40'ı aşkın bir oranda Nikaragualı seçmenler Daniel Ortega'yı desteklediler.

Burda sırası gelmişken bir parantez açarak bir karşılaştırma yapmanın yararlı olacağını umuyoruz. Doğu Avrupa'da yakın bir döneme kadar sosyalist, komünist, marksist sıfatlarını kendilerine yakıştırmaktan "gurur" duyan yarım düzine devlet başkanı vardı, çevresindekiler de öyleydiler. 40 yılı aşkın bir süredir sosyalizmi inşa ettiklerini iddia ediyorlardı. Oldukça elverişli koşullara sahiplerdi, ülkeleri her bakımdan Nikaragua'ya göre çok zengindi. Domino taşı gibi devrildiler, zerre kadar kitlesel destekleri kalmamıştı. Düştükten sonra birbirlerine düştüler, Egon Krenz Honecker'in halefi idi, ilk işi ustasını içeri atmak oldu. Bulgaristan'da aynı durum. İliescu Romanya'da daha "radikal" davrandı. Bugün Marksizme, komünizme, devrimciliğe küfretmekte birbirleriyle yarışıyorlar. Batılı çevreler için birer mizah konusu olmaya başladılar. Oysa Daniel Ortega bir marksist değil, bir komünist değil, yalnızca bir devrimci-demokrat. En alçak düşmanları saygıyla anmak zorunda kalıyorlar onu.

Nikaragua'nın geleceği için ne söylenebilir? 25 Şubat seçimleri bir sayfayı kapattı. Sandinistler oldukça kötü koşullarda 11 yıl yönetimde kaldılar. Nikaragua halkının bir çok kazanımına önderlik ettiler. İtibarları o kadar zedelenmiş değil, sadece ağır bir darbe aldılar, siyasi olarak iflas etmediler.Önemli olan da budur. Devrimin kazanımlarının çarçur edilmesine müsade etmeyeceklerini söylüyorlar. Savunma bakanı Humberto Ortega ve içişleri bakanı Tomas Borge'nin yeniden zor kullanarak iktidarı muhafaza etmekten yana oldukları söyleniyor. Bu ortamda pek kolay bir tavır değil. Eğer Sandinistler birliklerini korur, devrimci ruhlarını canlı tutar,

varlıklarını düzenin legal ve uysal bir aktörü rolüne indirgemezlerse, ilerde ülkenin kaderine yeniden hakim olabilirler. Bu koşullarda % 40'lık bir kitle desteğine sahip olmak oldukça önemli bir göstergedir. Kısacası hayat Nikaraguali devrimcilere yeni bir misyon sunuyor ve bunun sınavı bundan sonra başlayacak.

Diğer taraftan Chamorro"nun sancaktarlığını yaptığı "Molotof kokteyl" cephe tam bir yamalı bohça. Belkemiğini Bağımsız Liberal Parti (PLİ) ve Ulusal Muhafazakar Parti oluşturuyor (PNC). PLİ Somoza kalıntılarının partisi, daha doğrusu Somoza'nın eski partisinin içinden çıkmış bir hizip. PNC ise Karşı-devrimci Kontralar yanlısı Nikaragua oligarşisinin temsilcisi. Diğerleri, Chamorro'nun sosyal-demokrat partisi, "sosyalist" parti ve "komünist" partisi!

İşbaşına gelecek yeni kadronun niyeti açık: ABD'nin desteği ile ülkeyi yeniden inşa etmek! ABD bu politikanın hayata geçmesi için, kendisine kan kusturan Sandinistlerden intikam almak için her şeyi yapacaktır.. Devrimin kazanımları satılmadan, herşey özel sektöre devredilmeden, topraklar eski sahiplerine iade edilmedin, IMF, Dünya Bankası işe karıştırlmadan Nikaragua'da ABD'nin istediği gerçekleşemez. Emperyalizm seçimlerin verdiği legaliteyi sonuna kadar kullanacak, yasallığı koruyorum diye şiddeti gündeme getirmekten hiç de çekinmeyecektir. Kaldı ki yaşadığımız şu dönemde uluslararası koşullar oldukça müsait.

Böylece Nikaragua halkını çetin günler bekliyor. Onun bağımsız bir ulus olarak kendi kaderini kendi belirlemesine tahammül etmediler, onurlu yaşamasını ona çok gördüler. 1936'dan 1979'a kadar ülkeyi iliklerine kadar sömüren ABD uşağı Somoza'lar hanedanlığının yıkılmasını, bu masum halkın ABD'nin iğrenç boyunduruğundan kurtulmasını hazmedemedi emperyalistler. Ama 11 yıl Nikaragua halkı aç, sefil fakat onurlu yaşadı, onurlu yaşamaya alıştı, son sözü başkalarına söylettirmeyecektir. Çünkü o konuşmaya da alıştı.

Sosyal reformizme karşı...

(Baştarafı s.23'de)

liklerin iki önemli yanı var. Birincisi barış. Dünyadaki savaş tehlikesi gittikçe azalmakta. Bu durum dünyayı ve Türkiye'yi etkiliyor. Marksistlerin üzerindeki baskı azalmaya başladı. Baskılar giderek kalkacak..."

Lenin, *Emperyalizm* isimli ünlü eserinde şunları yazıyor: "*Bazı burjuva yazarlar sermayenin uluslararasılaşmasının en çarpıcı biçimlerinden biri olan uluslararası kartellerin, kapitalist düzende, uluslar arasında barışın hüküm sürebileceğini umut etme olanağını sağladığı görüşünü ileri sürmektedirler. Teorik açıdan bu görüş tamamen saçmadır; pratik açıdan ise, bir safsata ve en berbat oportünizmi namussuzca birsavunma tarzıdır...*"

Sadun Aren'e göre, dünyada savaş tehlikesi azalıyormuş...ABD'nin Panama'ya, İsrail'in Filistin'e, SSCB'nin Azerbaycan'a, TC'nin Kürdistan'a saldırdığı, emperyalistler arasında çelişkilerin keskinleştiği, ortalığı "Büyük Almanya" korkusunun sardığı bir dönemde, barıştan sözetmek namussuzluk değilse nedir?

Marksistlerin üzerindeki baskılar azalıyormuş...Yalnızca adları "komünist" olan, bunu gazetecilere açıklamanın ötesinde bir halt etmeyenlerin bile gözaltına alındığı, işkence gördüğü Türkiye'de mi? Demokratik ve akademik bir örgüt kurmanın bile suç sayıldığı, dünya emekçilerinin bayramı olan 1 Mayıs'ları kutlamanın suç sayıldığı, ölümle cezalandırıldığı bir Türkiye'de mi? İnsanın bunları iddia etmesi için en hafif ifadeyle kör ve sağır olması gerekir.

İşçi sınıfı ve tüm emekçilerin her türlü baskı ve sömürüden kurtuluşu yolunda daha inançlı, daha kararlı bir biçimde yolumuza devam edeceğiz. Yolumuzun üzerine çıkan her türlü gerici ve teslimiyetçi ideolojiyi, Marksizm-Leninizmin devrimci ideolojisiyle altedeceğiz.

M.Su
İstanbul

Komintern: Dünya devrim partisi

R.Genç

Komintern'in kuruluşundan (4 Mart 1919) bu yana uzun yıllar geçti. Bu zaman süresinde uluslararası işçi sınıfı hareketi zaferler ve yenilgiler, gelişmeler ve durgunluklar yaşadı. Bir gün insanlık tarihi yeniden yazıldığında, dünya devrimci hareketinin o güne kadar yarattığı tüm tecrübeleri ve birikimleri bağrında toplayıp devrimci bir atılımla bir üst düzeye çıkartan Komintern'in özel bir yeri olacaktır.

Uluslararası sermaye düzenine karşı mücadelenin, sermayenin boyunduruğundan kurtulma, modern kölelik çağına son verme mücadelesinin en önemli halkası ve doruğudur Komintern.

Milyonlarca proleter, emekçi ve sömürge kölesi devrimci Marksizmin, Komünist Enternasyonalin bayrağı altında sermayenin kölelik zincirlerini parçalamak için bir araya geldi. Muazzam bir coşku ve heyecanla yeryüzünün tüm kıtalarında sermayenin kalelerine saldırı başlatıldı.

Dünyanın dört bir köşesinden, komünizm için mücadeleyi yaşamının en önemli öğesi haline getirmiş, yaşam eşitlik ve özgürlük dünyası olan komünizm için savaşmaktır, düşüncesiyle yoğrulmuş dünya proletaryasının en iyi evlatları, sermaye köleliğini tarihin derinliklerine gömmek, dünya proleter devrimini başarıyla sonuçlandırmak için bir araya geldiler. Her ırktan, her renkten, çekik gözlü, siyah, beyaz, sarı bu yiğit insanlar, komünarların gökyüzünü fethetme coşkusunun sürdürücücüsü bu modern spartaküsler, ses tellerini patlarcasına hep bir ağızdan, esirler dünyasını kölelik zincirinden kurtulmak için son kavgaya çağıran Enternasyonali haykırdılar.

Evet, Komintern şanlı mücadele tarihimizin en önemli kesiti, doruk noktasıdır. Bu nedenledir ki burjuvazi ve her renkten uşakları tarihimizin bu mücadele ve zafer dolu kesitine amansızca saldırıyorlar. Modern anti-komünistler, Gorbaçov ve uşakları saldırılarını özellikle Komintern'e yöneltiyorlar. Komintern'i, mirasını ve kazanımlarını unutturmaya, belleklerden silip bizi köksüz ve tarihsiz bırakmaya çalışıyorlar.

İnsanlık tarihinde ortaya çıkan bütün devrimci ögeler ve olaylar bugün bilinçli ve sistematik bir şekilde karartılmaya ve unutturulmaya çalışılıyor. Tekelci kapitalist egemenliğin günümüzdeki ideolojik anlamını ve işlevini iyi kavramak gerekiyor. Tekelci egemenliğin ideolojik çabaları, aynı zamanda insanı tarihten koparıp, güncel, hayvani ihtiyaçlara ve değerlere indirgeme operasyonudur. İnsanlığın bugüne kadar yarattığı değerleri sinsice yokeden bir sınıf olarak burjuvazi, insanlık tarihinin bugüne kadar tanıdığı en ahlaksız, en aşağılık sınıfıdır. O yalnız sosyalizmin kazanımlarına değil, kendi sınıfının kendi devrimci döneminde yarattığı ilerici değerlere de saldırıyor.Burjuva ideologları şimdilerde Büyük Fransız Devriminin gereksiz, zararlı ve yıkıcı olduğunu savunuyorlar. Dolayısıyla tekelcilik, burjuvazinin kendi ilerici tarihine bile yabancılaştığı, nefretle baktığı bir gelişme aşamasıdır.Özellikle günümüzde, sosyalizmin ve dünya devrimci hareketinin yarattığı tüm değerleri bilince çıkartmak, sahip çıkmak ve güncel tutmak özel bir öneme sahiptir. Gerici cephede tarihi değerlerimize ve kazanımlarımıza sistemli bir saldırı güncelliğini koruyor. Gorbaçovculuk bunu sürekli işliyor.

Buna karşı mücadele etmeyenler, tarihsel devrimci mirası titizlikle savunmayanlar, tüm olumsuzluklara rağmen devrimci ve iyimser bir ruhla dik duramayanlar, gerçek komünistler değildirler ve olamazlar. Olaylar, tarihsel zikzaklar karşısında, diyalektiğin gelişme mantığını kavramak yerine, olumsuzlukları abartıp kendisini olayların akışına, "kaderin cilvesine" terk edenler, her şey elden gidiyor ruh haliyle ağlayıp sızlayanlar günümüzün devrimci tipleri değildirler.

Burjuvazinin saldırılarına karşı sarsılmadan durmak , tarihsel mirasımızı ve kazanımlarımızı tereddütsüz savunmak bugün özellikle önemlidir.Geleceği, geçmişin devrimci mirası üzerinde yükselerek yaratmalıyız.

*

Komintern, I. ve II. Enternasyonalin deneyimleri üzerinde yükseldi. Onların bir sentezi olarak doğdu.I. Enternasyonalin tarihsel anlamı, işçi sınıfını ideolojik parçalanmışlıktan kurtarıp modern proleter bir akım yaratma ve onun bilimsel teorik temellerini oluşturma çabasında yatar. İşçi sı-nıfını geleneksel ütopizm ve sekterizmden

kurtarıp proletaryanın devrimci sınıf mücadelesinin uluslararası temelini atmak, I. Enternasyonal'in yerine getirdiği en önemli görev olmuştur. Marks ve Engels'in önderlik ettikleri bu enternasyonal örgüt, amaçlarını ve işlevini gerçekten başarılı bir biçimde yerine getirdi. Geçen yüzyılın işçi hareketi içinde belli bir güç oluşturan Proudhonculuk ve Bakuninciliğin, sürdürülen enerjik ve sistemli bir ideolojik-örgütsel mücadele sonucu etkinlik-leri kırılmış, Bilimsel Sosyalizmin ilkeleri zafer kazanmıştır.

Birinci Enternasyonal'in gelişiminin doruk noktası, Paris Komünüdür. Lenin bu bağlamda Paris Komününü 19. yüzyıl işçi hareketinin en büyük örneği olarak gösterir. Paris Komününün yenilgisi ile birlikte ortaya çıkan durum Enternasyonalin bu biçimiyle ayakta kalmasını imkansız kıldı. Komününün yenilgisini Avrupa'da karşı devrimci bir gericiliğin gelişmesi izledi.

Enternasyonalin çalışmalarına ara verilmesine rağmen, işçi partilerinin oluşması, işçi hareketindeki gelişmeler, uluslararası ortak çalışmalar devam etti.

1899'da kurulan II. Enternasyonal tarihsel misyonunu layıkıyla yerine getiremedi. İşçi sınıfının gelişen mücadelesini partileşme sürecine yöneltmek, işçi partilerinin saflarında toplamak II. Enternasyonalin esas misyonu oldu. I. Enternasynal işçi hareketinin bilimsel sosyalizm temeline oturmasını olanaklarını yaratırken, II. Enternasyonal bu hareketi işçi partilerinde örgütlemenin ve onların önderliğinde yönetmenin olanaklarını yarattı. Ne var ki, saflarının genişlemesine paralel olarak bu partilerin devrimci kimliğinde sürekli bir düşüş de başgösteriyordu. İşçi sınıfının devrimci gelişmesi teşvik edileceği, desteklenecegi yerde, törpülendi, radikalleşmesi engellendi. Parlamentarizm, sendikacılık ve reformlar, devrimci mücadelenin esas amacı haline getirildi. II. Enternasyonal, işçi sınıfı hareketi içinde oportünizmin egemenliğinin oluşması ve pekiştirilmesi dönemidir. Bunun bir sonucu olarak, devrimci işçi hareketi, II. Enternasyonal şahsında tarihinin en büyük ihanetini yaşadı. Dönemin işçi partileri burjuvazinin sözcüleri durumuna düştüler. Devlet yönetiminde yer almak için burjuvaziye hizmet sunmada yarıştılar. Devrimci mücadele için kurulan II. Enternasyonal, döneklerin toplandığı, devrime sırt çeviren bir reform kulübüne dönüştü.

III. Enternasyonalin anlamı ancak I. ve II. Enternasyonalin evrimleri gözönüne alındığında, onlarla karşılaştırıldığında anlaşılabilir.

III. Enternasyonal, I. ve II. Enternasyonalin tarihsel kazanımlarının bir üst biçimi, bir sentezi olarak emperyalist savaşın ve Büyük Ekim Devriminin ateşi içinde doğdu. III. Enternasyonal, emperyalizm ve dünya devrimleri çağının, kapitalist toplum düzeninden soyalizme geçiş çağının somut bir olgusu, devrimci marksistlerin çağın ihtiyaç ve beklentilerine bir cevabıydı. Komünist Enternasyonal emperyalist savaş sonucu doğdu ve demokrasinin de bayağılaştığı sözüm ona "özgür" kapitalist dünyanın, bu sömürü ve baskı dünyasının mezar kazıcısına dönüştü. Diğer Enternasyonallerle karşılaştırıldığında, III. Enternasyonalin önemi çok net bir biçimde anlaşılır.

Ekim Devrimi, insanlık tarihinde yepyeni bir gelişme oldu ve tüm kıtaları etkileyen bir devrimci fırtına gibi esti. II. Enternasyonalin geride bıraktığı kokuşmuş etkiden sıyrılıp, emperyalist savaşı içsavaşadönüştürelim şiarıyla ortaya çıkan Bolşevikler, savaşın yolaçtığı sonuçların dayanılmaz ağırlığını yaşamlarında hisseden emekçi kitleler arasında, umudun ve kurtuluşun simgesi haline geldiler. Emperyalist savaş kapitalist dünyanın tüm çelişkilerini bir üst düzeye çıkartmış, kapitalist ülkelerin tümünde, Büyük Ekim Devriminin de etkisiyle radikal işçi hareketleri başgöstermiş, devrimler patlak vermiş, demokrasinin en üst biçimi olarak sovyetler düşüncesi ve örneği dalga dalga tüm Avrupa ülkelerinde hayata geçirilmeye başlanmıştı.

Bütün çaba patlak veren devrimleri başarılı bir biçimde sonuçlandırmak, güncel olan sovyetleri pratikte gerçekleştirmek ve yaşatmaktı. Tüm sosyal ve siyasal olgular devrimin lehine dönmüştü. Ekim Devrimi, bütün kurumlarıyla burjuva sisteminden bireyin psikolojik konumuna kadar her şeyi altüst etti. II. Enternasyonalin ihanetine dayanamayıp köşeye çekilenler, devrimden umudunu kesenler bir anda Ekimci oldular. Öyle bir etki yarattı ki Ekim Devrimi, anarko-sendikalistler dahi proletarya diktatörlüğü fikrini benimsemeye başladılar.

Böylece II. Enternasyonalin tüm olumsuzlukları pratik olarak çöpe atıldı. Bu, Stalin'in deyimiyle, devrimin reformizm, Leninizmin sosyaldemokratizm, III. Enternasyonalin II. Enternasyonal üzerindeki zaferidir.

Büyük Ekim devriminin hemen ardından kapitalist ülkelerin önemli bir kesiminde Komünist

Partiler oluşmaya başladı. Fakat bu partilerin başlangıcın getirdiği zorlukların yanında bir yığın görevle karşı karşıya bulundukları bir gerçekti. Kapitalist ülkelerin çoğunda işçi sınıfı içinde, tecrübeli sosyal-demokrat, anarko-sendikalist örgüt ve partiler bulunmaktaydı.

Komünist partileri bu dönemde işçi sınıfının ancak belli bir kesimini kucaklayabiliyorlardı. Devrim partileri haline gelebilmeleri için, geçmişle bağlarını koparıp leninist ilkeler temelinde yeniden örgütlenmek, sınıfı kazanmak, eğitmek, iktidara yöneltmek, gerçek anlamda öncü yeteneği kazanmak göreviyle karşı karşıya idiler. Lenin'in "çocuğu" Komintern, böyle bir dönemde, bunu kolaylaştırmak üzere doğdu.

Komintern, dünya devrimci işçi hareketinin o güne kadar yarattığı bütün tecrübelere dayandı, teorik ve pratik çalışmalarıyla devrimci Marksizmin temelleri üzerinde yükseldi. Yeni tipte partiler, çağın gündeme koyduğu proleter devrimlerini gerçekleştirme, proletarya diktatörlüğünü kurma ve sosyalizmi inşa etme gibi somut güncel bir görevle yükümlüydüler. Bu görev, ancak II. Enternasyonalin bıraktığı tüm etkilerden kurtulmak, reformizm ve demokratizm geleneğinden kesin olarak kopmak ve oportünizmin bütün ideolojik-örgütsel etkilerine karşı amansız bir mücadele vermek koşuluyla yerine getirilebilinirdi. Bu anlamda Komintern, teoride, ideolojik-örgütsel ilkelerde, stratejik ve taktik sorunlarda, işçi sınıfı hareketi ve mücadelesini nitelik olarak yeni ve farklı bir temele oturttu.

Kısa da olsa bazı önemli noktalara değinmeye çalışalım.

Teorik alanda Komintern, çağın değişen koşullarını irdeledi, gelişme yasalarını, gelişmenin temel itici güçlerini, kısaca nesnel gelişmenin mantığını bir bütün olarak tahlil etti. Bu yapılmaksızın yeni tipte komünist partilerin, çağın ortaya çıkardığı yeni yeni gelişmeleri programlarında ve çalışmalarında gözönüne almaları ve başarı sağlamaları mümkün olamazdı. Dolayısıyla Komintern,Ekim Devriminden sonra ortaya çıkan koşulları, evrensel planda sosyalizmin artan anlamını ve rolünü, bilimsel bir temelde ve devrimci hareketin ihtiyaçlarına uygun olarak irdeledi. Sosyalist devrim teorisini yeni katkılarla zenginleştirdi; kapitalist ülkelerdeki devrimci gelişme ve olanakları vurguladı; kapitalist ülkelerde gelişen devrimci işçi hareketinin sömürgelerde başgösteren ulusal başkaldırılarla kopmaz ilişkisinin artık somut ve pratik bir nitelik kazandığını saptayarak, Komünist partilerin dikkatlerini dün-ya devrimci sürecine çekti. Devrim ve savaş üzerine marksist-leninist teoriyi zenginleştiren Komintern, emperyalist dünya savaşlarının engellenmesi ve buna bağlı olarak emperyalizme, faşizme ve her türlü burjuva gericiliğe karşı mücadelenin programatik temelini hazırladı, netleştirdi.

Komünist partilerin Leninizmin ilkelerine dayanarak sosyalizm fikrini tavizsiz savunması; uluslararası işçi hareketinin pratiğinin tüm yönleriyle incelemesi ve geliştirmesi; teori ve pratiğin diyalektik birliğinin proletarya mücadelesinin bütün alanlarında canlı tutulması; elde edilen tecrübelerin, çıkartılan sonuçların teori ve eylemde hesaba katılması vb., tüm bunlar Komintern'in önemli katkı ve kazanımları oldular.

İdeolojik-örgütsel alanda Komintern'in en büyük katkısı yeni tipte komünist partilerin, sınıfın öncüsü sıfatını kazanmaları için sunduğu ideolojik-örgütsel ilkelerdir. Yeni tipte partilerin rolünün berraklık kazanması, dünya komünist hareketinin o güne kadar elde ettiği en önemli başa-rılardan biri sayılmalıdır.

Zira parti olmadan sınıf bir "yığın" olarak kalmaya mahkumdur. Yeni partiler, sınıfın bağrında doğan, sınıfı en çetin mücadelelerde başarıyla yönlendirebilecek yetenekte ve nitelikte, teorik ve pratik bakımdan sınıfın önünde yürüyecek, ona önderlik edebilecek gerçek öncüler olabilmeliydiler. Yeni partiler sınıf mücadelesinin tüm biçimlerini yetenekli bir biçimde kullanma ustalığını kazanmalıydılar. Zira harekete geçirilmek istenen emek ordusudur, bir kaç işçi önderi değil. Partisiz devrimin olamayacağını, sosyalizmin kurulamayacağını Bolşevikler en berrak biçimde gösterdiler. Partinin bittiği yerde "her şey" durur. Bu anlamda yeni partilerin devrimdeki, sosyalist inşadaki rolü yeniden bilimsel bir temelde tanımlandı.

1920'de Lenin'in büyük bir coşku ve heyecanla yönettiği II. Dünya Kongresi'nin anlamı burda yatar.

Lenin Bolşeviklerin, şimşek gibi değişen koşullarda sınıfı hangi ustalıkla yönetebildiklerinin sırrını bilimsel bir çözümlemeye tabi tuttu, yeni partilere yol gösterdi. Bu aynı zamanda parçalanmış durumda olan komünist güçleri belli ilkeler temelinde enternasyonal bir örgütte bir-

leştirmek, her ülkede gerçek, yeni tipte bir komünist partisi oluşturmak, varolanları güçlendirmek çabasıydı.

Lenin'in "21 Koşulu" bu bağlamda tarihsel, proletarya partisinin zaferi açısından aynı zamanda güncel, ideolojik, politik ve örgütsel bir anlama sahipti. Böylece II. Kongre, komünist partilerini yeni bir ideolojik, politik ve örgütsel temele oturttu. Buna bağlı olarak gerçek Marksizmin savunulması ve seksiyonlarının bolşevikleştirilmesi için amansız bir mücadele sergilendi.

Komintern'in getirdiği ideolojik ve örgütsel berraklık komünist partilerinin pratiğinde önemli sonuçlara yolaçmıştır. Legal ve illegal koşullarda komünizm bayrağını yere düşürmeyen partilerin sayısı çok olmuştur.

*

Komintern'in tüm tarihini, tüm faaliyetlerini değerlendirmek kapsamlı bir görev olarak önümüzde durmaktadır. Metropollerde kapitalist burjuvaziye, sömürge, yarı-sömürge ülkelerde sömürgeciliğe, emperyalist ve feodal gericiliğe, tüm Avrupa'da faşizme ve savaşa karşı verilen kahraman ve görkemli mücadelelerin önderliğini yapmak onurunu taşıyan Komintern'in, bazı önemli hataları da olmuhtur. Dünya komünist hareketininsonraki gelişimi üzerinde etkileri olan bu hataları tespit etmek, kaynaklarını ve koşullarını tahlil etmek, olumlu görüş ve deneyimler kadar bu olumsuz görüş ve deneyimlerden de öğrenmek, bizzat Komintern'e, Komintern davasına bağlılığın bir gereğidir.

Kürdistan'a Nevroz aydınlığı vuruyor!

Nevroz "Yeni Gün" demektir. Bahara ermeyi, karanlığı yenip yeni bir güne ulaşmayı, halkların zulme karşı direnişinin zafere erişini, özgürlüğe ve kurtuluşa olan sönmez umudu, inancı, özgürlüğün ve kurtuluşun, başkaldırı ve direnmeden geçtiğini sembolize eder.

Nevroz çeşitli mitolojik, folklorik, dinsel ve kültürel motiflerle biçimlenmiş olmakla birlikte , esas olarak Kürt halkının Demirci Kawa önderliğindeki isyanı ve zalim Dehak'ın zorba iktidarının yerle bir edilip özgürlüğe kavuşmasıyla; direniş ruhu, direnen kazanır inancı olarak halkların bilincinde kök salmıştır.

Ve bugün de Nevroz Kürt ulusunun ulusal kurtuluş kavgasında, yeni bir gün, yeni bir dünya için verdiği mücadelede direnişin, başkaldırının, umudun bayramı haline gelmiştir.

Özgürlük ateşinin Kürdistan dağlarında yükseldiği günümüzde Kürt halkı ve emekçileri Nevroz'larını direnişleriyle ve yeni bir güne olan sarsılmaz inançlarıyla kutluyorlar.

Artık Nevroz güneşleri Kürdistan'a vuruyor.

Üçüncü Enternasyonal...

(Baştarafı s.39'da)

Die Freiheit gazetesi, "Bağımsız" (namıdiğer orta sınıf, darkafalı, küçük-burjuva) Alman Sosyal-Demokrat Partisi organı, 11 Şubat 1919 tarihli 74. sayısında, "Almanya Devrimci Proletaryasına" bir bildiri yayınladı.

Bu bildiri, parti yöneticileri ve partinin bizim Kurucu Meclisin Alman çeşitlemesi olan bütün Ulusal Meclis üyeleri tarafından imzalanmıştır.

Bu bildiri, Scheidemann'ların *İşçi Konseyleri*'ni ortadan kaldırma isteklerini suçlamaktadır, ve konseylerin, Meclis ile *birleştirilmesini*, konseylere belki siyasal haklar sağlanmasını ve anayasada belli bir yer verilmesini -gülmeyin- önermektedir.

Burjuvazinin diktatörlüğü ile proletaryanın diktatörlüğünü uzlaştırmak, birleştirmek! Ne de kolay! Ne de parlak bir darkafalı fikir!

Üzülecek tek şey, bunun Kerenski zamanında birleşmiş menşeviklerle sosyalist-devrimciler, şu kendilerini sosyalist sanan küçük-burjuva demoratları tarafından, Rusya'da denenmiş olmasıdır.

Marx'ı okuyan ve kapitalist toplumda, her ağır durumda, her ciddi sınıf çatışmasında, seçeneğin ya burjuvazinin diktatörlüğü ya da proletaryanın diktatörlüğü olduğunu anlayamayan her insan, Marx'ın iktisadi ve siyasal öğretilerinden hiç bir şey anlamamıştır.

Ama, Hilferding'in, Kautsky'nin ve ortaklarının, burjuvazinin diktatörlüğü ile proletaryanın diktatörlüğünü barışçıl yoldan birleştirme yolundaki parlak darkafalı düşünceleri, eğer bu pek ilginç ve pek komik 11 Şubat bildirisinin içine yerleştirilen iktisadi ve siyasal zırvaları kapsamlı olarak ele almak gerekirse, özel bir inceleme ister. Bunun bir başka makale için bir başka zamana bırakılması gerekecektir.

Moskova, 15 Nisan 1919

Paris Komünü ölümsüzdür!

"Komün savaşçılarının anısı, sadece Fransız işçileri için değil, ama tüm dünya proletaryası için kutludur. Çünkü Komün yerel ve sıkısıkıya ulusal bir amaç için değil, ama tüm emekçi insanlığın, bütün aşağılanmışların, bütün küçük düşürülmüşlerin kurtuluşu için savaştı. Toplumsal devrimin öncü savaşçısı olan Komün, proletaryanın acı çektiği ve savaştığı her yerde sevgiler kazandı. Yaşam ve ölüm tablosu, dünya başkentini eline geçiren ve iki aydan çok elinde tutan işçi hükümeti imgesi, proletaryanın kahramanca savaşımının ve yenilgiden sonraki acılarının görünüşü, tüm bunlar milyonlarca işçinin ruhunu tutuşturdu, sosyalizme olan umutlarını canlandırdı ve sevgilerini kazandırdı. Paris toplarının gürlemesi, proletaryanın en geri katmanlarını derin uykularından uyandırdı ve sosyalist devrimci propagandaya her yerde yeni bir atılım verdi. Bu nedenle Komünün yapıtı ölü değil, şimdiye değin herbirimizde yaşadı o. Komünün davası toplumsal devrim davasıdır, emekçilerin bütünsel siyasal ve iktisadi kurtuluş davasıdır, dünya proletaryasının davasıdır. Ve bu anlamda ölümsüzdür o."

V.İ.Lenin

Paris Komünü'nde kadınlar

8 Mart
Dünya emekçi kadınlar günü

"Burjuva düzeninde kadınların tam uyumlu insanlığa doğru özgür gelişmesini engelleyen çalıları ve taşları zeminden ancak proletarya devrimi temizler. Tek başına yasal hak eşitliği emekçi kadını henüz kurtarmaz. Bunun ilkesel önemi ne denli azımsanamazsa, değeri de o kadar sınırlı ve yetersiz kalır. Bu son tahlilde burjuva demokrasisidir, burjuva sınıf çıkarlarının kendisiyle oynadığı, içi boş, dışı altın kaplı bir cevizdir. Buna rağmen bir tek burjuva devleti dahi, burjuva demorkasisinin salt biçimsel hukukunu bile kadınlar lehine tamamiyle uygulamaya cesaret edemez."

Clara Zetkin

(Baştarafı s.40'da)
adlandırdıkları burjuva demokrasisine tapmayı sürdürüyorlar.

Proletarya diktatörlüğünün kurulmasının, esas olarak, Rusya'nın geriliği ile onun burjuva demokrasisinin *üzerinden* "sıçraması" arasındaki "çelişki"yi doğurmuş olması şaşırtıcı değil midir? Tarih bize, bir dizi çelişkisi *olmayan yeni* bir demokrasi biçimi sağlamış olsaydı, bu şaşırtıcı olurdu.

Modern bilime ilişkin genel bir bilgisi olan herhangi bir marksiste ya da herhangi bir kişiye, gerçekten de, değişik kapitalist ülkelerin proletarya diktatörlüğüne geçişinin, aynı yolda ya da ona uyumlu bir simetri içinde olup olmayacağı sorulsaydı, hiç kuşkusuz yanıtı olumsuz olacaktı. Kapitalist dünyada uyumlu, ya da simetrik bir gelişme hiç bir zaman olmamıştır, olamazdı da. Her ülke kapitalizmin ve işçi sınıfı hareketinin önce bir, sonra da bir başka yönünü ya da özelliğini ya da özellikler grubunu daha güçlü olarak geliştirmiştir. Gelişme süreci eşit olmayan bir yolda oluştu.

Fransa büyük burjuva devrimini gerçekleştirdiği ve bütün Avrupa kıtasını tarihsel olarak yeni bir yaşama gözlerini açmaya zorladığı zaman, İngiltere, aynı zamanda, Fransa'dan kapitalist yönden daha çok geliştiği halde, karşı-devrimci koalisyonun başında bulunuyordu. Ne var ki, bu dönemin İngiliz işçi sınıfı hareketi, geleceğin marksizminin içerdiği şeylerin çoğunu daha o zamanlar parlak bir biçimde yaşamıştı.

İngiltere, dünyaya, çartizmi, ilk geniş, gerçekten de yığınsal ve siyasal yönden örgütlenmiş proletarya devrimci hareketini verdiği zaman, pek çoğu zayıf olan burjuva devrimleri Avrupa kıtasında görülüyordu, ve Fransa'da proletarya ile burjuvazi arasındaki ilk büyük içsavaş patlamıştı. Burjuvazi, proletaryanın çeşitli ulusal gruplarını farklı ülkelerde farklı yollardan birer birer yendi.

İngiltere, Engels'in dediği gibi, burjuvazinin, bir burjuva aristokrasisi yanında, proletaryanın gerçek bir burjuva üst tabakasının da yarattığı bir ülke modeli idi. Bir kaç on yıldan beri bu gelişmiş kapitalist ülke, proletaryanın devrimci mücadelesinde geride kalmıştı. Fransa, dünya tarihi gelişmesine son derece önemli katkıları olan, burjuvaziye karşı 1848 ve 1871'de işçi sınıfının iki kahramanca başkaldırmasında proletaryanın kuvvetini tüketmiş görünüyordu. O zaman işçi sınıfı hareketinin enternasyonalinde önderlik Almanya'ya geçti; bu, Almanya'nın iktisadi yönden İngiltere ve Fransa'nın gerisinde kaldığı 19. yüzyılın yetmişlerinde oldu. Ama Almanya, bu iki ülkeyi ekonomik yönden geride bırakınca, yani 20. yüzyılın ikinci on yılına doğru, Almanya'nın marksist işçi partisi, bütün dünya için örnek bir olan bu parti, bir avuç alçağın alçağını -Scheidemann ve Noske'den David ve Legien'e kadar- en kirli edepsizleri, kendilerini kapitalistlere satan, monarşinin ve karşı-devrimci burjuvazinin hizmetinde bulunan iğrenç cellatları başında buldu.

Dünya tarihi, yolundan sapmadan proletarya diktatörlüğüne doğru gidiyor, ama bunu, pürüzsüz, yalın ve dosdoğru olmayan bir yolda yapıyor.

Karl Kautsky'nin hala bir marksist olduğu ve Scheidemann'larla birliği savunmaya ve sovyet ya da proleter demokrasisine karşı burjuva demokrasisini desteklemeye başlamasıyla marksizmin döneği olmadığı zamanlar, "Slavlar ve Devrim" başlığını taşıyan bir makale -bu, yüzyılın dönümünde oluyordu- yazdı. Bu makalede, dünya devrimci hareketindeki önderliğin slavlara geçme olasılığını gösteren tarihsel koşulları çizmişti.

Ve öyle oldu. Devrimci proleter enternasyonalinde, önderlik, bir süre için -hiç söylemeye gerek yok ki kısa bir süre için- Ruslara geçmiş bulunmaktadır, tıpkı 19. yüzyılın çeşitli dönemlerinde, önce İngilizlerin, sonra Fransızların, sonra da Almanların eline geçmesi gibi.

Büyük proleter devrimine *başlamanın* Ruslar için gelişmiş ülkelerden daha kolay olduğunu, ama onu *sürdürmelerinin* ve sosyalist toplumun eksiksiz örgütlenmesi anlamında, devrimi nihai zaferine götürmelerinin daha zor olacağını birkaç kez söyleme fırsatını bulmuştum.

Başlamak bizim için daha kolaydı, birincisi, çünkü -20. yüzyıl Avrupası için- çar monarşisinin eşi görülmedik siyasal geriliği, yığınların devrimci hücumlarına eşi görülmedik bir güç vermiştir. İkincisi, Rusya'nın geriliği, proletaryanın, burjuvaziye karşı devrimini, toprakbeylerine karşı köylü devrimi ile kendine özgü bir yolda birleştirmiştir. Ekim 1917'de hareket noktamız budur, ve eğer ordan başlamamış olsaydık zaferi böyle kolay gerçekleştiremezdik. Daha 1856'da Marx, Prusya ile ilgili olarak proleter devrimi ile köylü savaşının özel bir bileşimi olasılığından sözetmiştir. 1905'in

başından itibaren bolşevikler, proletarya ile köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğü düşüncesini savunmuşlardır. Üçüncüsü, 1905 devriminin işçi ve köylü yığınlarının siyasal eğitimine çok büyük katkıları olmuştur, çünkü bu devrim, yığınların öncüsünü Batıdaki sosyalizmin "son sözü" ile ve gene çünkü yığınların devrimci *eylemi* ile tanışık hale getirmiştir. 1905'de yaptığımız gibi böyle bir "kostümlü prova" olmamaksızın 1917 devrimleri -hem Şubat burjuva devrimi, hem de Ekim proleter devrimi- olanaksız olacaktı. Dördüncüsü, Rusya'nın coğrafi koşulları, onu, öteki ülkelerden daha uzun süre kapitalistlerin, gelişmiş ülkelerin üstün askeri gücüne karşı direnme olanağını sağladı. Beşincisi, proletaryanın köylülüğe karşı özgül tutumu, burjuva devriminden sosyalist devrime geçişi kolaylaştırmış ve kent proletaryasının kırsal kesimdeki çalışan halkın yarı-proleter ve yoksul kesimlerini etkilemesini kolaylaştırmıştı. Altıncısı, grev eylemlerindeki uzun süreli eğitim ve Avrupa'nın yığınsal işçi sınıfı hareketinin deneyimleri *sovyetler* gibi proletaryanın devrimci örgütünün böyle biricik bir biçiminin -derin ve hızla yığınlaşan devrimci bir durumdan- çıkmasını kolaylaştırmıştır.

Bu sıralama, kuşkusuz, tam değildir, ama şimdilik yeterli olacaktır.

Sovyet ya da proleter demokrasisi, Rusya'da doğdu. Paris Komünü ardından ikinci bir çağ açan adım atıldı. Proleter ve köylü sovyeti cumhuriyeti, dünyada ilk kalıcı sosyalist cumhuriyet olduğunu tanıtladı. Yeni bir devlet *biçimi* olarak yok olması olanaksızdır. Bu devlet bundan böyle tek başına olmayacaktır.

Sosyalizmin kurulması işinin sürdürülmesi ve tamamlanması için, daha çok, pek çok şey gereklidir. Daha gelişmiş ülkeler içerisinde, proletaryanın daha çok ağırlık ve etkinlik kazandığı Sovyet cumhuriyetleri, bir kez proletarya diktatörlüğü yolunu tutunca. Rusya'nın ötekileri geride bırakması için her türlü şansa sahiptir.

İkinci Enternasyonalin iflası, şimdi ölmekte ve canlı canlı çürümektedir. Aslında dünya burjuvazisine uşaklık rolünü oynamaktadır. Gerçek anlamında sarı enternasyonaldir. Önde gelen, Kautsky gibi ideolojik liderleri, *burjuva* demokrasisini yüceltmekte ve genel "demokrasi" olarak, ya da -daha da aptalcası ve daha da toycası- "saf demokrasi" olarak adlandırmaktadırlar.

Burjuva demokrasisi gününü doldurmuştur, tıpkı İkinci Enternasyonalin, hareketin görevi işçi yığınlarını burjuva demokrasisi çerçevesi içerisinde eğitmek olduğu zamanlarda tarihsel olarak gerekli ve yaralı işler yapmış olduğu halde, gününü doldurmuş olması gibi.

Ne denli demokratik olursa olsun, hiç bir burjuva cumhuriyeti, çalışan halkın sermaye tarafından baskı altına alınmasının bir aracı, burjuvazinin diktatörlüğünün, sermayenin siyasal yönetiminin bir aracı olma işlevini yapan bir makinadan başka bir şey olmamıştır ve olamazdı da. Demokratik burjuva cumhuriyeti, çoğunluk yönetimini vaadetmiş ve bunu ilan etmişti, ama toprağın ve öteki üretim araçlarının özel mülkiyeti var olduğu sürece bunu hiç bir zaman gerçekleştiremedi.

Burjuva demokratik cumhuriyetinde "özgürlük" aslında *zengin olan için* özgürlüktü. Proleterler ve çalışan köylüler, bundan, kendi güçlerini sermayeyi alaşağı etmek, burjuva demokrasisinin üstesinden gelmek amacıyla yararlanabilirdi ve yararlanmalıydı da, ama *gerçekte* çalışan yığınlar, genel bir kural olarak, kapitalizm koşullarındaki demokrasiden yararlanamamışlardı.

Sovyet ya da proleter demokrasisi, dünyada ilk kez yığınlar için, çalışan halk için, fabrika işçileri ve küçük köylüler için *demokrasiyi* yaratmıştır.

Dünya, nüfusunun *çoğunluğu* tarafından kullanılan siyasal iktidarı, buçoğunluk tarafından *fiilen* kullanılan iktidarı, sovyet yönetimindekine benzer bir biçimde bugüne dek henüz görmemiştir.

Bu demokrasi, sömürücülerin ve onların suç ortaklarının "özgürlüğünü" baskı altına alır; sömürme "özgürlüğünden" açlık üzerine kurulan "özgürlükten", sermayenin egemenliğini yeniden kurma mücadelesi "özgürlüğünden", kendi ülkelerinin işçileri ve köylülerine karşı yabancı burjuvazi ile anlaşmaya girme "özgürlüğünden" bunları yoksun bırakır.

Bırakın Kautsky böyle bir özgürlüğü savunsun. Ancak marksizmin döneği, sosyalizmin döneği bunu yapabilir.

İkinci Enternasyonalin, Hilferding ve Kautsky gibi ideolojik önderlerinin iflası, bunların, sovyet, ya da proleter demokrasisinin önemini, onun Paris Komünü ile bağlantısını, tarihteki yerini, proletaryanın bir diktatörlük biçimi olarak onun gerekliliğini kavramadaki son derece yetersizliklerini hiç bir şeyde böylesine çarpıcı bir biçimde ifade etmemiştir.

(Devamı s.36'da)

Üçüncü Enternasyonal ve Tarihteki Yeri

V. İ. Lenin

(...)

Birinci Enternasyonal (1864-72), işçilerin sermayeye karşı devrimci saldırılarını hazırlamak için bunların uluslararası bir örgütünün temelini atmıştır. İkinci Enternasyonal (1889-1914), büyümesi, devrimci düzeyindeki geçici bir düşme sonunda, bu Enternasyonalin utanç verici bir biçimde dağılmasına yolaçan oportünizmin geçici bir kuvvet kazanması pahasına *genişliğine* bir gelişme gösteren proleter hareketin uluslararası bir örgütü idi.

Üçüncü Enternasyonal, fiili olarak, 1918'de, oportünizme ve sosyal-şovenizme karşı yıllar boyu, özellikle de savaş sırasında verilen mücadelenin bir dizi ülkede komünist partilerinin oluşmasına yolaçtığı bir zamanda ortaya çıktı. Resmi olarak, Üçüncü Enternasyonal, 1919 Martında Moskova'daki Birinci Kongresinde kurulmuştur. Ve bu Enternasyonalin en belirleyici özelliği, marksizmin emrettiği şeylerin yerine getirilmesi, yerleştirilmesi, ve sosyalizmin ve işçi sınıfı hareketinin yıllar boyu süren ülkülerinin gerçekleştirilmesi tarihsel görevi -işte bu görev, Üçüncü Enternasyonalin bu en belirleyici özelliği, yeni, üçüncü, "Uluslararası İşçi Birliği"nin, bir ölçüde *Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri*' nin bir birliğe *dönüşmeye başlamış* olması olgusu içinde hemen kendini ortaya koymuştur.

Birinci Enternasyonal, sosyalizm için proleter mücadelenin, uluslararası mücadelenin temelini attı.

İkinci Enternasyonal, hareketin bir dizi ülkede, geniş yığınsal yaygınlaşmasının tabanının hazırlandığı bir dönemi belirlemiştir.

Üçüncü Enternasyonal, İkinci Enternasyonalin, oportünist, sosyal-şoven, burjuva ve küçükburjuva pisliklerini ayıklayarak, onun çalışmalarının meyvalarını topladı, ve proletaryanın diktatörlüğünü gerçekleştirmeye başladı.

Dünyanın en devrimci hareketine, sermayenin boyunduruğunu atma yolundaki proletarya hareketine önderlik etmekte olan partilerin uluslararası ittifakı, proletaryanın diktatörlüğünü gerçekleştirmekte olan ve uluslararsı boyutlarda kapitalizm üzerindeki zaferinin somutlaşması olan çeşitli *sovyet cumhuriyetleri* biçiminde, şimdi benzeri görülmedik sağlamlıkta bir temel üzerinde oturmaktadır.

Üçüncü Komünist Enternasyonalin çağ açan önemi, Marx'ın baş sloganını, sosyalizmin ve işçi sınıfı hareketinin yüzyıllar süren gelişmesini özetleyen sloganı, proletaryanın diktatörlüğü kavramı içinde ifade edilen sloganı gerçekleştirmeye başlamasında yatar.

Bu önsezi ve bu teori -bir dahinin önsezisi ve teorisi- , bir gerçeklik haline geliyor.

Bu Latince sözcükler şimdi çağdaş Avrupa'nın bütün halklarının dillerine -dahası, dünyanın bütün dillerine- çevrilmektedir.

Dünya tarihinde yeni bir dönem başlamıştır.

İnsanlık, köleliğin en son biçimini -kapitalist ya da ücretli köleliğini- sırtından atmaktadır.

Kendisini kölelikten kurtararak insan ilk kez gerçek özgürlüğe doğru ilerliyor.

Nasıl oluyor da, Avrupa'nın en geri ülkelerinden biri, proletarya diktatörlüğünün kurulmasında, ve Sovyet Cumhuriyetinin örgütlenmesinde ilk ülke oluyor? Rusya'nın geriliği ile burjuva demokrasisinden atlayarak, demokrasinin en yüksek biçimine, sovyete, ya da proleter demokrasisine yapmış olduğu "sıçrama" arasındaki çelişki olduğunu söylersek pek yanılmış olmayacağız -Batıdaki halkın sovyetlerin rolünü kavramada karşılaştıkları zorluğun ya da kavramada gösterdikleri yavaşlığın nedenlerinden biri (sosyalist önderlerinin çoğunluğunun sırtına yüklenen oportünistçe alışkanlıkların ve darkafalı önyargıların safrasında ayrı olarak), bu çelişki olmuştur.

Bütün dünyanın çalışan halkları, proleter mücadelesinin bir aracı olarak ve proleter devletin bir biçimi olarak, sovyetlerin önemini içgüdüsel olarak kavradılar. Ama oportünizmle çürümüş "önderler", hala genel olarak "demokrasi" diye

(Devamı s.38'de)